

Rus-Japon ihtilâfı tekrar nazik safhaya girdi

İki taraf arasında dün de şiddetli ve kanlı muharebeler oldu

Japonların iddialarına göre Berlin manevî müzaheret vâdetmiş, fakat Romanın ne vaziyet alacağı malûm değil

İhtilâfın sulh yolile halli ümidleri kesilmedi

Londra 9 (Hususi) — Sovyet - Mançuko hududundaki çarpışmalar bir taraftan şiddetle devam etmekte beraber, diplomatik müzakere-lerden de ümit kesilmiş değildir.

Tokyodan alınan haberlere göre, bugünlerde Sovyet hariciye komiseri Litvinofu tekrar ziyaret edecek olan Japonyanın Moskova büyük elçisi Şigemitsu'nun oazi yeni tavizlerde bulunacağı anlaşılmaktadır.

Sovyetler, ihtilâfı halletmek üzere bir komisyonun teşkilini kabul ettikleri takdirde, Japonya, Mançukonun bu komisyonunda temsilinden vazgeçecektir.

Maahaza Sovyetler, her hangi, bir müzakereye başlamadan evvel, 1886 anlaşmasının bilâkaydî şart kabulünü iste-

Romada antikomintern pakt imza edilirken

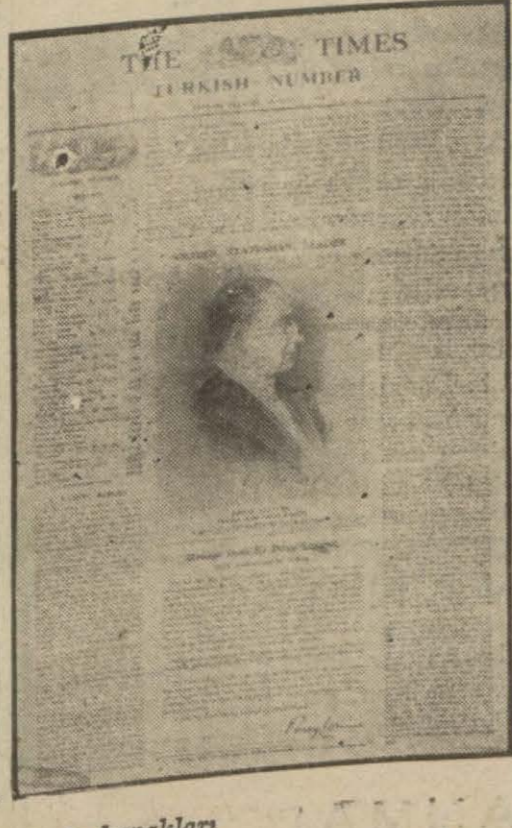
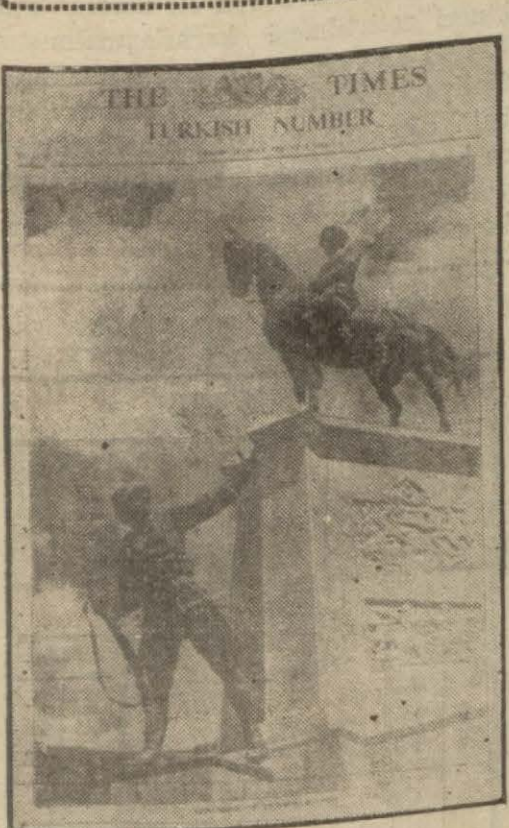
mektedirler. Diğer taraftan Berlindeki Japon mah-

(Devamı 3 üncü sayfada)

“Türkiyede olup bitenler birer mucizedir,,

Taymis Türkiye için bir nüsha çıkardı

Yeni ve eski İngiliz büyük elçileri Londra büyük elçimiz Fethi Okyar'ın yazılarını ihtiva eden bu nüshada memleketimizde başarılan muazzam inkılablardan takdir ve hayranlıkla bahsedilmektedir.

Hususi nüshanın dış ve iç kapakları sayılan Taymis Türkiye hakkında hususi İngilizlerin en ağır başlı gazetesi olan (Devamı 11 inci sayfada)

Şamda tevkifat

Şam nasyonalistleri gene birbirlerine düştüler

Millî blok matbuatının aleyhimizdeki neşriyatı devam ediyor, bir de beyanname çıkardılar

Şam 6 (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Hatay davasının son aldığı şekilden dolayı bize karşı büsbütün hiddetli bulunan Millî Blok matbuatı aleyhimizde yazmak için hiç bir vesileyi ihmal etmiyorlar. Meselâ, bir gün bütün «Kürdistan» in ihtilâl halinde bulunduğunu, Türk hükümetinin ve ordusunun bu ihtilâli bastırmaktan âciz kaldığını yazıyorlar. O kadar ki biraz daha gayret etseler Kürd isyanının bütün Türkiyeyi istilâ et-

Abdurrahman Şehbender

(Devamı 11 inci sayfada)

Türkiye yabancı politikanın teneffüs edeceği yer değildir

Japon sefaretindeki toplantılar hakkında “Ulus”, un bir makalesi

Ankara 9 (A.A.) — Ulus gazetesi yarınki nüshasında «Sır olan toplantı» başlığı altında şu fıkrayı neşretmektedir.

Bir kaç gün evvel gazeteler yazdı, âlâkadarlar anlattı: İstanbulda Japon sefaretinde diplomatlar toplanıyor, deniyor ki bu toplantının hedefi iktisadî bazı meseleleri halletmektir. İktisadî meselelerin halinde mütehassısların fikir ve müta-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Edirne, kahraman orduyu karşılamak için hazırlık yapıyor

Edirne (Hususi) — Önümüzdeki günlerde tarihi Edirnemize girecek olan kahraman ordumuzu heyecan ve iştiaak ile karşılamak üzere başlanan hazırlıklara devam ediliyor.

Dün de bu iş için belediye reisi Şerifin başkanlığında bir toplantı yapılmış, ordunun istikbaline aid çok zengin bir program tanzim edilmiştir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Harf inkılâbı yıldönümü dün bütün yurdda hararetle kutlandı

İstanbuldaki tezahürat çok güzel oldu, hatiblerin Büyük Şefen her bahsedişlerinde halk nutukları kesiyor, “Yaşa, varol Atatürk,, diye haykırıyordu

Dün geceki fener alayından bir intiba

Dün harf inkılâbının onuncu yıldönümü idi. Bundan on sene evvel, dün gece, Büyük Şef Atatürk Sarayburnundaki parkta Halk Partisinin bir müsameresinde halkı yeni bir cenge, bir kültür savaşına davet etti. Ve onlara Türk lisanına, bu lisanın ahengine uymayan, öğ-

Fuad Köprülü ve yeni harflerden sonra okuyup yazma öğrenenlerden bir ihtiyar kürsüde

renilmesi çetin olan Arab harfleri yerine Lâtin harflerinin alınmasının lâzım olduğunu söyledi. Bundan hâsıl olacak iyilikleri şöyle hülâsa etti:

«Türk milletinin yüzde sekseni okumak, yazmak bilmez, bu ayıptır, unutulacak şeydir. Bunu ortadan kaldıralım»

(Devamı 11 inci sayfada)

7 yaşındaki Güler nutkunu söylerken

Anafartalar zaferi nasıl kazanılmıştı ?

Çanakkalede çarpışmış olan kahramanlar, 9 ve 10 ağustos günlerini anlatıyorlar

Atatürk, Anafartalar grubu Kumandanı İken maiyeti ile birlikte (Yazısı 11 inci sayfanın dördüncü ve beşinci sütunlarında)

Hergün

Lloyd Georges'un Hatıraları arasında

Yazan: Muhittin Birge

İhtiyar İngiliz devlet adamının hatıraları arasında gözüme çarpan bir nokta oldu; bu nokta, bugünkü Türkiye'nin tarihi bakımından çok enteresan olduğu gibi Türkiye fikrî ve siyasi sıhhati bakımından da çok mühimdir. Bu nokta üzerinde uzun uzun düşündüm ve bu düşüncelerimi de buraya kaydetmek istedim.

Lloyd Georges, hatıralarında İstanbul, Boğazlar ve Türkiye meselelerinden de bahsediyor ve 1918 den itibaren bu mesele etrafında cereyan eden müzakereleri anlatıyor. Geçmiş ve manası kalmamış bir hikâye: Dünyanın dört büyük devleti veyahud, bir tanesi o zaman ciddi bir rol oynamadığı için, üç büyük fatih millet, Türkiye'yi kendi kafalarına göre ölçüp biçtiler ve taksim ettiler. Bunların karşısında Türk milleti, Atatürk'ün etrafında toplandı ve onların yapmak istedikleri şeyin tam tersini vücuda getirdi!

Bununla beraber, hikâyenin bizce pek büyük bir ehemmiyeti vardır.

İhtiyar politikacının hatıralarından anıyoruz ki Rusya inkılabından ve mağlubiyetten sonra İstanbul, Boğazlar ve o zamanlar Ermenistan denilen geniş Anadolu parçası, muzafferlere göre, tamamen sahipsiz kalmış. Çünkü harb esnasında yapılan bir anlaşmaya göre bu sahalar, Çarlığın nüfuzu altına verilecekti. Bolşevizm, bu muahedeyi tanımadı ve Türkiye'nin Türklere aid olduğu prensibini ortaya attı. Bu hal İtilâf devletlerini müşkülâta sevk etmiş; bu arazi Rusyanın olamayacağı, Türkiye'nin de olamaz. Şu halde kimin olacak? İtilâf devletleri arasında ihtilâf çıkmamak için, düşünüp taşınmışlar, bir hal çaresi bulamamışlar. Nihayet İngiltere dâhiyane bir fikir bulmuş: «Amerika bu işlerde en bitaraf tanınan memleketler; şu halde bunların Mandasını da Amerikaya verelim» demiş. Lloyd Georges, Wilsonla görüşmüş, o da bunu kabul etmiş, fakat, Amerika parlamentosunun muvafakatını şart koşmuş. Amerika ise bu mesele karşısında ikiye ayrılmış; bir kısım lehte ve bir kısım da aleyhte bulunmuş, nihayet, bir müddet sonra, Wilson çalışamaz halde hasta o - lunca, bir taraftan proje suya düşmüş, diğer taraftan da Türkiye bütün işlerin zaten altını üstüne getirmiş.

★

Bu hikâye, burada tafsil edemeyeceğim taferrütünden sarfı nazar, bir dereceye kadar malumdur. Bunda yeni bir şey yoktur. Fakat, dikkate alınacak mühim bir nokta vardır. İstanbulla, Boğazlarla ve Ermenistan denilen Türk yurduna tat - bık edilecek rejim meselesi ve umumiyetle Manda fikirleri, gayet gizli konuşmalar halinde, 918 ve 919 senelerinde İtilâf devletleri arasında konuşuladursun, Türkiye'de bir takım Amerika mandacıları türemişti. Bu mandacılar sanki Lloyd Georges'un veyahud Wilson'un kafalarından neler geçmekte olduğunu biliyorlarmış gibi, paçalarını sıva - mışlar; propagandaya başlamışlardı. Başlarında Amerikada tahsil etmiş ve Türkten ziyade Amerikalıya inanmış bir takım Amerikaprestler bulunan bu zümre, Amerika mandacılarının tesirleri altında bulunuyorlar ve Paris ve Londrada harzılan şeylerden onlar vasıtasıyla haberdar olarak, meşum bir fikrin bayraktarlığını yapıyorlardı. Diplomasi kulislere nin kararlık köşelerinde bahsi geçen bir mevzuu, o zamanlar dünya ile münasebeti kesilmiş bulunan bir memlekette, bu mandacılar elbet bilemezlerdi; şu halde, ya fikren, ruhan ve kalben Amerikaya o kadar bağlanmışlardı ki tehlikeyi gördükleri zaman ona sarılmaya can atıyorlar, yahud da onların propagandacılarının doğrudan doğruya tesirleri altına girmiş bulunuyorlar demektir.

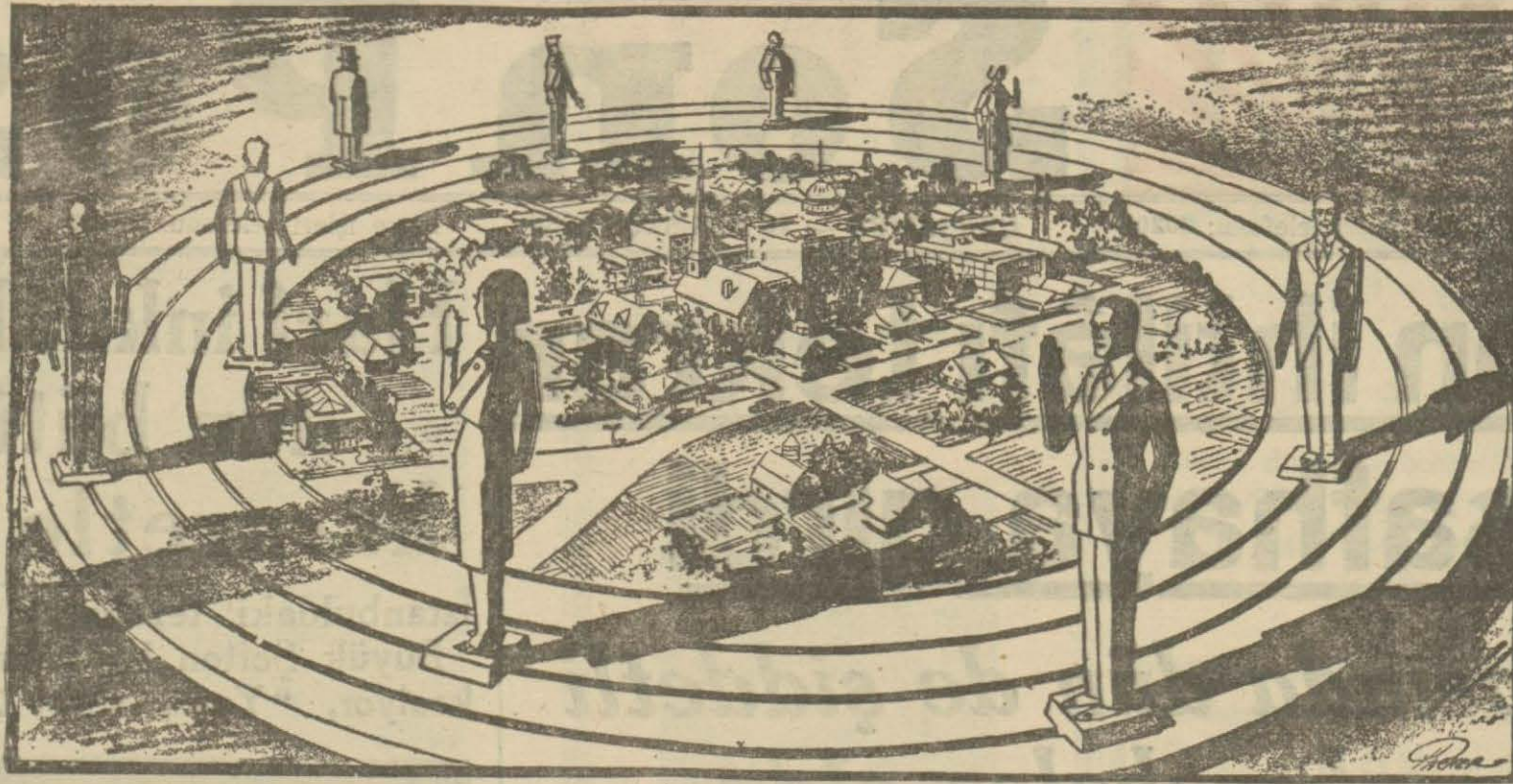
Facia buradadır.

★

Evet, facia buradadır. Demek oluyor ki Türkiye'de bir takım münevverler ve ukalâ vardı ki bunlar Türke değil, Amerikalıya inanıyorlardı. Niçin? Bu niçinin tahlilini yapmak uzun ve acıklı olur. Sayılacak bir çok sebebler arasında yalnız bir tanesini düşünmek kâfidir: Bununla beraber, hikâyenin bizce pek büyük bir ehemmiyeti vardır.

Resimli Makale:

≡ Yalnız önünüze bakmaktan kurtulunuz.. ≡

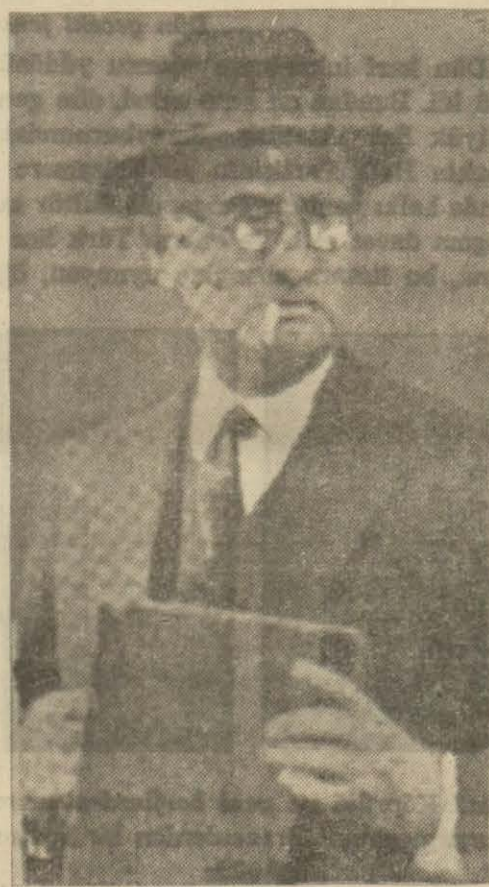
Muhitinizde yaşayan insanlara bakınız: Büyük ekseriyeti tahtadan yapılmış bir oyuncak gibi ömür sürerler; iş, eğlence, dinlenme, okuma, öğrenme hayatları bir makine şeklinde geçer, yalnız içinde buldukları daireyi görürler ve yalnız ellerinde bulunanla iktifa ederler, kendilerinde biraz daha kalkınma teşebbüsü yoktur, sorduğunuz zaman:

— Ne yapalım? Talih bundan ibaretmiş, derler.

Talihe inananlar, yükselme teşebbüsünden kaçınanlar bedbin, tembel ve zebun olanlardır, biraz sıvırlamak mi istiyorsunuz, her şeyden evvel tahta oyuncak ve makine olmaktan çıkınız, sonra elinizde bulunan işi sizden istenilenden daha iyi yapmaya çalışınız, bunu müteakip te daha iyi bir vaziyete lâyık olduğunuzu düşününüz, en nihayet etrafınıza bakınız, kendiniz için varılacak bir merhale arayınız, yolunuzu da o merhaleye göre çeviriniz.

SÖZ ARASINDA

Senede 10,000 Sterlin kazanan adam Bugün ne halde!

Hayır, bu zat sandığımız gibi doktorlarımızdan General Tevfik Sağlam değil. İngilterede vaktile senede 10 bin İngiliz lirası maaş alan, şimdi de 16,289 İngiliz lirası borcu bulunan Sir Basil Kamboll-Cook'tur.

lar Türkün kuvvetine inanmamışlardı; Türklüğe tam bir imanla bağlanmamışlardı. ecnebi prest olmuşlardı. Bir kelimeme ile, «bunların ruhları ve kalpleri ecnebileşmişti!»

Evet, o zamanlar Türkiye'de böyle bir unsur vardı; bu unsur, bunun aynı olan muhtelif renkteki diğer emsalle beraber, o gün de, sonra da Türkiye'nin hayatı menfaatlerine muhalif olan acıklı roller oynadılar. Çok şükür ki neticede bunlar mahcup ve hattâ münhezim oldular. Temenni etmeliyiz ki bu unsur artık bizim aramızda tamamen çürümüş ve ölmüş olsun, ecnebi memleketlerde tahsil ettikleri için ruhları Türklükten uzaklaşmış, imansız, zayıf ruhlu taklidciler, sahte kültürlü, şarlatan ve ecnebi tesiri altına kendisini teslim edivermeğe müheyya unsur artık bir daha aramızda çıkmasın. Bu memleketin en büyük düşmanları bunlardır!

Muhittin Birge

Hergün bir fıkra

İşte sen bunu bilmezsin

Budalının birini evlendirmişlerdi. Karısı ikide bir ona çıkışır:

— Sen budalası, bir şey bilmezsin!

Derdi. Budala bu söze çok hiddetlenirdi, kendisinin bilgisiz olmadığını karısına isbat etmek fırsatını arardı. Bir gün çarşıda geziyordu. Bir nalband dükkânının önünde durdu. Nalband ocaktan bir nal çıkardı. Nala baktı ve üzerine tükürdü.

Budala, merakla sordu:

— Niçin nala tükürdün?

— Kâfi derecede sıcak olup olmadığını anlamak için!

Budala evine döndü. Yemek zamanı idi. Karısı yemeği hazırlarken gene aynı sözü söyledi:

— Sen budalası, bir şey bilmezsin!

Bunu söylerken çorba kâsesini de sofraya koymuştu. Budala cevap verdi:

— Ben senin bilmediğin şeyleri bilirim.

Çorba kâsesine tükürdü. Karısı bağırdı:

— Ne yaptın?

— İşte sen bunu bilmezsin, çorbanın kâfi derecede sıcak olup olmadığını böyle anlaşılar!

İzmirde yeni kadın modaları

İzmir (Hususi) — Son günlerde İzmirde, genç kızlar ve kadınlar arasında yeni ve orijinal iki moda baş göstermiştir. Bunlardan biri pedikürlü ayak tırnaklarına boya yerine kuş ve diğer ehlî hayvanat başlarının resmedilmesidir. Bu kuş kafaları yalnız başparmaklara san'at-kârane bir surette resmedilmektedir.

Diğer moda ise biraz fazlaca frapandır. Tene daha iyi yattığı için ters giyilen ipekli kadın çoraplarının baldır yerine, çorabın hakiki renginden daha koyu bir parça ilâve edilmekte, çorap bu şekilde evvelâ ters giyildiği, saniyen de parça ilâve edildiği için yamalı bir şekil almaktadır. Bu yamalı ilâve beyzî şekildedir.

Henüz fazlaca taammüm etmiyen, fakat sayıları artmakta devam eden bu iki moda Karşıyakalı ecnebi kızlar

Londrada bugüne Kadar görülmiyen Bir manzara

İngiltere an'anceliğinden kurtulmak üzere. İşte buna yeni bir misal! Londrada parklarında, açık hava dansları tertib olunmakta ve çok rağbet görmektedir.

Amerikada sıcaklar yüzünden kaldırılan kanun

Amerikada Long Island'da, ceket - siz, kravatsız gezmek kanunla men edilmiştir. Fakat son günlerde tahmmül edilemeyecek derecede artan sıcaklar yüzünden halkın ziyadesiyle eziyet çektiğini gören idarî makamlar, kanunun bu maddesini kaldırmışlardır. Halk şimdi istediği gibi sere serpe gezmektedir.

Deniz tutması insanı öldürür mü?

Oxford üniversitesi talebesinden, çalıskanlı zekâsı ile temayüz etmiş olan 22 yaşlarında bir genç, Manş denizini geçerken, vapurun fazla yalpa vurmasından müteessir olarak hastalanmış, ve deniz tutması sonunda Rouen'e varır varmaz yatağa düşmüş ve arası çok geçmeden de kalb zayıflaması yüzünden ölmüştür.

arasında tatbik edilmektedir. Bu moda genişlerse, Karşıyaka Kordonu, bundan 18 sene evvel olduğu gibi sık kadınların moda vitrini haline gelecek, demektir.

Sözün Kıtası

Öc almak Böyle olur!

E. Talu

Geçenlerde Fransız gazetelerini karıştırıyordum da gözüme şöyle bir havadis ilişti: Herifin biri, karısının zulmünden bizar imiş. Süsüne ve havallığı düşkün olan bu kadın zavallı kocasına bir etmediğini koymuyormuş. Üstelik kıskançmış ta.. hâsılı, adamcağızı öyle bir hale getirmiş ki, ona her şeyi gözde almış. Başlamış, herif, karısından ne türlü öc alacağını düşünmeğe.. boşasa, ihtimal ki karı onun yakasını gene bırakmayacak. Öldürse, Fransız mahkemeleri bu kabil cinayetlerde katile karşı müsamahakârlıklarla meşhur olmakla beraber, ihtimal ki bir defalık ciddi davranacakları tutar da mahkûm ederler. Şu halde?..

Zihninde günlerce kıvrılan bu içtifham işaretinin cevabını nihayet bulmuş. Gitmiş, bir şişe dolusu kezzab almış. Karısının evde olmadığını bildiği bir saatte gizlice eve gelmiş. Cebinde anahtarla kapıyı açıp içeriye girmiş. Doğru odasına geçmiş. Orada, dolabın içinde, zalim bayanın bütün tuvaletleri, kürkleri, ince ipek çamaşırları duruyor. Basmış üzerlerine kezzabı.. basmış kezzabı! Hepsini de yakıp kavurduktan, liyme liyme ettikten sonra çekilmiş, gitmiş; üç gün görünmemiş.

İşkenceci bayanın, akşam eve döndüğü zamanki teessürünü tahmin edebilirsiniz. En kıymetli süs ve güzellik vasıtalarına karşı işlenen bu cinayetin önünde haykırmış, bağırılmış, saçını başını yolmuş, düşmüş bayılmış. Hincını kocasından alacak ama, o da meydanlarda yok. Nihayet, üç gün sonra da hiddeti yatışmış, aklı başına gelmiş. Kocasile barışmış. Bir daha zulmetmeyeceğine, kötü huylarından vazgeçeceğine söz vermiş.

Gördünüz mü öc almanın en güzel yolunu? Bunda devlet nizamlarına, insanîyet duygularına, sosyal düzene karşı işlenmiş herhangi bir suç yok.

Son günlerde, maalesef bizde de sayısı artan karı, koca katilleri, bu katilliklere namzed olanların, bu usulü, teemmüllerine arz ediyorum.

Bilhassa kadın kısmı, en çok güzellik ve süs bahislerinde hassastır. Süsüne, ni zamına, güzellikine dokunmayın da, üst tarafı vız gelir. Bu saydıklarına taallük eden herhangi bir şeyin zerresini kaybetmekte, maddî ızdırabların en acısına katlanır. Onun için karısından bakan, yılan, onu yola getirmek, ondan hınc çıkarmak isteyen onu vurmamalı, yaralamamalı, dövmemeli, Parisli kocanın yaptığı gibi, kadının en hassas damarı olan süsüne, güzellikine el atmalıdır.

Meselâ, akla şöyle bir şey de gelir: Kadının yiyeceği şeylere, onu habersizce semirtecek, şişmanlatacak maddeler ilâve etmek.

Fakat, ben mi kaldım akıl hocası?!

E. Talu

Muradlıya yeni bir harman makinesi satın alınıyor

Muradlı (Hususi) — Macaristandan (3900) lira kıymetinde ve saatte ik bin kilo mahsul döven bir harman makinesi getirilmesi kararlaştırılmıştır. Esasen elyevm iki harman makinesi faaliyette bulunduğundan bununla üçe balığ olacaktır. Bu suretle halk günlerce harman yapmaktan kurtulacak, gayet az zamanda zahiresini ambarına koyacaktır.

TAKVİM

AĞUSTOS

Rumî sene 1364	10	Arabî sene 1367
Temmuz 28	Resmî sene 1938	Hicrî 97

ÇARŞAMBA

GÜNEŞ		C. Âhir		İMSAK	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
5 03	9 46	13	7 52	3 09	7 52
Oğle	İkinci	Akşam	Yatsı		
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.		
5 12	19 16	11 19	15 20	59	
5 03	8 55	12	1	44	

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

İstanbul, senelerdenberi söylendiği halde bir türlü meydana çıkmıyan müstakbel Belediye tiyatrosundan bahsediliyormuş, bir gazetede okuduk, Belediye erkânından bir zat şöyle söylemiş:

« Tiyatronun temel atma merasimini pek yakında yapabileceğimizi samyorum, arsa hazır, para hazır, kullanılacak taş hazır, binaenaleyh bu meseleye halledilmiş nazaretle bakılabilir.»

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TEL GRAF HABERLERİ

Filistinde müsellâh çeteler kuvvetlerini artırıyorlar

Bir kasabayı basan çeteler halkı beraberlerinde götürdüler ve bütün mühimmatı gasbettiler

Kudüs 9 (A.A.) — Anahores kolonisi yakınında zabita, bir çok tedhişçileri yakalamıştır. Müsellâh çeteler, bir çok kasabalardan yeni unsurlar tedarik etmek suretile mevcut kuvvetlerini arttırmaya çalışmaktadırlar.

Şunede çeteler, kasabadaki mühimmatı gasbetmişler ve kasaba halkını kendilerini takibe icbar etmişlerdir. Çeteler, mukavemet gösteren üç kişiyi kurşuna dizmişlerdir.

Çekoslovakya Meselesi

Lord Ransimen Südet mümessillerini kabul etti

Prag 9 (Hususî) — Lord Ransimen müzakerelerine devam etmektedir.

Lord'un genel sekreterliği, Lordun Çekoslovakya hükümetinin projeleri - ne müteallik muhtelif vesai ki almış ve bunların bir müddet tedkik etmiş olduğunu bildirmektedir.

Lord, öğle yemeğinden sonra Hodzayı ziyaret etmiş ve onunla kendisine gelmiş olan malûmata istinad etmek suretile vaziyet hakkında görüşmüştür.

Lord Ransimen bilâhare Südet mümessillerini kabul etmiştir.

Garbî Avrupada bir ticaret delegeliği kuruluyor

Ankara 9 (Hususî) — Hükümet hariciyeye merbut olarak Garbî Avrupada bir ticaret delegeliği tesis etmek kararındadır. Delegeliğin merkezi Paris olacaktır. Bu ehemmiyetli memuriyete iktisadî ve malî işlerde vukufu ile tanınmış bir zat tayin edilecektir.

Türkiye yabancı politikanın teneffüs edeceği yer değildir

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

leasinin manasını anlamak mümkündür. Fakat iktisadî meseleleri halletmek isteyenler arasında atasemillerlerin de bulunduğu görülüyor. Mantiğin şaşırıldığı nokta budur: İktisadî mesele ile askerî ihtisas nasıl elele verebilir? Şümülü henüz meçhulümüz olan bu içtimaların son günlerde gizli kaldığını da işaret edelim. Biz Türkler, misafirperveriz. Memleketimizde yalnız dostların değil, herkesin gelip bizi görmelerini, yeni hayatımızı yakından tanımalarını isteriz. Güzel İstanbul seması altında yaz günleri ve yaz akşamları cidden bedialarla başbaşa kalmaktır. Fakat güzel Türkiyenin hiç bir köşesi bir yabancı politikanın teneffüs edeceği yer değildir.

Cumhuriyet tarihinin bir faslına Türk ve Sovyet dostluğunun samimiyeti ve kuvveti teşkil etmektedir. Japonya için de hisleri - miz iyidir. Zaten bizim hiç bir dostluğumuz yoktur ki, münhasır olsun. Ancak Uzaksarktan başlayarak geniş sahalarda mücadele tertibi yapanlar, öyle sanıyorum ki, ne Balkan Antantı, ne de Sâdabad pakti memleketlerinde kendileri için istinad noktası bulamayacaklardır.

Gerek Balkan, gerek Sâdabad pakti mensupları için bu hususta salâhiyetle söz söylemek kendilerine aittir. Fakat ısrarla söyleyelim ki, Cumhuriyet Türkiyesi aslâ Sovyet aleyhtarı bir tertibin beşiği olmayacaktır. Hükümetin bu hakikati nasıl ifade ettiğini bilmiyoruz. Fakat biz Türk efkârı umumiyesine tercüman oluyoruz.

Başvekilin Gezintisi

Silivri 9 (Hususî) — Başvekil Celâl Bayar Silivriye geldi, tezahüratla karşılandı. Sahile çıkarak on dakika kadar belediye bahçesinde istirahat etti. Müteakiben gemiye dönerek İstanbula müteveccihen hareket etti.

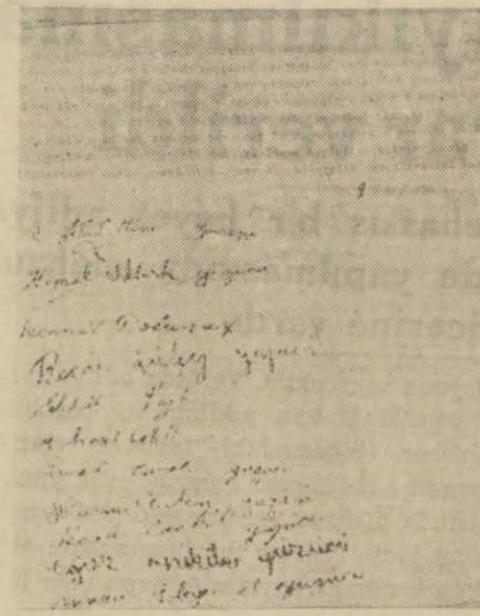
Edirne, kahraman orduyu karşılamak için hazırlık yapıyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

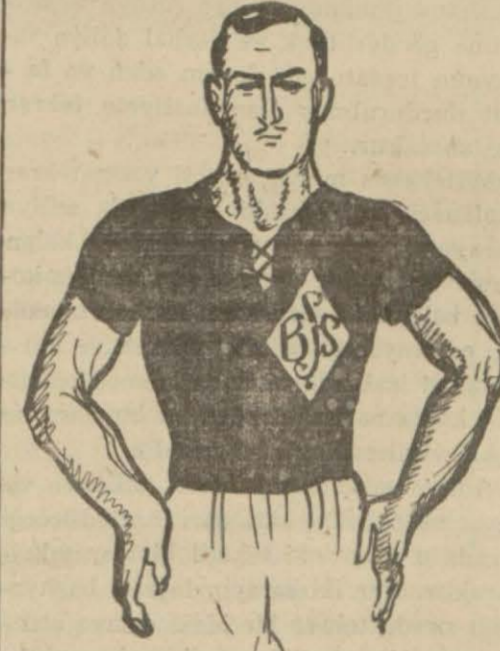
Edirne sayıtları Şeref Aykutla Faikin de iştirakleri ile yapılan toplantıda hazırlık komitesine lise müdür muayini Fahri, edebiyat muallimi Ziya, orta mektep müdür muayini İhsan, polis adli kısmı reisi Cahid, belediye encümeni âzalarından Ahmed, Ferid ve Mustafa seçilmişlerdir.

kasının bildirdiğine göre, yeniden Japonya'nın beş milyon 800 bin dolar kıymetinde altın gelmiş ve bu suretle 8/3/1938 tarihin - denberi Japonyadan Amerikaya gönderilen altınların kıymeti, 352 milyon 800 bin doları bulmuştur.

Beşiktaş klübünün dün de yüzücüleri istifa ettiler

Dün istifa edenlerin imzaları

Yeni (Şeref klübü) sporcularının forması

(Şeref stadi) nin levhasını yerinden indirerek kıymetli sporcuya Şeref hatırasına hürmetsizlik edenlerin inadı, nihayet Beşiktaş klübünü parçaladı.

Nankörlükten hoşlanmayan ve (Şeref) i, onun Beşiktaş klübü için yaptıklarını unutmuyan gençler (Beşiktaş Şeref spor klübü) isimli yeni bir klübü teşkiline karar verdiler ve Beşiktaş klübünden istifaya başladılar.

Bundan evvel istifa edenlerin isimlerini ve klübe gönderdikleri mektupların klişelerini neşretmiştik.

Evvelki gün istifa edenler şunlardır: Refet Başkan (A. B. takımından), Hüseyin Pamir, Zeki Sedef, M. Çaksu, Ali Yusuf, M. Orsal, Hayati Akyamaç, Hakkı Naza, Hikmet Özgeçim, Kostı Makfyadı.

Dün de 15 i yüzücü, biri güreşçi olmak üzere su 11 genç sporcuyu istifalarını vermişlerdir:

R. Salâhaddin (güreşçi), Kemal Aktürk, Kemal Dolunay, Recal Gülçığ, Salâhaddin, Mehmed Alev, İsmail Tunah, Hüsnü Ertem, Necati Canbük, Oğuz Onıklar, Osman İşleyen.

İstifa edenlerin isimlerini, Beşiktaş klübünde yalnız (Şeref) levhasını indirenler kalıncıya kadar neşre devam edeceğiz. Bu vaziyette (Şeref) li Beşiktaş bir başka çatı altında dirilmiş olacağı için ortada mesele de kalmıyacaktır.

Tekirdağında Atatürk günü

Tekirdağ 9 (A.A.) — Atatürkün Tekirdağ'ını şerefliendirdikleri günün yıldönümü olan sekiz ağustos günü burada heyecanlı anılmış ve bütün Tekirdağlılar bu vesile ile Atatürke olan derin bağlılıklarını bir kere daha teyid etmişlerdir.

3 yaşında bir yavru Yataklar altında Kalarak boğuldu

Kaş, (Hususî) — Gömbe yaylasının Belenli mevkiinde feci bir kaza olmuştur. Şakir adında birinin üç yaşındaki çocuğu, evde yalnız kaldığı bir sırada yüklük açılarak yatak ve yorganlar üzerine devrilmiş, zavallı yavru bunların altında boğularak ölmüştür.

Anası içeri girdiği zaman hiç bir şeyden şüphelenmeden devrilen yatakları yerlerine kaldırmış, nihayet çocuğunun ölüsüne karşılaşmıştır.

Fransızca İstanbul bir buçuk ay müddetle kapatıldı

Ankara 9 (Hususî) — Fransızca «İstanbul» gazetesi Hey'eti Vekile kararla bir buçuk ay kapatılmıştır.

Siyaset ALEMİNDE

- Muharebe, ihtilâfları hal vasıtası olmaktan çıkıyor
- Lord Runciman'ı çağırın çağırana

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Büyük harbe çarpışan milletlerdir ki ihtilâfları halletmekte muharebenin bir vasıta olmaması lâzım geldiği kanaatini en kuvvetle benimseyenler olmuşlardır. Eğer bu böyle olmasaydı, şimdiye kadar bir yeni dünya harbinin patlayışına çoktan şahid olurduk. Demek ki 1914-1918 mücadelesinden bugüne kadar geçen zaman zarfında yaşanan heyecanlı günlere rağmen eğer bir faciayla karşılaşmadıysak, bunu, zamanın büyük ve kavrayışlı askerlerine medyunuz. Yoksa, iş yalnız diplomatlara kalmış olsaydı, halimiz yaman olurdu. Nitekim, son zamanda Almanyanın Çeklere karşı her hangi bir taarruza kalkışmaması için B. Hitler nezdinde en fazla nüfuz sarfeden ve teşebbüste bulunan gene generaller olmuştu. Ve bu, bin türlü tahriklere rağmen yapılmıştır. Demek oluyor ki, bugünün şartları içinde yapılacak bir muharebenin mefruz faydaları ne olursa olsun, ihdas edeceği zararların azametidir ki insanların silâha sarılmasına mâni olmuştur. Bu hususta ne kadar isabet edilmiş olduğuna belki bugün değil, fakat yakın bir atı, bütün netayıcı ile bize gösterecektir.

Çeklerle Südet Almanları arasındaki ihtilâfın esaslarını gözden geçirip mümkünse bir anlaşma zemini bulmaya memur olan İngiliz lordu Runciman'ın vazifesinde muvaffak olup

olmayacağı şimdiden kestirilemez. Çünkü Praga varıp işe koyulalı daha bir kaç gün oldu. Fakat bu teşebbüsün, etrafta uyandıracağı alâkaya bakılacak olursa, milletlerin, aralarında çıkan anlaşmazlıkları tesviye etmek bahsinde her çareye baş vurmalarının ne kadar faydalı olduğunu bir daha isbat ediyor.

Filvaki Lord Runciman'ı şimdi de Rumenlerle Macarlar davet ediyor ve kendilerini ayırın muallâk meseleleri gözden geçirmesini istiyorlar. Bu hâdise, doktorsuz bir memleketle tesadüfen uğruyan bir hekimin vaziyetini hatırlatıyor. Doktorun geldiğini duyanları onu hastalarına çağırıyorlar. Bu hal, onun kadar derdiler için de faydalı olduğunda şüphe yoktur. Biri ihtisasını arttırmış oluyor. Ötekiler de derdlerine derman buluyorlar.

Selim Ragıp Emeç

Türk dili Belletenleri

Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden: «Türk dili» belleteninin 23 - 24 - 25 - 26 sayıları hep bir arada olarak satışa çıkarılmıştır. Bu sayılarda beşinci Türk dil bayramı yazıları ve kurum terim kolunca hazır olarak Kültür Bakanlığı tarafından ayrı ayrı broşürler halinde bastırılmış ve okullara gönderilmiş olan terim listelerinin hepsi bulunmaktadır.

Matematik, fizik, mekanik, kimya, biyoloji, zooloji, botanik ve jeoloji terimleri ile bunların düzeltme ve eklemeleri, kimya elementlerinin adları birleşik maddelerin adlanma metodu ve matematik terimleri gibi hep bir arada olarak bu sayılarda görülebilir. Gerek bu belleten, gerek bundan öncekileri ve kurumun bütün yayımlarını edinmek ve belletene abone olmak isteyenlerin satış ve dağıtım merkezimiz olan İstanbulda Ankara caddesinde Türk kitabevi hâlinde şirketimize müracaatlarını dileriz.

Halk sandıkları Yakında açılıyor

Ankara 9 (Hususî) — Halk Bankasının Ankara ve İstanbulda açacağı halk sandıklarının hazırlıkları ilerlemektedir. Sandıklar yakın günlerde açılacaktır.

Amiral Şükrü Okan

Ankara 9 (Hususî) — Donanma komutanı Amiral Şükrü Okan bugün şehri - mize gelmiştir.

Dün Romada İspanya meselesi etrafında mühim müzakereler oldu

Roma 9 (A.A.) — Fransız maslahatgüzarı B. Blondel, Kont Ciano tarafından kabul edilmiştir. Salâhiyetler mehafile göre, bu mülâkatın mevzuu gündelik işlere aiddir. Maamafih Paristen avdetinden sonra B. Blondelin yapması pek tabii olan bu ziyaret esnasında Fransanın İspanyol cumhuriyetçilerine mühimmat vermekte olduğu haberine karşı Fransız

hariciye nezareti tarafından yapılan iki tekzibin kıymeti üzerinde ısrar etmiş olduğu zannedilmektedir.

Diğer taraftan Romadaki İngiliz maslahatgüzarı da Kont Ciano tarafından kabul edilmiş ve maslahatgüzar kendisi ile İspanya meseleleri hakkında görüşmüştür.

Rus-Japon ihtilâfı tekrar nazik safhaya girdi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

fellerine göre Almanya, bir Sovyet - Japon harbi vukuunda Tokyo hükümetine her türlü manevî yardımlarda ve daha bazı müzaheretlerde bulunmağı vâdetmiştir.

Antikomintern müsellesinin üçüncü saygını teşkil eden İtalyaya gelince şimdiki Romanın ne gibi bir vaziyet alacağı malûm değildir.

Maahaza, Londranın salâhiyetler mahfellerinde söylendiğine göre gerek Berlin, gerek Roma hükümetleri, Sovyet - Japon ihtilâfının muslihane bir surette hallini Tokyo makamlarına tavsiye etmişlerdir.

Diğer taraftan hariciye nazırı Lord Halifaks ta bugün Sovyet büyük elçisi Mayiskiyi ve Japon maslahatgüzarını kabul etmiştir. Bu kabuller esnasında Uzaksark meselesinin görüşüldüğü anlaşılmıştır.

★

Berlin 9 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Berlindeki Japon sefirinin B. Fon Ribentrop ile ahiren yapmış olduğu mülâkatın neticeleri hakkında Japon gazetelerinde intişar eden haberler dolayısıyla salâhiyetler Alman mehafili ezimle aşağıdaki beyanatta bulunmaktadır:

«Bu mülâkat, Uzaksarktaki vaziyetin umumî surette tedkikine hasredilmiştir. Fakat Sovyet Rusya ile Japon - ya arasında bir ihtilâf zuhuru takdirinde Almanyanın Japonyaya yardım edeceğine dair Almanya tarafından sarîh teminat verilmiş olması mevzuu bahş değildir. Böyle bir hal vukuunda Almanyanın Japonyaya müzaheret etmek vaziyetinde kalacağı meselesi bile mevzuu bahsolmamıştır.»

Londra 9 (Hususî) — Mançuko hududunda, Sovyet - Japon askerleri arasındaki kanlı çarpışmalar alabildiğine devam etmektedir. Sovyet tayyareleri bugün tekrar faaliyete geçerek Mançuko arazisini bombardıman etmişlerdir.

Sovyetlerin Uzaksark ordusu umum kumandanı mareşal Blüher bizzat harb cephesine gelerek vaziyeti tedkik etmiştir.

Japon askerî rüesası ise, Tokyoda, harbiye nazırının başkanlığı altında toplanarak, üç saat süren bir içtimada vaziyeti görüşmüşlerdir.

Japonların iddiası

Tokyo 9 (Röyter muhabiri bildiriyor) — Japonlar, dün göğüs göğüse yapılan şiddetli çarpışmalardan sonra, Çankufeng ve Şatsaoping tepelerinin kendî ellerinde kalmakta devam ettiğini tasrih ediyorlar. Dün yapılan bu göğüs göğüse çarpışmalar, muhasamatın başladığındanberi vukua gelen muharebelerin en şiddetlisi olmuştur.

Tokyo 9 (Domei ajansından) — Tokyoya gelen haberlere göre Çankufeng'in şimalinde Cuyllyufeng'de şiddetli muharebeler devam etmektedir.

Saat 14 de bataryaların şiddetli endah - tile müzaheret edilen Sovyet piyade tapar - ları, Cuyllyufeng'deki Japon mevzilerine 100 metre varıncaya kadar yaklaşmışlardır. Japonlar mukabil taarruza bulunmuş - lar ve şiddetli bir muharebe başlamıştır. Saat 15 den biraz sonra bir çok Sovyet tayyaresi, Kore hududunu aşmış ve Keykekojo üzerinde bir cevelân yapmıştır.

Harbiye nezaretinin bugün öğle üzeri neşrettiği bir tebliğe göre, bu sabah iki ağır ve 12 hafif bombardıman tayyaresinden mürekkep bir Sovyet hava filosu Çankufeng ve Şatsaoping tepelerindeki Japon mevzilerini bombardıman etmiştir. İlk hatlardan geriye doğru mühim miktarda Sovyet kit'aları ve tankları hareketi bildirilmektedir.

Sovyet topçuları, bu sabah Korenin şimalinde Şikal ile Koji arasında tevakkuf etmiş olan bir yolcu trenini bombardıman etmişlerdir.

Newyork 9 (A.A.) — Federal Rezerv ban -

Hapishanenin yıkılmasına nihayet karar verildi

Mimarlardan mürekkebe mütehasşıs bir heyet adliye sarayının hapishanenin yerinde yapılmasında mahzur bulunmadığı neticesine vardı

Şehircilik mütehasşısı Prostun plânında tesbit ettiği şekilde adliye sarayının Sultanahmedde yapılıp yapılmıyacağına tedkike memur edilen mütehasşıs mimarlardan mürekkebe heyet dün öğleden evvel belediye fen heyeti imar şubesinde toplanmıştır. Güzel San'atlar Akademisi mimarlarından Arif Hikmet ve Sedad, müzeler mimarı Kemal Altan, vakıflar idaresi başmimarı Vasfi Egele ve belediye imar şubesi müdürü Ziyadan mürekkebe heyet, müstakbel adliye sarayının Prost tarafından hazırlanan maketini tedkik etmiş ve Prostun bu saha için tesbit ettiği şekli üzerinde plânları görmek suretile meşgul olmuş ve imar şubesi müdürü Ziyadan bu hususta izahat almıştır. Bu hususta verilmiş olan izahat dinlendikten ve tedkikat bitirdikten sonra mütehasşıs mimar heyeti, adliye sarayının Prostun plânında tesbit edilen yerde inşa edilmesinde bir mahzur bulunmadığı neticesine varmıştır. Heyet, hazırlıyacağı raporu pazartesi günü toplanacak olan ve bu işi tedkik etmeğe Adliye Vekâleti tarafından memur edilen İstanbul vali ve belediye reisi Muhiiddin Üstündağın riyaseti altındaki komisyona verecektir. Yerinde adliye sarayını yapılacak için yıkılmasına başlanan hapishane binasındaki faaliyet «tarihi kıymeti haiz olması münasebetile yıkılmasında mahzur vardır» şeklinde ortaya atılan iddia üzerine durdurulmuştu. Mütehasşıs mimar heyetinin, hapishane binasının yıkılmasında bir mahzur olmadığı kanaatle hazırlamakta olduğu rapor, pazartesi gününden sonra Adliye Vekâletine gönderilecek ve derhal adliye sarayının inşaatı için devam eden ve fakat durdurulmuş olan faaliyete tekrar başlanacaktır.

Mütehasşıs mimar heyeti yarın tekrar toplanacaktır. Yarınki toplantıda adliye sarayının inşa sahasının dışında kalan Arşiv ve İbrahim Paşa sarayı denilen konak bakiyesi harabesinin muhafaza edilip edilmeyeceği tedkik edilecek ve muhafazası icab ederse Sultanahmed caminin karşısına isabet eden bu binalara ne şekil verileceği görülecektir.

Adliye sarayının yanında, bilâhare vilâyet ve belediye sarayları inşa edileceği sırada o civardaki tek mil binalar yıkılacaktır. Her iki sarayın inşaatı başlayacağı sırada tekrar bir iddia ortaya atılması için şimdiden tedbir alınacaktır.

Müteferrik :

İnhisar idaresi şenlik fişeği hazırlıyacak

Cumhuriyetin on beşinci yıldönümü, 29 teşrinievvelde fevkalâde surette tes'it edilecektir. Eğlence fişeklerinin şenliklerde kifayet etmeyeceği anlaşıldığından inhisar idaresi şimdiden tedbir alacak, piyasaya bol miktarda fişek çıkaracaktır.

Tramvay şirketi taavün sandığındaki paralar

Tramvay şirketi taavün sandığındaki vatmanların maaşlarından kesilen yüzde bir miktarda yüz seksen bin lira, cezalardan yirmi dokuz bin lira toplanmıştır. Amele bu paranın kendilerine verilmesi için yeniden Nafia Vekâletine ve mahkemeye müracaat etmeğe karar vermiştir.

Millî emlak müdürü değişti

Bir müddettenberi vekâletle idare olunan İstanbul Millî Emlak Müdürlüğüne bu defa Maliye Vekâleti Vardat Umum Müdürlüğü şube şeflerinden İzzet tayin edilmiştir. Eski Millî Emlak Müdürü Şefik de iyileştikten sonra İstanbul irad - servet müdürü - günde kontrol memuru olarak vazife alacaktır.

Şehir işleri :

İstanbulda dört ayda 202 yangın oldu

1938 senesi ilk dört ayda, İstanbul vilâyeti sınırları dahilinde olan 202 yangından, 74 ü İstanbulda, 88 i Beyoğlunda, 11 i Üsküdar'da, 14 ü Kadıköyünde, 6 sı Adalarda, 5 i Bakırköyünde, 5 i diğer kazalarda vuku bulmuştur.

Karaköy meydanının açılmasına başlanacak

Karaköy meydanının açılmasına yakında başlanacaktır. Meydan açılırken, Karaköyden Kuledibiye kadar bir yol yapılacaktır. Bu esnada kulenin etrafı açılacak ve kule uzaktan daha güzel görünecektir.

Otomobil ve otobüslerin yıllık muayeneleri

Ağustosun on beşinden itibaren başlayacak olan yıllık muayene için, otomobil ve otobüsçülerin belediye fen heyetine müracaat edip sıra numaraları bildirilmiştir. Sıra numaraları alınmayanlardan onar lira ceza alınacaktır.

Poliste :

Bir adam patlıcan kızartmasından zehirlendi

Fatihte Hasan Halife mahallesinde oturan Ali Rıza oğlu Mustafa, Fatih tramvay durağında açığı Abdurrahman'ın dükkanında yediği patlıcan kızartmasından zehirlenme alâmları göstermiş, Cerrahpaşa hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Maltepe tütün enstitüsünde yangın çıktı

Dün saat 15 de Kartalla Maltepe arasındaki tütün Enstitüsünde bir yangın çıkmış, binanın çatı kısmı kısmen yandıktan sonra vaktinde yetişen Kadıköy itfaiyesi tarafından söndürülmüştür.

Yapılan tahkikata nazaran yangın Enstitüde eksos borularını ferfiyatı yapılmış sigarayan kuvüclümlardan çıkmıştır. Zabıta ve müddelimumilik tahkikata devam etmektedir.

Bir kamyon bir tramvayla çarpıştı

Şoför Ekrem'in idaresindeki 4152 numaralı odun yüklü kamyon ile, vatman Mehmed tarafından idare edilen Kurtuluş - Beyazıt tramvayı arasında Kurtuluş caddesinde bir çarpışma olmuştur. Kamyon ve araba hasara uğramıştır. Nüfusca zayıf yoktur.

Bir çocuk boğulurken kurtarıldı

Üsküdar'da Alipaşa sağinde oturan oduncu Hasan'ın oğlu 10 yaşında Mustafa denizde banyo yaparken suların cereyanına kapılmış, boğulmak üzereken etraftan yetişenler tarafından kurtarılmıştır.

Usta, çırak kavgasında bir müşteri yaralandı

Dün Kuruçeşmede garib bir hâdise olmuştur. Kuruçeşmede oturan Murad Taşkal ögle üzeri yemek üzere açığı Niyazi'nin dükkanına gitmiş ve masalardan birisinde oturarak ısmarladığı yemeği yemeğe başlamıştır. Bu sırada masaların pis tutulmasına sinirlenen açığı Niyazi ile çıracı Ardaş arasında bir kavga başlamıştır. Münasebetle sözlerle ustasını son derece asabilleştiren Ardaş, dayak yiyeceğini anlayınca dükkandan dışarı çıkmış ve eline geçirdiği koca koca taşları dükkanın içine yağdırmağa başlamıştır.

Açığı çıracının attığı büyük bir taş yemekte olan Muradın göğsüne rastlıyarak sol memesi üzerinden yaralanmıştır.

Bu sırada polislerin kendisine doğru koştuklarını gören Ardaş tabanları kaldırıp kaçmış ve ortadan kaybolmuştur. Yaralı bir eczaneye götürülerek müdavatı yapılmış, ve çıracın yakalanması için lâzım gelen tedbirler alınmıştır.

Belediye bir nakliye şirketi vücutte getirecek

İstanbulda nakliyatın bir elden idaresi için yapılan tedkikler ilerlemektedir. Boşaltma, taşıma ve doldurma işleri için, belediyenin iştirakile bir şirket vücutte getirilecektir. Şirketin idaresi için bir komisyon kurulacaktır.

Başvekil çocuk kamplarını gezecek

Başvekilimiz Celâl Bayarın bugünlerde İstanbul çocuk kamplarını gezmeleri muhtemeldir. Başvekil Yeşilköydeki kampda bulunan çocuklara bir sandık şeker göndermiştir.

Fransa Hariciye nazırı M. Bonenin Ankara seyahati

Bir kaç gün evvel şehrimize gelen ve 7 ağustosta Atatürk tarafından kabul buyurulan Paris büyük elçimiz Suad Davaz, bugün Ankaraya hareket edecektir.

Suad Davaz, Ankarada kısa bir müddet kalacak ve Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Arasla görüşecektir.

Büyük elçinin İstanbul ve Ankara seyahatlerinin hususî mahiyette olduğu ve yaz tatillerini geçirmek üzere geldiği söylenmekte ise de, bu ziyaretin Fransa Hariciye Nazırının memleketimizi ziyaretile alakadar olduğu tahmin edilmektedir.

Suad Davaz, Ankarada Tevfik Rüştü Arasla Fransa Hariciye Nazırı M. Bonenin seyahati etrafında görüşecektir.

M. Bone memleketimize 20 Eylülde gelecek ve burada devlet ricalimizle görüşerek Türk-Fransız-Suriye dostluk muahedesinin kat'i şekli alması etrafında müzakerelerde bulunacaktır.

Bu ziyaret esnasında, Türkiye ve Fransa arasında geniş mikyasta mali ve iktisadi anlaşmalar imkânları etrafında da görüşmeler yapılacaktır.

İktisat Vekili geldi

İktisat Vekili Şakir Kesbir dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vekil bir kaç gün şehrimizde kalacak ve İktisat Vekâleti işleri hakkında tedkikat bulunacaktır.

Otobüs mü, tramvay mı?

Ankarada yapılacak içtima için hazırlıklar

Bir çok şehir belediyeleri, sınırları dahilindeki seferler için harice otobüs siparişi etmek istemektedirler. Avrupa'nın modern şehirlerinde otobüsle nakliyat rahat görmek ve otobüslerin halkın istirahatini trenlere faik surette temin edebilmek için bir çok tedbirlere uğramaktadır. Diğer taraftan bir çok şehirlerde tramvay rayları sökülmemekte, yerine otobüsler ikame edilmektedir.

Bir kısım otobüsler mazut veya benzin, bir kısmı da havagazı tazyikile çalışmakta olduğundan, Dahiliye Vekâleti, her yerde işletilecek otobüslerin birbirine yakın evsafda bulunmasını istemektedir.

Vekâlet, bu otobüs cinslerinden birini kabul edecek ve Avrupadan getirilecek otobüsler ancak o evsafı haiz bulunacaktır.

Bu işi tedkik etmek üzere teşkil edilen komisyon Ağustos ayı içinde Ankarada vilâyetlerden çağırılacak, makine mütehasşısalarının iştirakile toplanacak ve kararını verecektir.

İstanbuldan bu toplantıya İstanbul belediye makine şubesi müdürü Nusret iştirak edecektir.

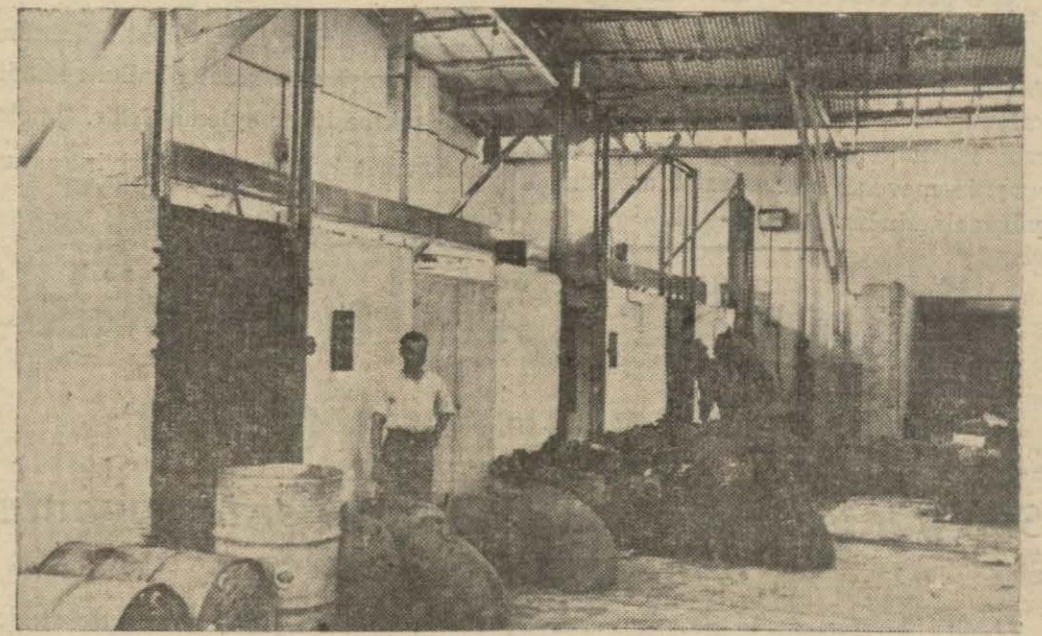
12 Yaşında bir kız Duvar altında kaldı

Dün Kuruçeşmede feci bir kaza olmuştur. Kasımpaşa Hacıhüsrev sokagında oturan Harunun kızı 12 yaşında Müyesser, Kuruçeşme boya fabrikasında çalışan babasını beklerken, duvarlardan biri birdenbire yıkılmış, zavallı altında kalarak tehlikeli ve ağır bir surette yaralanmıştır. Müyesser hurdaş bir halde Beyoğlu hastane -

İKTİSADİ EKONOMİ

Bu yıl Egenin üzüm rekoltesi 68,000, incir rekoltesi de 32,000 tondur

İlk mahsul 19 ağustosta piyasaya arz edilecek, üzümün 8 - 12, incirin de 9 kuruş ile açılması muhtemeldir

İzmirde üzüm hanlarına indirilen yeni mahsul üzümümüz

İzmir (Hususi) — Dündenberi İzmir maruf yemiş çarşısında gözleri çeken bir faaliyet başlamış, hattâ pazartesi günü bile yazihanelerinde çalışanlara rastlanmıştır. İncir hanları, üzüm mağazaları kâmil temizlenmiş ve amele kayıtlı muamelesi tacil edilmiştir. Şimdiye kadar üzüm ve incir mağazalarına kaydedilen amele sayısı yedi bine baliğ olmuştur.

Üzüm ve incir satıcılarının büyük bir gizlilik göstermelerine rağmen, Egenin bereket sembolü olan bu iki mahsulün aynı günde piyasaya arz edilmesi tekrâr etmiştir. Eğer içlerinden iş bozanlık yapan biri çıkmazsa bu iki mahsul 19 Ağustos Cuma günü piyasaya arz edilecek, piyasa açıldığı takdirde İzmir limanında bulundurulacak üç vapur aynı gece mal yükliyerek şimal Avrupası limanlarına hareket edecektir.

Yeni mahsul mevsimine bilfiil girdiğimiz bu hafta içinde, fiatlar hakkında fikir beyan etmek mümkün olacaktır. İhracatçı firmaların eksperleri mahsul mntakalarında dolaşarak rekoltte hakkında hususî tahminler elde etmişlerdir. Resmî makamlarda teyid ettiği gibi üzüm rekoltesi ancak 68.000 ton, incir rekoltesi ise 32.000 tondur. İncir rekoltesi yekûnuna hurdalar da dahildir.

Piyasa hakkında şimdilik fikir beyanı cesaretini gösteren yoktur. Ancak, bugüne kadar yapılan alivresatışlar göz önünde tutulursa üzüm piyasasının 8 - 12 kuruş arasında, incir piyasasının da 9 kuruş üzerinden açılması muhtemeldir. Piyasa açıldığı gün İzmirde toplanacak yüksek kaliteli mallar, bittabi bu fiatın haricinde kalacaktır. Yani iyi cins incirler 11, hattâ 12 kuruşa kadar satılabilir.

Her sene memleketle 12 milyon liralık döviz temin eden ve on binlerce köylü ailesinin geçimini temin eden bu iki mahsulün piyasaya arzı, Ege mıntakasının bu mevsimde en mühim iktisadî hâdisesidir. Köylünün bütün ümidi, piyasanın tutunmasında ve ilk verilecek fiattadır. Eğer piyasa normal şartlar altında açılır ve müvâridat yolunda giderse bu sene üzüm ve incir müstahşilinin yüzünün gülmemesine bir sebep kalmıyacaktır. Alivresatışlar, üzüm mahsulü üzerine çok müsaid, incir için durgundur.

İzmir (Hususi) — Üzüm Kurumu, senenin ilk yaş üzüm mahsulünü 15 Ağustos pazartesi günü Londraya sevk etmek üzere hazırlıklarını tamamlamış ve bir vapur kiralananmıştır. Aynı gün, aynı vapura İskenderiye için kavun yükleneyecektir.

Ambalaj maddelerinin idhal ve ihrac müddetleri uzatıldı

Zarf ve ambalaj maddelerinin ihrac ve idhal müddetleri hakkında gümrüklere bir tamim gelmiştir. Bu tamime göre yerli mahsul için getirilen çuvalar, zeytinyağı ve balık yağı kullanımına mahsus variller, sandıklar, iki sene müddetle ihracat ve idhalatta kullanılacaktır. Yalnız zeytinyağı

tarihine kadar gelmiş olanların bir defaya mahsus olmak üzere ihrac müddeti üç sene olarak kabul edilmiştir. Bu maddeler hariçinde kalan blümum zarflarla, maden suyu şişeleri ihrac müddeti bir senedir.

İdhalat ve ihracat beyannamelerinin pulları

İdhalat ve ihracat beyannamelerinin birinci nüshalarından başka diğer nüshaları na da damga pulu yapıtırılması alakadara telihi edilmiştir.

Kültür işleri :

Maarif müdürlüğü ilk tedrisat kadrosu hazırlandı

İstanbul maarif müdürlüğü ilk tedrisat kadrosu hazırlanmış ve Maarif Vekâletine gönderilmiştir. Kadroda 190 kadar muallim nakledilmiştir. Muallimlerin nakilleri kendi istekleri ve müfettiş raporlarına istinaden yapılmıştır.

Silâhdarağa - Kemerburgaz yolu ihale edildi

Silâhdarağa ile, Kemerburgaz arasında inşa edilecek yolun ihalesi yapılmıştır. Yeni yol, pek yakın bir zamanda bitirilecektir.

Şarkı yüzünden bir adam yaralandı

Bakırköyde Balıkhan kahvesinde Agop ve Arkalosyan isimli iki kişi oturup tavla oynarlarken bunlardan Arkalosyan zarı atacağı sırada «At martini Debreli Hasan dağlar inlesin» şarkısını söylemeğe başlamıştır. Bunu işiten kahve müşterilerinden Arnavud Cano birdenbire asabileserek oturduğu sandalyayı kaldırmış ve Arkalosyanın başına geçireceği sırada onun çevik bir hareketle darbe Agoba tesadüf etmiştir. Neticede sandalya parçalanmış, Agop da başından yaralanmıştır. Hâdiseye mahalline gelen polisler suçluyu yakalamışlar, tahkikata başlamışlardır.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır: İstanbul cihetindekiler: Aksarayda: (Sarm). Alemdarda: (Sırrı Aasım). Beyazıdda: (Haydar). Samat-yada: (Rıdvan). Eminönünde: (Beşir Kemal). Eyübbe: (Arif Beşir). Fenerde: (Emilyadi). Şehremininde: (Nâzım). Şehzadebaşında: (İ. Hakkı). Karagüm-rükte: (Kemal). Küçükpazarda: (Yorgı). Bakırköyünde: (İstapan). Beyoğlu cihetindekiler: İstiklal caddesinde: (Galatasaray - Garih). Galatada: (Hidayet). Kurtuluşta: (Kurtuluş). Maçkada: (Feyzi). Beşiktaşta: (Nail Halid). Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler: Üsküdar'da: (Selliye). Sarıyerde: (Nuri). Kadıköyünde: (Saadet - Osman Hü-lüs). Büyükdada: (Halk). Heybelide: (Halk).

EGE TIYATROSU

Nureddin Genç ve arkadaşları

Yarın akşam Beykozda

DONANMA GECESİ

Sabriye Tokses konseri

İzmirde mahkûmlar kültür sahibi ediliyorlar

Bu yıl 84 cezalı vatandaş okuma, yazma ve umumî kültür kursundan mezun oldu. Cezaevinde birde askerlik kursu açıldı

Mezun mahkûmlara diplomaları verilirken

İzmir, 7 (Hususi) — İzmir Halkevi içtimalı yardım komitesinin cezaevinde açtığı okuma, yazma ve umumî kültür kurslarından mezun olan mahkûmlara bugün merasimle diplomaları verildi ve cezaevindeki mahkûmlarla bir hasbihal yapıldı.

Adliye Vekilimizin yakın alakaları ile «zindan» olmaktan çıkarak modern düşüncelerle faaliyet gösteren bir «cezaevi» halini alan bu müesseseye bu sene 84 vatandaşı umumî kültür sahibi yapmıştır. Alâkadar makamların yardımı ile İzmir cezaevinde bir askerlik kursu açılmıştır. Genç, ihtiyar bütün mahkûmlar askerlik kursuna devam ederek her gün muntazam surette tâlim ve nazari askerlik bilgilerini alıyorlar.

Askerlik kursu, genç yaşta cemiyet içinden ayrılarak dört duvar arasına katılan insanlar için âdeta bir teselli vesilesi olmuştur.

Diploma merasimine, askerî bandonun çaldığı İstiklâl marşile başlanmış, 590 mahkûm marşı hep bir ağızdan söylemişlerdir. Bunu bir geçid resmi ve spor hareketleri takip etmiştir. En müşkül beden hareketlerini muvaffakiyetle başaran mahkûmlar takdir toplamışlardır.

Geçid resmini müteaki diploma alan mahkûmların diplomaları, vali muavini B. Cavid tarafından kendilerine verilmiş; Halkevi Başkanı Bn. Şehime de kendilerine iç çamaşırı ve elbiseler hediye etmiştir.

Merasimi müteakib mahkûmlar, törene iştirak eden güzide davetliler ve genç muallimlerle birlikte şerbetlerini içmişler ve hasbihaller yapmışlardır. Kendilerine, cemiyete yararlı birer uzuv olabilmeleri için nasıl çalışmalarını icab ettiği anlatılmıştır.

İçlerinden Yusuf isiminde bir katil mahkûmu, on yedi yaşında nasıl katil olduğunu anlatırken demiştir ki:

— O zaman basiretim bağlanmıştı. Bir insanın ne demek olduğunu ve nasıl bir kıymet taşıdığını bilmiyordum. Hapishane bana her şeyi, kısa bir zaman içinde öğretti. Hürriyeti almak dört duvar arasında hapsedilen bir insanla, bu duvarların dışında bol güneş, temiz hava, bir rüzgâr alan, serbestçe gezinen bir insan arasındaki büyük farkı içime sindire sindire muhakeme ediyordum. 17 yaşında iken girdiğim bu

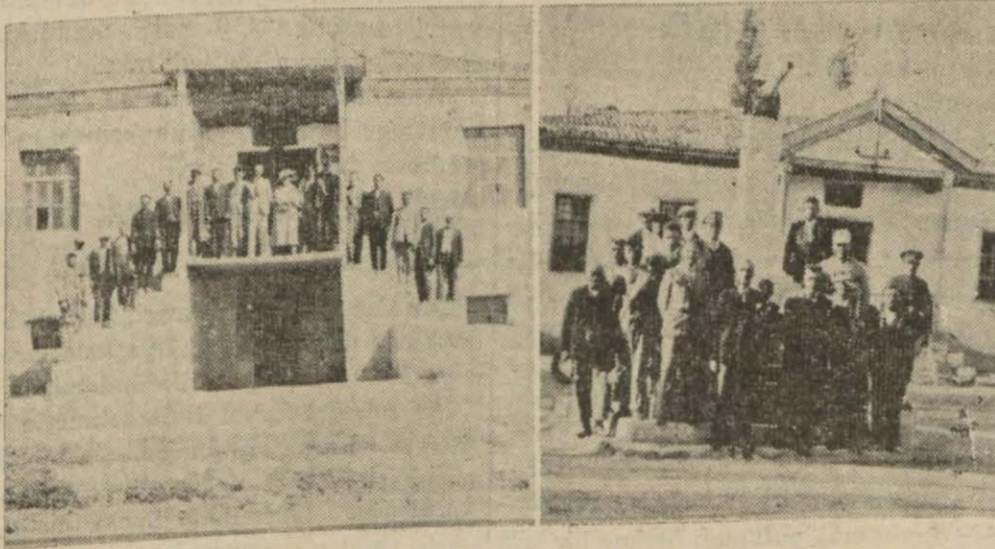
yerden, ancak 28 yaşında çıkacağım. Daha üç senem kaldı. Burada doğramacılık öğrendim. Çıkınca doğramacılık yaparak hayatımı kazanacağım.

İzmir Halkevi sosyal yardım ve ders-haneler komitesi son bir sene içinde 14 kurs açmış, bu kurslara 1215 erkek, 415 kadın devam ederek 1630 kişi diploma almıştır. Orta okul ve lise ikmal kursları, motor kursu, ulus okulları, daktilo kursu, tayyare modelciliği kursu, almanca, ingilizce, fransızca kursları, nakış, usulü defteri, riyaziye, felsefe ve gazlardan korunma kursları tam bir muvaffakiyetle devam etmiştir.

Çorluda iyi içme suyu sondajı yapılacak

Çorlu, (Hususi) — Belediye tayyare hangarlarında su sondajı yapan gruptan istifade ederek derinliği 50 metreden az olmamak üzere kasabanın muhtelif yerlerinde araştırma yaptıracaktır. 70-100 metre arasında bol içme suyu bulunacağı tahmin edilmektedir.

Yozgad Halkevi âzalarının gezileri

Yozgaddan yazılıyor: Şehrimizin Sorgun, Akdağmadeni, Boğazlıyan kazaraları, iki bin nüfuslu Çayırışığı ve Çandır köylerinde birer Halkevi açılması kararlaştırılmıştır. Bu suretle kültür kaynağı olan Halkevleri köylere kadar girmiş olacaktır. Yozgad Halkevi şimdiden bu kaza ve köylerle alâkadar olmayı faydalı bul-

Alaşehir - izmir treni bir yangın tehlikesi atlattı

Manisa (Hususi) — Bugün Çoban - isadan Manisaya gelmekte olan Alaşehir - İzmir treni 68 inci kilometrede bir yangın tehlikesi atlattı.

Sabah saat 6,38 de Manisaya doğru yol alan tren 68 inci kilometreye gelince makineden sıçrayan kıvılcımlar dört vagon ileride yapak yüklü ve üzeri çadır bezlerle örtülü vagonu birdenbire tutuşturmuş, rüzgârın tesirile vagon yanmağa başlamıştır. Vak'ayı gören yolcular imdad işaretini çekerek treni durdurmuşlar, memurlar derhal ateşi söndürmeğe koşmuşlardır. Fakat bütün çalışmalara rağmen tutuşan yapıklar bastırılmamıştır. Bunun üzerine makinede treni yanan vagonu ayırmışlar, vak'a Manisa istasyonuna haber verilmiştir.

Memurlar ve bir miktar amele vagon üzerinde çalışırken, 20 dakika sonra itfaiye gelmiş, ateş etraftaki kuru otlara ve bağlara sirayet ettirilmeden söndürülmüştür. Ancak vagon iskelet haline gelmiş, yapıklar tamamile yanmıştır.

Afyonda fakir hastaların muayenesi

Afyon (Hususi) — Afyon Halkevinde sosyal yardım kolu adına birkaç seneberi doktorlar temin edilerek fakir ve kimsesiz hastalar muayene edilmekte idi. Bu iş, bu yıl daha esaslı bir şekil almış bulunuyor; Sıhhat Vekâleti, Halkevinde muayyen günlerde yapılan bu muayeneyi emrindeki doktorların yevmi ve resmî vazifeleri arasına ilâve ettirmiştir. Afyon Halkevinde, haftanın pazar kurulan ve köylünün ekseriyetle şehre geldiği güne tesadüf eden çarşamba ve perşembe günleri muayene işleri meccanen yapılmaktadır.

Bursada hararet gölgede 35

Bursa, (Hususi) — Son günlerde, şehrimizde havalarda çok sıcak gitmiye başlamıştır. Hararet derecesi gölgede 35 dereceyi bulduğu gün olmuştur.

Eylülde Kuşadasında büyük kermes eğlenceleri yapılıyor

Üç gün deva-ı edecek olan eğlen celerde millî oyunlar oynanacak, Çamlıkta «Halk günü» yaşanacaktır. İzmir fuarını ziyaret edecek olanların Kuşadası Kerme sine iştirakleri için katarlar ve otobüsler işletilecek

Kuşadasından güzel bir görünüş

Kuşadası, (Hususi) — Tabii güzellikleri ve geniş plâjile birçok hususiyetler taşıyan Kuşadası, bu yaz büyük bir rağbete mazhar olmuş ve birçok aileler yaz mevsimini geçirmek üzere Aydından ve İzmirden şehrimize gelmişlerdir. Aydın halkının plâj yeri olarak seçtikleri Kuşadası ecebi turistlerin sık sık uğradıkları en güzel kasabalarımızdan biridir.

Uzun seneler bakımsız kalmasına rağmen son yıl içinde, çalışkan belediye reisimiz B. Mithatın himmetile bazı eserler vücade getirilmeğe başlanmıştır. Belediye meclisi fevkalâde bir toplantı yaparak Kuşadasına su ve elektrik tesisatı yaptırması için belediye reisine salâhiyet vermiştir. 40.000 lira sarf ile Kuşadasına su getirilecektir. Projesi hazırlanmış ve Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. Elektrik işi de halledilmek üzeredir.

Belediyenin meydana getirdiği park ve bahçe büyük bir rağbete karşılanmıştır. Park yeniden tanzim edilmiş, mühim miktarda ağaç dikilmiş ve bir ihata duvar ile çevrilmiştir. Halkımızın istirahat yeri olan bu parka büyük Şemfiz Atatürkün bir büstleri konulacaktır.

Şehir, son zamanlarda yeni ve modern binalarla süslenmektedir. Vilâyet muhasebei hususiyetli Kuşadasında, turistlerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde modern bir otel meydana getirecektir. Banyolu ve 60 yataklı olarak inşası tekrâr eden bu otel üzerinde çalışmalar ilerlemiştir. Mevcud otellere banyo ve helâlarına sifon tertibatı ilâve edilmektedir. Belediyemiz, bütün evlerin sifonlu helâ kullanmalarını icbar etmiştir.

Kuşadasının iki güzel köşesi bilhassa turistleri celbetmektedir. Bunlardan biri Selçuk harabeleridir. Efes krallığının tarih hazinelerini hâlâ bütün varlığı ile saklayan Selçuk harabeleri, biraz ilerde olan Çamlık istasyonu turistler için görülecek yerlerdir. Çamlıkta modern bir de otel mevcuttur.

İzmir vilâyetinde iç ve dış turizm hareketlerini kuvvetlendirmek için vali Fazlı Gülecin ele aldığı Kermes eğlenceleri, Bergama ve Gölcükten sonra eylül ayında Kuşadasında yapılacaktır. Bu husustaki hazırlıklar ikmal edilmiştir.

Üç gün devam edecek olan Kuşadası Kermesi eğlencelerinin ilk günü Kuşadasında deniz eğlenceleri geçecek ve Ada Klübü motor ve şarpi müsabakaları, yüzme yarışları yapacaktır. İkinci günü Selçuk harabeleri gezilecek ve halkımız millî oyunlar, rakuslar oynayacaktır. Üçüncü gün Çamlıkta, halk günü yaşanacak ve binlerce köylü ve şehirlî güzel dakikalar geçirecektir. İzmir Fuarını görmeğe gelecek ziyaretçilerden mühim bir kısmının Kuşadası kermesine iştirakleri için İzmir - Selçuk arasında hususi katarlar ve Selçuktan Kuşadasına otobüsler işletilecektir.

Adapazarı imar plânı tatbik ediliyor

İzmit, (Hususi) — Adapazarının imar plânı Nafta Vekâleti tarafından tedkik edilmiş ve muvafık görülmüştür. Adapazarı bu plâna göre, çok güzelleşecektir. Adapazarı esnaflı birleşerek meşhur Uzunçarşırı asfalt olarak yaptırılmışlardır.

Küçük memleket haberleri

Niksarda altı buğday yığını yakıldı

Niksar (Hususi) — Kasabamız civarında Akpınar mevkiinde bazı meçhul kimseler yığılı duran buğdaylara ateş vermişler, altı yığını yakmışlardır.

Kütahya Cumhuriyet bayramına hazırlanıyor

Kütahyada Cumhuriyetin 15 inci yıldönümünün çok coşkun bir şekilde kutlanması için hazırlıklara başlanmıştır.

Niksar jandarma komutanlığı

Niksar jandarma komutanlığına Arnova jandarma komutanı tayin edilmiştir.

Lüleburgaz belediye reisi

Lüleburgaz belediye reisi Kemal Kendi'nin yerine getirilen İsmail Hakkı Artan da istifa etmiştir. İsmail Hakkının yerine belediye meclisi âzasından Sadullah Özdemir getirilmiştir.

Lüleburgaz kaymakamlığı

Lüleburgaz kaymakamı Subhi Batur Sirdin Garzan kazası kaymakamlığına, Garzan kaymakamı Nizameddin de Lüleburgaz kaymakamlığına naklen tayin edilmişlerdir. Biganın Çanpazarköy kazasına etuv alınıyor

Her sene binlerce hastalara ziyaretgâh olan Biganın Çanpazarköy kazasının otel kısmındaki eşyayı temizlemek için bir etuv makinesi alınması Umumi Müfettiş General Kâzım Dirik tarafından tensib edilmiştir. Afyonda Cumhuriyet bayramı hazırlıkları

Afyonda Cumhuriyetin 15 inci yıldönümü tezahüratı için esaslı hazırlıklara başlanmıştır.

İzmit deniz hamamı rağbet görüyor

İzmitte sıcak yaz günlerinde istifade edilmek üzere spor bölgesi tarafından yaptırılmış olan deniz hamamı çok rağbet görmektedir. Hamam, hergün yüzlerce insan tarafından dolmaktadır.

Afyonda tayin ve terfiler

Afyon mektubcusu Aziz Üçok Muş mektubculuğuna, Emirdağı kaymakamı Hüseyin Pabuçcuoğlu Hakkâri mektubculuğuna, Dinar kaymakamı Übeyt Çerçel Beşiri kaymakamlığına; muhasebei hususiyetli müdürlüğüne Ruaf tayin edilmiştir.

Afyon müddelimumu muavini Galib Barlas terfian Viranşehir müddelimumu ilâline, Ağırcaza âzalarından Celâl Ünal terfian El-mali ceza hâkimliğine, Bolvadin ceza hâkimliğine Tokat Ağırcaza âzası Harun, Afyon müddelimumu muavini ilâline Midyat müddelimumu tayin edilmişler, sulh hâkimî Tervik Şenöz, Ağırcaza âzasından Kadri Tabak, Sandıklı kazası ceza hâkimî Nafi ve hukuk hâkimî de yerlerinde terfi etmişlerdir.

Arapkırde tayinler

Arapkır kaymakamı Hami Arıkan 70 lira maaşla terfian Dahiliye Vekâleti Mahallî İdareler şube müdürlüğüne tayin olunmuş, yeni vazifesine gitmiştir. Yerine Trakya Umumi Müfettişlik tahrirat müdürü Fuad Aksoy tayin edilmiştir.

Arapkır hâkimî Ali Fehmi Atabay da 70 lira maaşla terfian Malatya aslye ceza hâkimliğine tayin olunmuş, vazifesine gitmiştir.

İzmit iş bölgesi âmirliği

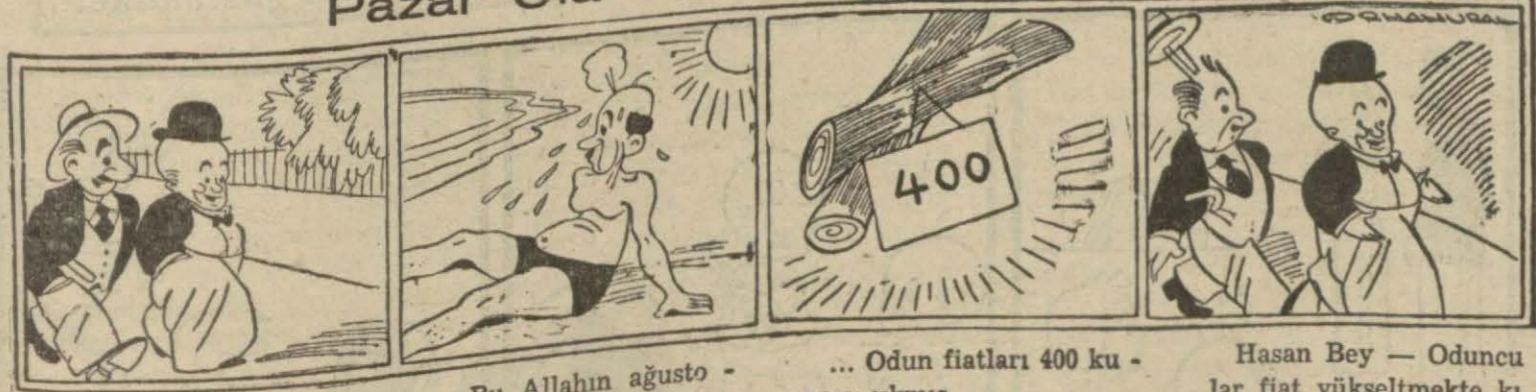
İzmit 16 ncı iş bölgesi âmirliğine tayin olan Celâl Dincer gelerek vazifesine başlamıştır.

Afyon Halkevi reis vekilligi

Afyon Halkevi reisi Galib Demirel Avrupa da bir tedkik gezisine çıkmış olduğundan yerine C. H. P. İlyönkürül âzâsından Bekir Diker vekâlet etmektedir.

Muradlıda çavdar sapları satışı

Muradlıda İstanbul şişe fabrikası çok iyi fiyatlarda çavdar sapları satın almaya başlamıştır.

— Bu işe sen de şaş, ben de şaşayım Hasan Bey...

... Bu Allahın ağustusunda herkes sıcaktan kavrulurken...

... Odun fiyatları 400 kuruşa çıkmış..

Hasan Bey — Oduncular fiyat yükseltmekte kıldem sahibidirler. Gazino ve plâj sahiblerinin ihtikârî güçlerine gitmiş olmalıl

FESTİVAL

— Bak bak bak bak!
— Yaşa!
— Bravo!
— Bak bak nereye çıktı.
— Görmüyorsan bu tarafa gel, daha iyi görürsün.
— Anne ben buradan göremiyorum.
— Kucağıma alayım.. nasıl beğendin mi?
— Anne bir daha sefere gene gelelim olmaz mı?
— Bayan siz orada rahatsız oluyorsunuz, buradan seyretseniz.
— Teşekkür ederim bay.
— Şapkalı şapkamı çıkar, yalnız sen seyredeceksin değil ya!
— Bitti, haydi eve gidelim!
— Ne çabuk ta bitti.
— Anne kardeşimi de getirseydik.
— Onu başka sefer getiririz.
Yangın söndürülmüştü. İtfaiye otomobilleri canavar düdüklarını muzafferane bir eda ile öttüre öttüre dönerlerken yangın seyrine gelen halk dağılıyordu.

★

— Vur!
— Dayan.
— Siyahlı iyi vuruyor.
— Kahverengili de fena değil.
— Fena değil de söz mü? Müdhîş kurnaz; vuracağı sırayı bekliyor.
— İşte bak bak.

— Fena giriştiler.
— Vur!
— Vur!
— Altına aldı. Ama bu olmaz, öldürseydi vuruyor.
— Sana ne canım.
— Bana nesi var mı?
— Ayrdılar.. gene tutuşacaklar
— Siyahlı bitti.
— Evet..
— Yaşa kahverengili!
Sokakta dövüş eden kahverengi elbise-li ile siyah elbiselinin dövüşleri bitmişti. Dövüş seyircileri dağıldılar.

★
Parmaklığa dayanmışlardır:

— Geçti.
— Geçiyor.
— İşte bu güzel.
— Bak bu daha güzel!
— Durdu mu?
— Hayır, yavaşladı.
— ÖL. ama da geliyor. Bu ne hız.
— Ben daha hızlısını gördüm.
— Uzaktan geçene bak.
— Amerikadan gelmiş olacak.
— Ben böylesini hiç görmemişim.
— Ben de..

Köprü parmaklığından kayıkları, motorları, gemileri seyrediyorlardı.

İsmet Hulusi

Kadın Köşesi

Çizgili kumaşlara yaraşan modeller

Şu iki model, ipekli veya başka cins çizgili kumaşa gider.

Soldaki ropla bolderde etekle boleronun çizgileri birbirine uygun, korsajın çizgileri aksi istikamette. Kollarda etek gibi uzunluğuna konulmuş.

Cebi, ufak eşarp yakası, sentürü benekli kumaştan yapılmış. Çizgili kumaşa benekli garnitür koymak çok yeni bir buluştur. İstifade etmelisiniz.

Sağdaki tayyörün eteği uzunluğuna çizgili. Ceketini verevle karışık. Ufak bir beyaz fiyongası, düz koyu renk düğmeleri var. Bu model yaşhya, gence her kadına uyabilir. Yaşlılar yalnız fiyongayı koymamalıdır.

Yemek bahsi:

Yeni bir su böreği

Su böreği yapmak oldukça güç bir iş. Aynı lezzeti veren şu kolay böreği öğrenir öğrenmez mutlaka onun yerine koyacaksınız.

Ölçü:

Yarım kilo hazır yufka
Yarım kilo süt.
4 yumurta.

Beyaz peynir, dereotu veya maydanoz. Bir buçuk yemek kaşığı eritilmiş yağ.

Yumurtaları çalkalar süt ve yağla karıştırırsınız. Ayrıca tepsiyi sadeyağla yağlarsınız. Yufkaları dizmeye başlarsınız. Her iki yufkanın arasına kaşıkla bu süt - yağ - yumurta mahlülünden sürer-siniz. Yufkaların yarısına gelince peynirle ince doğranmış maydanoz süt - yağ - yumurta mahlülüle ezer sulandırır-sınız. Bunu orta yufkanın üstüne bir sıra yayarsınız. Sonra gene bütün yufkaların arasını yağlı sütle ıslata ıslata dizersiniz. Kalan süt - yağ mahlülünü üstüne dökersiniz. Sulu olmasında zarar yoktur. En üstüne biraz yağ sürer fırına yollar-sınız. Yahud fırına koydurursunuz. Ağır ateşte kızarınca tadına doyamazsınız.

Mahkemelerde

Bir bel kayışı cinayetin sahibini meydana çıkardı

Kayışın üzerindeki izlerden, tabancanın suçluya aid olduğu anlaşıldı

Müddeiummülükçe yapılan bir tahki kat sırasında, bir pantolon kemeri bir cinayet hâdisesinin aydınlanmasında âmil olmuştur.

Bu garib hâdisenin mahiyeti şu - dur:

Bir müddet evvel, Aksaray aile bahçesinde birkaç genç arasında kanlı bir kavga olmuştu. Hayik isminde bir genç, kız kardeşi Maryamı Halil adında diğer bir gencin kolunda görmüş, müdahale etmesi üzerine aralarında kavga zuhur etmişti. Hâdiseye iki tarafın arkadaşları da karışmışlar, bu sırada patlıyan bir tabanca ile, kavgacıardan Hayik ve Mihal ağır surette yaralanmışlardır.

Derhal hastaneye kaldırılan yaralıların alman tedbirler sayesinde hayatları kurtulabilmiştir.

Silâhi kullanan kimdir?.. Arbede arasında, bu cihet tesbit edilememiştir. Şahidlerin bir kısmı tabancayı Halil'in elinde gördüklerini söylemişler, bir kısmı ise müphem cevablar vermişlerdir.

Vak'a mahallinde, arbededen sonra tabanca ile bir de kemer bulunmuş - tur.

Suçlu olduğu iddia edilerek, adliye - ye sevk edilen Halil ifadesinde:

— Bulunan kemer bana aittir, fakat tabanca benim değildir. Silâhi kullanan da başkasıdır. Ancak, kim olduğunu kalabalık arasında tayin etmek, müşküldür.

Demişti. Filhakika, ilk günlerde Halil'in hâdisede fail olduğunu sabit gösterecek kâfi delile rastlanamamış - tur.

Halil, vak'a yerinde ele geçen bel kemerinin kendisine aid olduğunu kabul etmiş olduğundan müddeiummülük bunu hâdiseyi aydınlatıcı mahiyette bir delil olarak görmüş ve kemerdeki izlerin muayenesine karar vermiştir. Filhakika, yapılan muayenede, suç âleti olan tabancanın izi, kemerin üzerinde tamamiyle görülmüştür. Bu suretle tahkiat aydınlanmış, Halil de kendi kendisini ele vermiştir.

Suçlu, diğer delillerle de suçu sabit görülerek, 62'nci madde delâletile ceza kanununun 450'nci maddesine göre Ağırceza'ya sevk edilmiştir.

İstenilen ceza miktarı 20 seneden fazla ağır haptistir. Muhakemesine bu günlerde başlanacaktır.

Yedi yaşında bir çocuk âmme şahidi olarak dinlendi

Dün Ağırceza mahkemesi, katil babası hakkında şahadet eden, 7 yaşında bir çocuğu âmme şahidi sıfatile dinlemiştir.

Bir müddet evvel Sultanahmette bir cinayet işlenmiş, Emin isminde bir garson, karısı Zehra ile kayınpederini bıçaklayarak öldürmüştü. Suçlu, mahkeme yapılan sorgusunda:

— Karımı, ustam Mehmed ile koyun koyuna bir yataкта gördüm. Bahçedeki erik ağacına çıkmıştım, oradan evin içi - risi tamamiyle görülebiliyordum. Bu manzara ile karşılaşınca, kendimi kaybettim. Hâdisenin sebebi budur.

Demişti. Bunun üzerine, mahkeme hâdiseyi görmesi icab eden katilin 7 yaşın -

daki kızı Melihayı şahid olarak dinleme - ğe karar vermiştir. Dünkü celsede, dinlenen çocuk, şunları söylemiştir:

— Ben, uykuya yatmıştım. Sabaha kadar uyudum. Sabahleyin uyanınca, an - nemin vurulduğunu söylediler.

Reis, küçük Melihaya şu suali sormuş - tur:

— Mehmed senin annenin odasına girer çıkar mıydı?

— Mehmedin annemin odasına girdi - ğini hiç görmedim.

Bunun üzerine mahkeme, katilin biri 5, biri 6 yaşında bulunan diğer çocu - ğuların da, celbine lüzum görmüştür. Hâ - diseye, onların vereceği ifadelerle belki ay - dınlanabilecektir.

Aynı zamanda erik ağacından evin içe - risinin görülüp görülmeyeceğinin tesbit için de, bir keşif yapılmasına karar ve - rilmiş ve duruşma talik edilmiştir.

Metresinin çocuklarına afyon yutturan Salihin duruşmasına devam edildi

Kasımşapada metresi Meryemin ço - cuklarına afyon yutturmak ve ateşte kızartmak suretile işkence ederek öl - dürdüğü iddia edilen Salihin muhake - mesine Ağırceza'da dün devam edil - miştir.

Çocuklardan en küçüğü Necati hâ - disenin akâbinde, Cevdet ise daha bir iki ay sonra ölmüştür.

Dünkü celsede Cevdetin cesedi üze - rinde yapılan otopsinin neticelerinin ih - tiva eden Morg raporu okunmuştur.

Raporda, çocuğun afyon ve işken - ceden olmayıp, akciğer vereminden öldüğü tesbit edilmiştir.

Muhakeme şahidlerin celbi için ta - lik edilmiştir.

Bir kadın saçlarını yakan bir berber hakkında dava açtı

Samatyada oturan Hatice isminde genç bir kadın, bir berberden davacı olarak, müddeiummülükçe müracaat etmiştir.

Hatice saçlarına ondüle yaptırma - zere berber Emine gittiğini, fakat ber - berin başının muhtelif yerlerini yaktığı - nı iddia etmektedir.

Müddeiummülükçe tahkikata başlan - mış, Hatice adliye doktoru Enver Karan tarafından muayene edilmiştir.

Deniz işleri:

Geliboluda karaya oturan vapur kurtarıldı

Gelibolu önlerinde karaya oturan A - raya vapuru gemi kurtarma teşkilâtının Alemdar tahliye gemisi tarafından kur - tarılmıştır.

Sus vapurunda tadilat yapılacak

Sus vapuru çok rağbet görmüştür. Denizbank Denizyolları işletmesi vapurda tadilat yapacak ve seferlerin, daha fazla yolcu ile yapılması imkânları araştırılacaktır. Vapurun ikinci mevkiindeki bazı bölmeler kaldırılmak suretile yolcu is - tiab miktarı çoğaltılacaktır.

Araba vapurunun tecrübeleri yapıldı

Şirketi Hayriye tezgâhlarında inşa e - dilmekte olan araba vapurunun dün tec - rübeleri yapılmıştır. Araba vapuru ya - kında seferlere başhyacaktır.

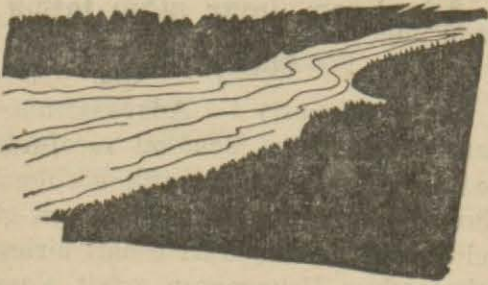
Bunları biliyor mu idiniz?

İngilterede kümes hayvanı istihlâki

İngiltere ve Gal - de senede (40) mil yon tane kümes hayvanı kesilmek - tedir. Bütün impa - ratorlukta bu aded (50) milyona çı - kar. İrlanda, Yu - goslavya, Maca - ristan ve diğer ülkelerden de senede (20) milyon ton kesilmiş hayvan idhal olun - maktadır. Gene İrlanda, Mısır, ve Belç - kadan da (700) binden fazla canlı hayvan sevk edilmektedir.

★

Nehir içinde akan bir ırmak

Fransada Ardeş adlı bir ırmak vardır

Lâğım suyundan içecek su yapıyor

Sinemanın cen - neti sayılan Los Anjelosun iklimi çok sıcaktır ve memleket susuz - dur. Uzaklardan su getirmek te he - men hemen müm - kün değildir. Bu sebeble şehrin içi - lecek ve kullanıl - cak sularını çoğaltmak için lâğım sula - rının tasfiyesine teşebbüs edilmiştir. Modern fen vasıtalarıyla böyle bir şey yapmak imkânsız sayılmazsa da, işin mahiyeti haddi zatında insana iğrenç geliyor.

ki Ron nehrine akar. Yağmur ve feyezan mevsiminde Ardeş ırmağının suları Ron nehrine bir top güllesi gibi dahil olur. Bu su bloku, nehrin içine yayılmaz. Hızı tü - keninciye kadar aynı kuvvetle nehrin içinde ilerler ve çok defa nehrin bir dir - sek teşkil eden sol sahilinin rıhtımını darmadağın eder.

GÖNÜLİSLERİ

Ailede kin Bir zehirdir

Kadıköyden Meral imzasile mektub yazan kadın okuyucum dokuz sené ev - vel evlenmiştir. Bir kız çocuğu vardır. Kocasile şimdiye kadar iyi geçinmiş - ler ve sevinmişlerdir.

Fakat son zamanlarda kadın ve er - kek bir müddet için ayrı şehirlerde kalmışlar, işte bu zaman erkek bir ka - dınla münasebet peyda etmiş.

Okuyucum bunu haber almış, koca - sı da yaptığına pişmandır. Af dile - miştir.

Fakat okuyucum diyor ki:

— Her şeye rağmen böyle bir hâ - disenin vukuu beni kocamdan soğuttur - du, ne yapayım?

Okuyucum müteessir olmakta hak - lıdır. Fakat madem ki kocası artık ne - damet göstermiş, af dilemiştir. Oku - yucum da onu affetmeli, eskisi gibi evlerine ve çocuklarına bağli bir ha - yat yaşamalıdır. Erkeğin düşünce - sizlikle yaptığı bu kabahat onun esa - sen vicdanını her zaman için mütees - sir edecektir. Okuyucumun kocasını

affetmesi, ona bağli kalması da bu vic - dan azabını daha ziyadeleştirecektir. Bu yüzden de erkek olduğundan daha iyi bir aile babası olmak gayre - tini gösterecektir.

★

Bayan (M. N.) e:

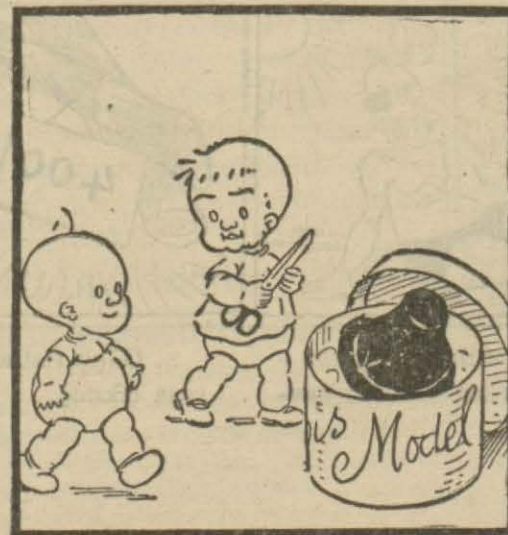
Kızım üzüülüyorsun, ağhyorsun, bir kararsızlık içinde bocalıyorsun. Büt - ün bunlarda haklısın, senelerce bir ü - midle, bir sevgile yaşamak ve sonra iş - ttiklerini işitmek kadar üzücü bir şey olamaz.

Benden madde madde sorduğun su - allere bir tek cevabım var:

— Bu işi fazla üsteleme. Ne onun daha fazla izzeti nefsi kırılınsın, ve ne de sen kendini fena bir vaziyete koy. Söylediği hakikatse bütün sevgine rağmen evlenme. Çünkü böyle bir iz - divaç olmaz. Eğer hakikat değilse ve seni başından atlatmak için söylüyor - sa ki (aranızda geçenlere göre ben böyle olduğunu tahmin etmiyorum) gene ayrılın, çünkü seni başından at - latmak istiyenle evlenmen doğru de - ğildir. Gençsin, bunu unutur, başka bi - rilerle evlenir, mes'ud olursun!

TEYZE

Bacaksızın maskaralıkları:

521

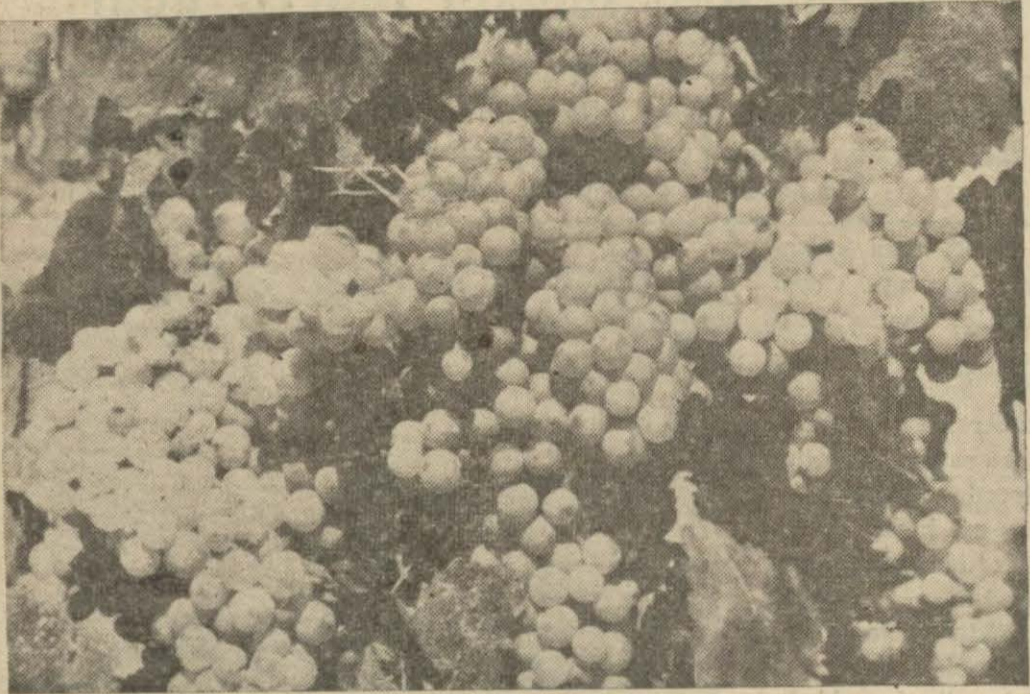

Üzümler nasıl ve ne şekilde kurutulmalıdır?

Anadolunun bazı yerlerinde lâyiki ile bilinmeyen bu işin yegâne marifeti şudur: Üzümlerin ıslatıldığı potaslı suyu kararına göre hazırlamak....

Eski bir tanıdığım anlatıyordu:

«Anadolunun ne yerleri var ki, diyor. Tabiat buraları üzüm ve meyva-dan yana bolluğa garketmiştir. Fakat buralarda köylünün bundan bir şey kazan-dığını sanma. Her yılki mahsulün bir kısmı yenir, bir kısmı pekmeze - bulama-ya çevrilir, kalan ehemmiyetli bir kısmı da ortakta heder olur gider! Doğru dü-rüst bir üzüm kurutmaya bilen yoktur; meyva şurubları, meyva ezmeleri işitil-miş şeyler değildir. Haydi bu sonrakiler neyse ama, üzüm kurutmanın fennî usulü tamim edilmiş olsa, yok yere ziyan olan üzümleri civara taşımak, böylece de paraya çevirmek mümkün olurdu gibi geliyor bana...»

Üzüm kurutmanın Anadolu'da lâyiki veçhile bilinmediği yalan değildir. Halbuki hiç te fena olmıyan Anadolu'nun bu çeşid üzümlerini - döküntüye kalmak-tansa - iyi ve fennî bir usul ile kuruta-rak iç piyasamızda kıymetlendirmek pekâlâ mümkündür.

Üzüm kurutmak gerçi pek zor bir iş değildir. Fakat kurutulan üzümü ağız ta-dile yemek, iyi bir para ile satabilmek mevzuu bahsolunca hünerlice bir iş olur. Biz bu yazımızla iyi bir üzüm kurutma-nın nasıl başarılacağını ve ne gibi noktalara dikkat edilmesi lâzım geleceğini bir bir saymaya çalışacağız:

1 — Evvelâ kurutulacak üzümlerin bağda iyice kemale gelmiş olması lâzımdır. Henüz ekşiliği geçmemiş üzümler-den iyi bir kuru üzüm elde edilemez. [Bir salkımın en ucunda bulunan taneler en sonra kemale geldiğine göre, pek acemi işçiler, bu uc tanelerden bir kaçını tadararak olgunlaşmış olgunlaşmadığını kestirebilirler.] Bundan başka aynı çeşidden olmıyan üzümlerin bir arada kurutulma-sı kat'iyen caiz değildir. Bu takdirde kabuklarının kalınlığı, tanelerinin irilik veya ufaklığı birbirini tutmıyan bu ü-zümler yarı yarıya ziyan olacak bir biçimde kurumuş olurlar. Sonra.. üzümleri bağdan mutlaka bıçak veya çekme ile kesmelidir. Salkımları makassız filân koparmak usulü hem omcağı hırpalar, hem salkımı zedeler. Zedelenmiş, ezik veya çürüklü - küflü salkımlar da kurutulmaya elverişli sayılmazlar. Böyleleri önceden ayıklanıp, sepete ancak temiz-leri konulmalıdır.

2 — Toplanan üzümlerin, güneşe yayıl-madan önce hususi bir suya bandırılması lâzımdır. Bu maksadla çok eskiden kül kullanılmış. Bugün külün esaslı olan [Karboniyet Potas] ı havi hususî bir tertib kullanılmaktadır. Piyasada sadece [Potasa] diye anılan bu madde vaktinde tedarik edilerek hazır bulundurulmalıdır. Postasının yerine [Saf bilâ ma karboniyet potas] bulunabilirse daha iyidir. Çünkü bu ikincisi ile daha emin ve iyi bir mahlûl hazırlanabilir.

3 — Üzümlerin bandırılması işinde üç çeşid malzemeye ihtiyaç vardır:

a) Lanca denilen çinkodan yapılmış, iki kulplu büyücek ve ağız geniş üstüvâ-ne şeklinde bir kazan

b) Lancanın içine girebilecek kadar ondan daha küçük, aynı biçimde her tara-fı delikli, gene iki kulplu bandırma kabı.

c) Üzeri çinko ile kaplanmış, altı yedi santim kenarlı, bir tarafı azıcık meyilli bir masa, tezgâh.

Bunlardan ilki olan lanca sabit bir yere oturtulur. Masa da yan başına getirilerek akıntısı içine gelecek şekilde yerleştirilir ve ihtiyaca göre sayısı üç - beş olabilecek olan delikli bandırma kablari da karşıya sıralanır.

4 — Sıra şimdi mahlûlün hazırlanma-sına gelmiştir: Bunun için lancaya mik-darı kâfi su konularak üzerine takriben % beş kadar potasa dökülür. [Saf olursa % 2.5]. Diğer taraftan küçük bir kapta ayrıca daha kesif bir mahlûl hazırlana-rak buna bir kısım zeytinyağ ilâve olunur (% 2). Bu esnada mütemadiyen karıştırılarak yağın ince zerreler halinde dağılmasına çalışılır. Bir müddet sonra iyice köpiyen bu yağlı kesif potasa mah-lûlü, öteki büyük lancanın üzerine akda-rılır ve.. areometre ile mahlûlün derecesi yoklanır:

Areometre, çok basit bir âlettir. Onu, kendine mahsus bir kapla birlikte satarlar. Hazırladığınız mahlûlden birazını bu kaba koyarak dereceyi de içine sokarsınız. İsteddiğiniz kararı bulmuşsa ne âlâ! Bulmamışsa bir miktar su veya bir mik-dar potasa ilâvesile istenilen karara getirilir.

5 — Bandırma suyunun kesafeti meselesi çok mühimdir. Çünkü suyun derecesi üzümün ince veya kalın kabuklu ol-masına, mevsimin sıcak veya serin, ku-rak veya rطب bulunmasına göre değiş-mek lâzım gelir. Havalar serin ve rütü-betli olursa mahlûlün koyuluğunu 7-8 dereceye çıkarmakta beis yoktur. Bilâkis sıcak ve kurak bir havada mahlûlün 5-6 derece olması kâfidir. Yalnız bu takdirde yağ nisbetinin artırılması (% 3) iktiza eder. Geceleri çok çiy düşen yerlerde kul-lanılacak bandırma suyunun yağı az, fakat potasası keskin olmak gerektir. Keza kalın kabuklu üzümler daha sert bir mahlûl isterler. Herhalde mahlûlün ke-safeti üzümün üzerindeki (pus) u kolay-lıkla silbilmelidir.

6 — Mahlûl hazırlandıktan sonra ü-zümlerin bandırılmasına girişilir. Bunun için usta bir işçi lancanın başına geçer. Yardımcıları olan diğer işçiler, bağdan gelen üzümleri delikli bandırma kablari-na boşaltarak ona verirler. Usta; iki kul-pundan tuttuğu bandırma, lancanın içi-ne daldırarak üzümleri ıslatır ve sonra suları süzülmeğe üzere çıkarıp tezgâhın üstüne sıralar. Bir taraftan yeni üzümler gelirken, bir taraftan suları süzülen-ler, yayılmak üzere sergi mahalline gö-türülür. [Bandırılmış üzümler yayılma-dan fazla bekletilemez.]

7 — Sergi mahalli daha çok evvelden hazırlanmış olmalıdır. Burayı bağa ve bandırma yerine mümkün merbeste yak-ın bir düzlükten seçmelidir. Gidip gel-irken işçiyi aksatacak hendek ve çukur- (Devamı 10 ncu sayfa)

Kırık madalya

Yazan: A. R.

Tüfekciler dairesindeki işkence

Dünkü kısmın hulâsası

Bir sabah erkenden, Yıldız Sarayında Osman paşanın dairesi - ni temizleyen hademeler, oradaki merdiven basamaklarının üzerinde bir mektub buldular. Bu mektubu oraya kimin bıraktığı belli değildi. Hademeler, bu mektubu paşaya verip vermemekte tereddüt ettiler. Nihayet, verdiler. Paşa, mektubu açtı. Fakat hayretinden, donakaldı. Bu mektub bir davetname idi. Bu davetnameyi gönderenler, Sultan Hamidi taht - dan indireceklerinden bahsederek Osman paşayı Fatih camisinde - ki içtima davet etmişlerdi.

Osman paşa, büyük bir heyecana kapılarak bu davetnameyi der - hal Sultan Hamide gönderdi.

Tabiidir ki Sultan Hamid, korkulu dakikalar geçirdi. Fakat sonra, vaziyeti tahlil etti. Bu mektubun, uydurma bir şey olduğuna hükmetti. Ancak şu var ki; böyle yazılmış bir mektub, saraya nasıl girmişti? Ve Osman paşa gibi en sadık tamnan bir adamın dairesindeki merdivenin basamağına, nasıl yerleştirilmişti?..

(Roman devam ediyor)

İşte Abdülhamid başlıca bu nokta üzerinde duruyor.. tahkik heyetine:

— Bu mesele, mutlaka anlaşılmalıdır. Diye, üstüste iradeler gönderiyordu. Sarayda da, bazı hafiyelerin tevriyatı yüzünden büyüklü, küçüklü yirmi otuz şahıs tevkif edilmişti. Fakat bunlar hakkındaki ihbarların, âdi birer dedikodu olduğu anlaşılınca tevkiflerine nihayet verilmişti. Artık tahkikat heyeti bütün kuvvetile, zavallı iki hademenin üzerine yüklenmişti. Bu iki hademenin Hasan da zeki ve kurnaz bir adam olduğu için:

— Efendim! Mehmed, mektubu paşa hazretlerine vermeyi üzerine aldığı için artık ben bir şey diyemem. Yoksa, mektubu bulduğumuz dakikada, işi Tahir Paşaya haber verecektim.

Diye, yakasını kurtarabilmişti.

Ortada, kala kala, Mehmed kalmıştı. Mehmed; büyük bir safiyetle, meseleyi olduğu gibi elli defa tekrar ettiği halde bir türlü ne tahkik heyetini, ne de bir paravan arkasından kendisini dinliyen Abdülhamidi inandıramamıştı.

Abdülhamid, tahkik heyetine son sözünü söylemiş:

— Bu mesele, mutlaka meydana çıkacak.

Diyerek, öfke ile harem dairesine çekilmişti.

Tahkik heyeti, artık her vasıtaya müracaata karar vermişti. Mehmed; tam yirmi dört saat, fasılasız olarak isticvab edilmişti. Bütün tehdidlere, ve bol bol mükâfat vâdlerine rağmen:

— Efendim!.. Mektubu orada buldum. Başkasına iftira mı edeyim.

Demekten başka, hiçbir şey söylememişti.

Tahkikat heyeti, bu tarzda, cevap almaktan âciz kalınca, artık Mehmed (tüfekçiler dairesi) ne göndermişlerdi. Mehmed orada dayakla söylenecekti.

Başına gelen bu umulmaz felâkatten sersem dönen zavallı Mehmed, fena halde sersemlemişti. Açlıktan, uykusuzluktan, üzüntüden artık ayakta duramıyacak hale gelmişti. Bilhassa tüfekçiler dairesine gidip te sırtında kırbaçlar saklamaya başlayınca artık baygın bir halde yere serilmişti. Fakat Mehmed'i söylemeye memur olan tüfekçiler, bayılmaktan, ayılmaktan müteessir olan insanlardan değillerdi. Mehmedin her bayıldığı zaman başına kovalarla su dökerek aylıttıktan sonra, dayağa devam etmişlerdi.

Abdülhamid: «Bu mesele mutlaka meydana çıkacak!» dedi.

Mehmed, buna da tahammül göstermişti. Zaten, göstermeyip te ne söyleyecekti.. kime iftira edecekti?..

Fakat zalim tüfekçilerden biri:

— Yahul!.. Ne uğraşıp duruyorsun, böyle... Kırbaç atmaktan avuçlarımız kabardı. Sizin kollarınızı sıkıca tutum. Ben şimdi onu bülbül gibi söyletirim.

Demişti.

İki tüfekçi, Mehmedin kollarını sımsıkı tutmuşlardı. Yapılacak işi, o taş yürekli arkadaşlarına bırakmışlardı. Tüfekçiler arasında (Matlı Mustafa) diye [1] anılan bu katı kalbli adam bir erkeğe yapılabilecek en müdhiş işkenceyi icraya girişmişti.

Mehmed, acıklı bir feryad koparmıştı ve sonra, bu acıya dayanamıyarak simsiyah kesilmiş; ve bayılmıştı.

O zaman, bu korkunç işkencenin yapıldığı odanın kapısı açılmış, içeriye telâşla bir tüfekçi dalmıştı.

— Ne yapıyorsun, Matlı. Öldürecek misin, herifi?.. Size bu adamı öldürün, demediler. Söyletin, dediler... Çekilin buradan. Ben onu söyletirim.

Diye bağırılmıştı.

Bu sözleri söyleyen adamın sırtındaki tüfekçi setresinin omuzlarında, yüzbaşı apuleti vardı. Âdi efrattan olan tüfekçiler, bu emre itaat etmişler; baygın bir halde bulunan Mehmed'i bırakarak dışarı çıkmışlardı. Fakat bu emre itaatleri, yüzbaşı apuletine hürmetten ileri gelmemişti. Hattâ kendilerini, yabancı bir müşür de olsa, itaate mecbur görmezlerdi. Fakat bu emri veren, Abdülhamidin (hususî bendegânından) tüfekçi (Arif ağa) denilen (mühim şahsiyet) olduğu için sözünü dinlemişler; Mehmed'i ona terketmişlerdi.

Arif ağa, Mehmedle yalnız kalınca evvelâ yüzüne ser serperek zavallı adamın aklını başına getirmişti. Sonra da bir sigara vermişti.

Aradan, beş on dakika sükût içinde geçmişti. Mehmed, biraz kendine gelmekle beraber, dehşetli bir ızdırab içinde idi.

Arif ağa, hiç acele etmemiş; onun iyice kendine gelmesini beklemişti ve sonra, şöylece söze girişmişti:

— Nasılsın Mehmed?..

— Ah efendim.. sorma halimi?.. Bu acıya dayanamıyacağım.

— Tanıdın mı, beni?

— Tanımaz olur muyum, hiç!..

— Eğer ben yetişmeseydim, seni öldüreceklerdi.

— Allah razı olsun, efendim.

— Fakat, Mehmed.. senin yakani kolay kolay bırakmıyacaklar.

[1] Bu adam, bu vak'adan kısa bir müddet sonra, Galatada Çerkes Arif bey isminde biri tarafından kurgunla katledilmişti.

Mehmed, ağlamaya başladı. Ellerini semaya kaldırarak:

— Bâri Allah, kolaylıkla canımı alsın da kurtulayım.

Diye mırıldandı.

Arif ağa, sözüne devam etti:

— Evet, ama.. o iş kolay olmayacak..

Birdenbire öldürmeyecekler. Seni söyletinciye kadar, bu hale devam edecekler.

— A, efendim.. ne söyleyeyim?.. Kime iftira edeyim?..

— Canına yazık değil mi, be Mehmed..

— Yazık ama, elden ne gelir a benim efendim?..

— Sana biraz yardım edeyim mi?..

— Aman efendim.. otona, ocağına düş-tüm. Sen bilirsin?..

— Ben, hususî surette tahkikata giriştim. O mektubu oraya bırakanın kim olduğunu öğrendim.

— Hay Allah senden razı olsun, efendim. Beni su azabdan kurtar. Ebediyen sana kölelik edeyim.

— Evet. Ben de seni kurtarmak istliyorum. Fakat bunun için senin de söylemen lâzım.. Benim sana haber vereceğim adamı, kapıdan çıkarken gördüğünü söylemen lâzım.

— Bu adam kimmiş, efendim?..

— Yaver, yüzbaşı Zeki bey.

— Tanıyamadım, efendim.

— Canım, hani cuma selâmlıklarında efendimizin arabasının yanında gider. Selim Paşanın oğlu yok mu?..

— Haaa, şu.. uzun boylu, yakışıklı genç yaver.

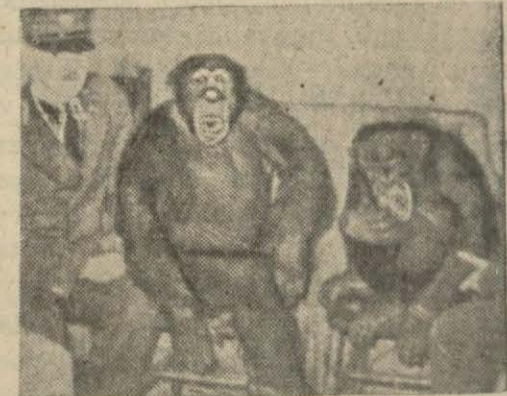
— Evet.

— İyi ama efendim; ben onu oralarda görmedim ki... Nasıl günahına gireyim.

— Bana inanmıyor musun, canım.

(Arkası var)

Her hafta Sinemaya götürülen Maymunlar

Bu maymunlar Londra hayvanat bahçesinin en gözde ve sevilen hayvanlarıdır. Sinemadan pek hoşlanırlar. Gardiyanları ile birlikte sık sık sinemaya giderler. Burada bir sahneye nasıl katıla katıla güldüklerini görürsünüz!.

Hürriyetten mahrum insanlar: Amerikanın sinema yıldızları

Carol Lombard saçlarının rengini değiştiremez. Deanna Durbin deniz kenarında bir evde yaşayamaz. Betti Davis güneş banyosu yapmaktan menedilmiştir

İki Alman yıldızı: Zara Leander ve Lili Dagover

Merle Oberon

Sinema yıldız ve san'atkarlarının mensub oldukları kumpanyalar tarafından bir takım kayıtlara tâbi tutulduklarını, yiyecek ve içeceklerinin, giyecek ve kuşanacaklarının muhtelif şekillerde, muayyen ve müsbet olarak tayin edildiğini, hepsinin ayrı ayrı yaşayışlarına istikamet verildiğini okumuş ve duymuşsunuzdur.

Bu suretle sinema yıldızları tam bir istibdad içinde yaşamaktadırlar. Hürriyet onlara ancak mukavelelerinden kurtuldukları ve yeni bir mukaveleye bağlanmadıkları zaman güler. Bu, hürriyetinden mahrum insanlardan bir kaçını sayalım:

Merle Oberon: Kumpanyası müdürü Samüel Goldwyn müsaade eylemeden hiçbir vechile evlenemez.

Carole Lombard: Saçlarının rengini değiştiremez. Fakat buna mukabil kumpanyaya istediği bir elektrikçi, yahud kostümcüyü aldırabilir...

Georges Brent: Herhangi bir arızaya sebebiyet vermeye üzere sert ekzersizler yapamayacaktır. Ne tayyareye binebilir, ne polo oynayabilir...

Claudette Colbert: Kumpanyaya zayıflaması matlub olduğundan rejim tatbik etmesi memnudur.

Deanna Durbin: Sesini muhafaza eylemesi ve koruması için deniz kenarında ikamet edemez. Bu keyfiyet bir mukavelele tesbit edilmiştir.

Sigrid Gurie: Meşhur san'atkar Gary Cooper ile birlikte «Marco Polo» filmi çevirmiş olan bu yeni ve güzel sinema yıldızının geceleri tiyatroya gitmesi memnudur.

Bette Davis: Daima sarışın olarak kalacaktır. Güneş banyosu yapması memnudur.

Alice Faye: Bu yıldızın konturatında garib bir madde vardır. Meşhur Rudy Vallee orkestrası radyoda konser verdiği sırada işini terkedip bu konseri dinleyebilir...

Richard Arlen: Otomobil kullanmasından çok hoşlanan bu san'atkarın saatte 60 kilometreden fazla sür'atle seyretmemesidir.

Joel Mac Crea: Karısı güzel sinema yıldızı Frances Dee ile aynı filmde rol yapamaz.

Robert Taylor: Kendisine gönderilen bütün kadın mektublarına cevap vermek mecburiyetindedir. Bu mektuplar evvelâ kumpanya neşriyat bürosu tarafından tedkik edilir ve sonra kendisine verilir. Mektupların kenarlarında (resim imzalanacak) kaydı olanlara da birer resmini imza etmek mecburiyetindedir. Hususî mektupları dahi kumpanya tarafından sansür edilir.

Greta Garbo: Daima az konuşmak, esrarlı görünmek, umumî eğlence yerlerinde ancak 20 dakika oturmak mecburiyetindedir.

Barbara Stanwyck: Sirkeli, limonlu şeyler yemek, kumpanyası tarafından menedilmiştir. Daima genç erkek arkadaşlarla gezmesi şarttır. Stüdyoda da sigara içmesi menedilmiştir. Bu suretle sesinin tonu çok çabuk kaybolduğu ileri sürülür.

Mae West: Bir çok yıldızlar et, ekmek vesaire yemekten mahrum bırakıldığı ve rejime tâbi tutulduğu halde Mae West

Carole Lombard

Sigrid Gurie

yemek hususunda serbesttir. Ancak uykusuz kalmamak, gece saat 11 de mutlak surette yatağa girmek mecburiyetindedir.

Kay Francis sinemayı terk ediyor

«Tovariç» filmindeki baş rolü elde edemediğinden dolayı meşhur sinema yıldızı Kay Francis büyük bir teessür ve hoşnutsuzluk içindedir. Sinema hayatını terkedeceği söylenmektedir.

Sinemayı bırakmadan kendi hayatından mülhem olarak (Lady Pilot) adında bir film çevirecektir.

Uzun senelerdenberi Hollywoodda bulunmasına rağmen muhitin tesirine kapılmayan ve kendi şahsiyetini muhafaza etmeğe muvaffak olan bu çok cazib esmer yıldızın takdîrkârları çok mühim bir yekûn tutmaktadır.

Kay Francis sinemaya intisab eylemeden evvel tiyatrodaki artistti. Azmi, güzelliği, san'attaki kudreti sayesinde kendini herkese sevdirmişti.

Kay Francis şimdiye kadar üç defa evlenmiş, üçünde de boşanmıştır. Buna rağmen esrarengiz mahiyetini hâlâ muhafaza etmektedir.

En son bir habere göre bu esmer yıldız meşhur bir Alman tayyarecisi ile evlenmek üzere.

CASUSLUK

tarihinden birkaç yaprak

Dreyfüs meselesi

Haksız yere casusluk töhmeti altında kalan Yahudi topçu zabitanın Fransayı altüst eden macerası

Bundan 44 yıl önce, bir teğrin sabahı saat altıda, yüzbaşı Dreyfüsü erkânharbiye dairesine çağırıldılar. Dreyfüs stajyerleri teftiş için çağırıldığını sanıyor - du. Fakat dairede hiç ummadığı bir vaziyetle karşılaştı. Binbaşılardan biri sudan bir bahane ile onu doğrudan doğruya genel kurmay başkanının odasına götürdü. Ne başkan, ne de muavini daha gelmemişlerdi. Odada onların yerinde emniyet müdürü ile yüksek rütbeli bir kaç zabıt, bir de kurmay binbaşı vardı.

Bu binbaşı (Dreyfüs) e:

— Başkan birazdan gelecek. Acele yazılacak bir mektub var. Benim elim ağrıyor. Söylüyeyim de yazıverin, dedi.

Halbuki bitişik oda kâtilerle dolu idi.

Dreyfüs ses çıkarmadan kâğıd kalemi aldı. Yazmaya başladı. Fakat binbaşı vatan hainliğine dair bir kaç satır yazdıktan sonra birdenbire durdu. Hiddetle: — Yüzbaşı Dreyfüs ne oluyorsunuz, neye öyle titriyorsunuz? diye çıkıştı. Dreyfüs, binbaşının yazıyı beğenmediğini zannetti. Daha düzgün yazmaya çalıştı. O gün hava pek soğuktu. Gelirken üşümüşü. Soğuktan elleri uyuşmuştu. Bunu âmirine olduğu gibi anlatmak istedi. Fakat binbaşı yerinden fırladı ve bağırdı:

— Yüzbaşı Dreyfüs sizi bir vatan haini sıfatıyla kanun namına tevkif ediyorum.

Dreyfüs şaşaladı, ürktü. Üstünü arayan iki zabite önce bir şey diyemedi. Sonra:

— Arayın, anahtarları alın, bütün evimi altüst edin. Ben masumum» demiye başladı. Binbaşının dosyaların altından bir tabanca çıkardığını görünce:

— Beynime bir kurşun sıkın da öleyim, diye isyan etti.

Binbaşı — O kurşunu sıkırmak bize düşmez, cevabını verdi. Bununla mevkufat intihar etmesi lâzım geldiğini anlatıyordu. Dreyfüs silâhi bir hamlede yakaladı, beynine götürdü, fakat birdenbire eli yanmış gibi uzağa fırlattı:

— Hayır, dedi, hayır, masum olduğumu isbat için yaşayacağım.

★

Dreyfüs neden tevkif edilmişti?

Paristeki Alman ataşesi Fransız mukabil casusluğunun mütemadî gözcüsü altında idi. Hizmetçisi rüsvetle satın alınmıştı. Her gün ataşenin kâğıd sepetine attıklarını getirip Fransız casuslarına teslim ediyordu. Bu kâğıd kırıntıları birleştirilerek Almanlara aid esrar yakanmak isteniyordu. Ataşenin muhaberesi de kontrol altına alınmıştı. Gelen ve giden bütün mektupları açıyordu. Bu işle Brucker adında bir ajan meşguldü.

Bu adam günün birinde ataşeye gidecek mektuplar arasında esrarlı bir vesikaya rastladı. Bu, bir nevi casusluk alışverişi idi. Bir Fransız, mühim askerî plânları hangi fiatlarla, satabileceğini ataşeye bildiriyordu. Brucker bu ip ucunu derhal Fransız mukabil casus ve istihbarat memurlarından kurmay binbaşı Henry'ye götürdü.

Gizli faturanın sahibi kim?

Bu gizli faturayı Ferdinand Walsin Esterhazy adında bir Fransız kurmay subayı yollamıştı. Alman ataşesi bu adamı ayda 12000 mark mukabilinde satın almıştı. Ve onun vasıtasıyla 126 mühim Fransız vesikasını ele geçirmişti.

Gizli fatura, mütehasıslar tarafından tedkik edildi. Yazanın bir topçu kurmay olduğu anlaşıldı. Böylece şüphe bir kaç zabite inhisar ettirilebildi. Bunlardan da Dreyfüs seçildi. Diğerleri unutuldu. Çünkü Dreyfüs Yahudi idi. Mesleğindeki kudreti herkeşçe tamınmış olduğu halde haksız bir şüphe, bütün meziyetlerini örttü. Erkânharbiyeye, çağırıldığı gün yazarken ellerinin titremesi suçlu luğuna delil sayıldı. İhtardan sonra kendini toparlayıp daha düzgün yazması heyecanlarına hâkim tecrübeli bir hain olduğuna atfedildi. Halbuki gizli fatura ile ilk meşgul olan binbaşı Henry, Dreyfüsün tamamen masum olduğunu biliyordu. Fatura öyle ince, hafif bir kâğıda yazılmıştı ki eşini Fransız kâğıd piyasasında bulmak imkânsızdı. Bu kâğıddan

Dreyfüs

yalnız erkânharbiye dairesindeki binbaşı Esterhazy kullanmakta idi. Henry bunu bir çok kereler görmüştü. Fakat arkadaşını ele vermedi. Bütün şüphelerin Dreyfüs üzerinde toplanmasına çalıştı. Bunda Yahudi düşmanlığının büyük bir tesiri olduğu şüphesizdir. Bir rivayete göre de serseri bir macera adamı olan Esterhazy bir yandan Almanlara satılmıştı, bir yandan da Henry'nin ajanıydı. Henry onu mahkûm edebilecek bir vesikayı, Bruckerin haberi olmasa, ihtimal bütün bütün gizlerdi. Meydana çıkarmaya mecbur kalınca da Esterhazy'yi ele vermemek için bütün gücü ve hilekârlığıyla Dreyfüsün mahvına yürü müştü.

Tevkiften sonra

Dreyfüs tevkif olunur olunmaz askerî hapishaneye sevkedildi. İki ay karısı ile bile görüşmesi menedildi. Mevkufiyet haberi ailesine genel kurmay dairesi tarafından bildirildi. Dreyfüsün menfaatı namına hiç ses çıkarmamaları ihtar edildi. Neye uğradığını bilmiyen aile mecburen sustu.

Dreyfüsün evinde araştırmalar yapıldı. Bir şey bulunamadı. Muhtelif el yazıları mütehasıslara tedkik ettirildi. Gizli vesikadaki yazıyı tutmadı. Hattâ kurmay başkanı, mevkufiyeti sırasında Dreyfüsle pek yakından temas eden askerî hapishane müdürünün de fikrini sormuştu. Müdür:

— Madem ki sordunuz. Müsaade buyurunuz da açıkça söyleyeyim. Yüzbaşı Dreyfüs bu işte benim kadar suçsuzdur» cevabını verdi. Başkan da aynı fikirde olmalı ki:

— Harbiye nazırı bu meselede bana sonsuz bir salâhiyet verdi, keşki vermesede işi kendi üzerine alsaydı, daha iyi ederdi.»

Dedi.

Davası son derece gizli tutulmamış olsa daha böyle milyonlarla insan Dreyfüsün masum olduğunu anlayabilirdi. Zavalı tekrar tekrar sorguya çekildi. Kendini müdafaa bile edemiyordu. Yalnız bir düziye: «Ben masumum. Fransaya hiyanet etmedim» diyor ve casuslukla para kazanmaya ihtiyacı olmadığını anlatmaya çalışıyordu.

Dreyfüs nasıl yetişmişti?

Gerçekten de paraya ihtiyacı yoktu, zengindi, yılda 50,000 frank geliri vardı. Aslen Alsaslıydılar. 1872 harbinden sonra Bismark Alsaslıları milliyetlerini ilâna mecbur edince Dreyfüs ailesi Fransaya geçip yerleşmişlerdi. Dreyfüs burada asker mektebine girmiş, topçu zabiti olmuş, akademiye bitirmiş, Yahudiler arasında Fransız ordusunda kabul edilen ilk kurmay zabiti olmak şerefini kazanmıştı. Tevkif edildiği sırada Paris garnizonunda kıt'a stajı görüyordu. Hattâ bunun için sonbahar manevralarına iştirak etmesine karar verilmişti. Bu nokta, Dreyfüsün masumiyetini isbat edecek mühim delillerden birini teşkil ediyordu. Çünkü: Gizli vesikayı yazan adam «manevralara gideceğinden» bahsetmekte idi.

Bütün bunlara rağmen Dreyfüs haksız (Devamı 13 nci sayfada)

Tarihî tedkikler

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

bunda mümkün olan sür'ati gösterdiler. Evvelâ Vladivostok limanına giden Siberya demiryolunu Amur nehrinin şimal kıyılarından geçirecekleri halde daha kısa ve doğru bir yol tutarak Çin bir vilâyeti olan Mançuriden geçirdiler. Bir taraftan Fransa ve Almanyayı birer bahane ile Çin limanlarından bir ikisini işgale teşvik ederken kendileri de Sarı deniz sahilindeki Por Artür limanını doksan dokuz sene müddetle kiraladılar. Çünkü bu liman ve şehir Çin denizine çok hâkimdi, Rusya ile Çin arasında yabancı bir devletin girmesine engeldi. Bundan başka Vladivostok limanı senenin birkaç ayında donuyor; gemiler girip çıkamıyordu.

Çin paylaşılıyordu. Milliyetçi gençler gizli cemiyet kurdular: Japonlar bu cemiyete yardım ettiler. 1900 senesi Eylülünde meşhur Boksör isyanı çıktı. Yüz kadarı İngiliz olan 200 ecnebiyi öldürdüler. Diğer ecnebler sefarethanelelerde muhasarada kaldılar. Bu hal iki ay sürdü. İçlerinde Amerika ve Japonya'nın da bulunduğu büyük Avrupa devletleri müşterek bir ordu hazırladılar. Bir Alman mareşalinin kumandasında Pekin üzerine gönderdiler. Muhasaradakiler kurtarıldı. Çin milliyetçileri müdhiş bir surette tedib olundular. Çin hükümeti iki buçuk milyar tazminat vermeye mecbur oldu. Bundan başka Avrupalılar birçok imtiyazlar elde ettiler. Ancak Çin imparatorluğunun parçalanmamasını, hududlarının olduğu gibi kalmasını aralarında kararlaştırdılar. Fakat isyan sırasında Mançuri demiryolunun muhafazası için

asker göndermiş olan Ruslar bu kararı tanımadılar ve askerlerini geri çekemediler. Bundan başka Korede entrikalar çeviriyor; Por Artürü müstahkem bir hale koyduktan başka kocaman bir tersane yapıyor; kuvvetli bir «büyük Okyanus harb filosu» teşkil ediyorlardı. Artık Japonların sabırları tükenmişti. Rus imparatorluğunu yola getirmek ve Japon haklarını korumak için harbden başka hiçbir çare kalmamıştı. Hem de bunun için acele etmek lâzımdı.

Japonya her şeyden evvel Rusya ile tek başına ve karşı karşıya kalmak istiyordu. Ancak bu takdirde maksadına erebilecekti.

İki tarafın Koredeki mücadeleleri devam ediyordu. İmparator sarayının yanındaki elçilik binaları birer kale gibiydi ve bu binaları muhafaza için iki tarafın da kuvvetli birer garnizonları vardı. 1896 da Japonlar Kore imparatoriçesini öldürdüler. Ruslar imparatoru kendi elçilik binalarında muhafaza altına aldılar. Ruslar aynı zamanda Çinde oğluna niyabet eden imparatoriçeyi elde ettiler. Bu vaziyeti İngiltere de hoş görmemeye başladı. Japonya bir taraftan Çindeki yenilik hareketlerini himaye ve takviyeye çalışırken diğer taraftan 30 ikincikânun 1902 de İngiltere ile ittifak akdetti. Böylelikle Fransızların Ruslara yardım etmelerini önlemiş bulunuyordu. Aynı senenin 8 ağustosunda da Çinlilerle anlaşmağa muvaffak oldu. Her iki müttehede göre Çinin parçalanmamasını taahhüd altına almış bulunuyordu.

Kadircan Kâflı

(Arkası var)

Ziraat: Üzümler nasıl kurutulmalıdır?

(Baş tarafı 8 inci sayfada)

lar bidayetten düzeltilmelidir. Bu yer toz altı olmamalı, ve rüzgâr tutmamalıdır. Toprağın yüzü çapa ile, hattâ suluca çamurla sıvanarak düzlenmelidir. Yerde diken, sivri taş kalmamasına bilhassa dikkat etmelidir. Bu işler ikmal edilince geniş ve kaba kâğıtlar alınarak bol bol yayılır. Bilhassa üzüm kurutmak için satılan bu kâğıtlar oldukça kalın ve dayanıklı iseler de gene kenarlarına taşlar dizmek ister. Bandırmadan gelen üzümler bu kâğıtların üzerine ne pek sık, ne pek seyrek olmak üzere serilir. [Memeleketimiz için şimdilik en iktisadî şekil olan bu kâğıtların yerine betondan daimî sergi yerleri de yapılabilir. Bunların ilk tesis masrafları biraz fazla olmakla beraber, tente tesisatı da yapılarak mükemmel bir sergi vücutte getirilir.]

8 — Üzümler sergi yerinde en çok bir haftada kururlar. Bu müddet zarfında en aşağı üç defa şerbetlenmek ihtiyacındadırlar. Aksi halde üzümler matlub evsafıta kuruyamaz, kara ve kuru bir hal alırlar.

Şerbet, gene yukarıki şartlara göre hazırlanacak olan bildiğimiz potasa mahkûlünden ibarettir. İkinci günün akşamı, veya ertesi sabah erkenden bağların ilâçlandığı püskürgeç tulumbalarına bir miktar potasalı su konularak sergideki üzümlerin üzerine püskürülür. Çiy ve rütubetli havalarda bu şerbetler tekrarlanır. Ekseriya üç şerbetlemeden sonra üzümler de kurumuş olurlar.

9 — Sergideki üzümlerin en büyük düşmanı yağmurdur. Yağmur altında kalan üzümlerin kalitesi derhal bozulur. Keskin bir şerbetle tamamen bozulmaktan kurtarılabilirler bile, piyasadaki kıymetlerini yükseltmek imkânı yoktur. Onun için yağmura karşı çul, hasır, kilim gibi türlü vesaitin daima amade bulundurulması lâzımdır. Sergi yerinde hususî tenteler yaptırılması bu bakımdan çok lüzumlu ve faydalıdır. Tenteler hemen çekilmekle büyük zararları önlemek ka-

bil olur. İzmir bölgesinde hem beton sergiler, hem tenteli olanlar pek çoktur ve en yüksek kalitedeki çekirdeksiz kuru üzümlü de ancak böyle tertibli sergisi olanlar almaktadır.

10 — Üzümler cinsine göre bir hafta, on gün sonra kuruyunca, temizce kaldırılarak küçük yığınlar halinde toplanır. Çörü çöpü kalburlardan geçirilerek aykılanır. Bazan hususî kalbur makinelerinden geçirilerek daha itinalı bir temizlemeğe de tâbi tutulur. Bu takdirde elbet piyasaya daha para eder bir mal çıkarılmış olur.

Üzümler hemen satılmıyacaksa, çuvallandır. Bu çuvalları rütubetsiz, havası temiz ve kokusuz bir yere istif etmelidir. Zemin tahta döşeli olmalı, çuvallar durdukça duvara değmemelidir. Vasatî bir hesaba 4-5 kilo yaş üzüm bir kilo kuru üzüm hâsıl eder.

Tarımınan

Kaf Dağının arkası

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

— Bir şey daha rica edeceğim.. karnım aç.. burada lokanta falan var mıdır?

— İşte bakın ışığı karşıdan görünüyor.. siz oraya gidin.. yemeğinizi yiyinceye kadar ben size haber getiririm..

— Hayırlı bir haber.

— İnşallah..

— Zahmetinizden dolayı mahcubum, müteşekkirim ama, söz söylemeğe mecalim yok..

— Rica ederim, ne demek!!

Bir ok gibi fırladı. Karanlıklarda kayboldu. Ben de arkasından... Çamurlu elbiselerimin üstüne boynumdan sarkmış termosum, başımda yamrı yumru kasketimle; yorgunluktan bükülmüş belimi düzelterek, uykusuzluktan kapanan gözlerimi süzerek, sabahlamış bir sarhoş gibi yalpa vura vura, taa ileride görünen lokanta ışığına doğru, karanlıkların içine kendimi kaptım koyuverdim...

Vasfi R. Zobu

RADYO

Bugünkü program İSTANBUL

10 Ağustos 1938 Çarşamba

ÖĞLE NESRİYATI:
14.30: Plâkla Türk musikisi. 14.50: Havadis. 15.05: Plâkla Türk musikisi. 15.30: Muhtelif plâk nesriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:
18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Konfrens: Fatih Halkevi namına, Abidin Daver (Atatürk ve Anafartalar zaferi). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat ayarı: Grenviç rasadhanesinden nakle. Nihal Asım ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Hava raporu. 20.43: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat ayarı. Şan: Bedriye Tüzün, Stüdyo orkestrası refakatle. 21.30 Tahsin Karakuş ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Müzik ve varyete: Tepebaşı Bedriye bahçesinden naklen. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat ayarı.

ANKARA

10 Ağustos 1938 Çarşamba

ÖĞLE NESRİYATI:
14.30: Karışık plâk nesriyatı. 14.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:
18.30: Plâkla dans musikisi. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule). 20: Saat ayarı ve arabca nesriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Hikmet Rıza), 21: Sıhhi konuşma: Dr. Vefik Vassaf. 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri ve hava raporu. 22.15: Yarınki program ve İstiklâl marşı.

KABIZLIK

On binlerce kişi memnuniyetle MAZON kullanıyor ve tavsiye ediyorlar.

KABIZLIĞI

defeder, HAZMI düzeltir. MİDE ve BAR SAKLARI boşaltır. Vücut ferahlık verir HAZIMSIZLIK ve EKŞİLİĞİ giderir. Alınması gayet lâtiftir.

MAZON MEVYA TUZU

Diplomalı Mühendis

Su, yol ve şimendifer tesisatı inşaatında tecrübeli ve diplomalı bir mühendis kendisine mevki arıyor. Alâkadarların (Mühendis) rumuzile İstanbul 176 No. posta kutusu adresine müracaatları

Dr. BESİM RUŞEN

Cerrahpaşa hastanesi dahiliye mütehassısı: ÇARŞIKAPI TRAMVAY DURAĞI

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilât tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlânerlik Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

ALMAN

WESTFALYA KOKU

Kaloriferler ve diğer teshin vasıtaları için en mükemmel ve elverişli koktur.

ALMAN

BRIKET KÖMÜRÜ

Her sobada zahmetsizce yanan çok temiz ve Yüksek Hararetili Kömürdür.

HUGO STINNES REDERAY A.G.

Galata 6 ncı Vakıf Han 3 üncü kat 13, 15 No. Telefon: 43361

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Mikdarı	Muhammen bedeli		Muvakkat teminat	Eksiltmenin saati
		Beheri Tutarı	L. Kr. S. Li. Kr. S.		
Motorin	6000 kilo	7 — 420 —	:	34 50	11
Makine yağı	250 »	16 — 40 —	:		
			:	460 —	

40 lık çivi 2000 kilo 15 05 301 22 57 13

I — Yukarıda cins ve mikdarı yazılı 6250 kilo yağlama yağı ile 2000 kilo çivi şartnameleri mucibince ayrı ayrı açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 23/VIII/938 tarihine rastlayan Salı günü yukarıda yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen Şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «5183»

I — Listesinde cins ve mikdarları yazılı muhtelif renk 1715 kilo matbaa mürekkebi şartname ve nünuneleri mucibince açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.

II — Hepsinin muhammen bedeli 1818.10 lira ve muvakkat teminatı 136.35 liradır.

III — Eksiltme 25/VIII/938 tarihine rastlayan Perşembe günü saat 10 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve listeler parasız olarak hergün sözü geçen Şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «5280»

I — Tefrişi takarrür eden Balıkesir, Bursa, Edirne, Erzurum, İzmir, Konya, Akhisar, Afyon ve Yalova idareleri için idaremizce kabul edilen tipler dahilinde ve şartnameleri mucibince yaptırılacak 1342 parça eşya kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 30776 lira 61 kuruş ve muvakkat teminatı 2308.25 liradır.

III — Eksiltme 22/VIII/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve resimler 1.53 lira bedel mukabilinde hergün İnhisarlar Umum Müdürlüğü Levazım ve Mübayaat Şubesiyle Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin şimdye kadar en aşağı yirmi bin liralık bu gibi işleri muvaffakiyetle yapmış olduklarını gösterir vesaiki İnhisarlar İnşaat Şubesine ibraz edecek mukabilinde bir ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu, kanunî vesaik ve V nci maddede yazılı ehliyet vesikası, % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 10 na kadar yukarıda adı geçen Alım Komisyonu Başkanlığına ma kbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. «5105»

I — Şartnamesi mucibince satın alınacak incir, üzüm ve anason koymağa mahsus 50,000 adet çuval 1/8/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden ve pazarlık usulüyle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beheri 42 ku ruş hesabile 21000 lira ve muvakkat teminatı 1575 liradır.

III — Eksiltme 22/8/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 10 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler 1 lira bedel mukabilinde her gün inhisarlar levazım ve mübayaat şubesi Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «5094»

UYKUSUZLUKLARDA Umumi bir rağbet kazanmış olan

NERVIN

tatlı bir uyku temin eder.

● Asabî öksürükler ● BAYGINLIK ● Baş dönmesi

● ÇARPINTI ve sinirden ileri gelen bütün RAHATSIZLIKLARI

iYİ EDER

ADEMİ İKTİDAR

Ve BEL GEVŞEKLIĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri. Her eczanede arayınız.

(Posta kutusu 1255 Hormobin) Galata, İstanbul

"Türkiyede olup bitenler birer mucizedir,"

(Baş tarafı 1 inci sayfadadır)

bir nüsha neşretmiştir.

Kemalist Türkiyede başarılan muazzam inkılablardan hayranlıkla bahsedilen bu nüshada Londra büyük elçimiz Fethi Okyarın ve İngilterenin Ankara büyük elçisi Sir Percy Loraine'in birer yazıları ve İngilterenin eski Ankara büyük elçisi Sir George Clerk'in (Hatıralar şehri İstanbul başlığı) bir yazısı da vardır.

Taymis'in başmakalesi

Taymis hususi nüshasının başmakalesinde şöyle demektedir:

«Büyük harbdan sonra vukua gelen inkılablardan en az beklenen ve çok şayan dikkat neticeleri olan inkılab, Türk inkılabıdır. Türk millî inkılabı, mevkii iktidara yeni adamlar getirmekten çok fazla iş görmüştür. Bu inkılab, Türkiyenin siyasi, içtimai, iktisadi cephesini ve Türk halkının görüş, düşünüş veçhesini tamamiyle değiştirmiştir. Türkler asırlardan beri Avrupada bulunmakta idiler, fakat Avrupah değil idiler. Geniş ülkelerine ve diğer milletlerle azami temaslarına rağmen, antikalaşmış, Şark çamurunda, taşlaşmış demiyelim de, sabit olarak kaldılar.

Avrupa devletleri Türkiyenin başka bir devletin himayesine sığınmadan yayıyacağına sanıyorlardı. Türk imparatorluğunun sukutundan sonra yeni baştan canlanacağına asla inanmayan galib devletler, Türk nasyonalizminin yükselişini, ileri hamlelerini kızgın bir hayretle, âdeta inanamıyarak seyretmişler, ve zaferini bir nevi endişe ile karşılamışlardı. Maamafih hâdiseler onların bu korkularını izale etmiştir. Çünkü Türk inkılabı, Avrupahlarla Türkler arasında uçurumu genişletmekten ziyade kapatmıştır. Ve bu da, kısaca, Türkiye cumhuriyetini idare eden şayanı hayret adamın, asker olmak bakımından büyük, bir devlet adamı yönünden daha büyük şahsının icraatının bir neticesidir.

Reisicumhur Atatürkün müstaid adamları, ve kendisine bağlı muakibleri vardır. Fakat cumhuriyetin kuruluşundan beri, Türkiyenin dahili ve harici politikasını esaslıyan realizm ve radikalizm, Atatürkün şahsî dehâsının eserleridir.

Türk diplomasisi, Yunanistanla sıkı bir anlaşma, Irakla, Balkan antantile muahedeler yapmıştır. Asya paktını kurmuştur. Montrö konferansında Türkiye büyük bir muvaffakiyet kazanmış, bu suretle harble kaybettiği Boğazların hâkimiyetini tekrar geri almıştır, ki 12 senelik bir zaman içinde şayan dikkat bir sicil teşkil eder.

Bugün, Türkiyenin harici politikasının en başta gelen gayesi, Şarkta, Balkanlarda, garbî Asyada istikrarı ve sulhu temin etmektir. Ve bu muntakadaki milletlerle anlaşmalar vücut getirmektedir. Böylelikle, bu milletler, Avrupanın parçalanma tehlikesine maruz kaldığı ve birbirlerinin aleyhine matuf ideolojik cephele vücut getirmekten kurtulacaklardır.

Başmakale, bundan sonra, Türk - İngiliz malî anlaşmasından, Türkiyenin demiryolu siyasetinden, içtimai ve kültür sahalarında tahakkuk ettirdiği inkişaflardan sitayişle bahsederek bütün bunların Atatürkün eseri olduğunu söylemekte ve şu cümle ile yazısına nihayet vermektedir:

«Zamanımızda hiç bir önder, bu yıl - miyan şahsiyetin karşılaştığı en müşkül şartlar dahilinde, memleketine, bu derece büyük hizmetler ifa etmiş değildir.»

Sir Percy Loraine'in mesajı

İngilterenin Türkiye büyük elçisi Sir Percy Loraine de yazdığı mesajda şöyle demektedir:

«Taymis gazetesinin Türkiyeye dair hususî bir sayı neşretmesi keyfiyeti, Kemalist cumhuriyet tarihinde dikkate değer bir hâdisedir. Bütün dünyada hâdiseler, öyle bir sür'atle ilerlemektedir ki, İngiliz halkı, bir çok yabancı ülkelerde bu hâdiseleri karşılamakta güçlük çekmiş olacaktırlar. Bu güçlü bilhassa Türkiye için daha variddir; zira cumhuriyetin kuruluşundanberi 15 senelik kısa bir zamanda, millî faaliyet sahasının her cephesinde büyük adımlar atılmış, ve yeni bir siyasi sistem kök salmıştır. Her yıl gittikçe artan istikrar karşısında Türklerle Türkiyenin komşuları istikbale büyük bir emniyetle bakmaktadırlar.

Hariçte sulh, dahilde emniyet ve sü-

kün, malî, sinai, iktisadi ve kültürel sahalarda ilerleme ve tekâmül, cumhuriyetin ana umdeleridir.

Böyle bir program, bir çok sınıflara mensub İngiliz efkârını celbetmekte geri duramazdı. Ve belki de, İngiltere ile Türkiyeyi birbirine bağlayan yeni dostluğun sırrı da işte bunda mündemiçtir.

Times gazetesi, bütün bu şeyleri doğru yükseltecek, bu gazetenin büyük otoritesiyle, yeni Türk devleti, adamları, ideal ve meseleleri hakkında neşriyatta bulunacağını düşünerek memnun oluyorum. Bundan hâsıl olacak neticenin de, iki devlet arasında dostane hisleri, ve müteakib anlaşmayı ilerletmek olacağına inanıyorum.

Timesin hususî nüshasına tam bir muvaffakiyet dilerim.»

Fethi Okyar'ın mesajı

Londra büyük elçimiz Fethi Okyarın da aynı nüshada şu mesajı çıkarmıştır:

«The Times tarafından deruhde edilen bu Türkiye hususî nüshasını hararetle karşılarım. Bu nüshanın iki devlet arasında daha geniş bir surette anlaşmaya yardım edeceğine, ve İngiliz efkârı umumiyetinin, Türkiyenin iktisadi imkânlarına dair daha fazla malûmat elde etmesine yardım edeceğine eminim.

Türkiye, İngiltere gibi sulhsever bir ülkedir. En büyük gayesi, sulhu muhafaza, tabii kaynaklarının inkişafı, ve çalışkan ahalisinin yaşama şartlarını, seviyesini düzeltmektir.

Şurasını beyan etmekle bahtiyarım ki, son senelerdeki Türkiyenin maksad ve ihtiyaçları, İngiltere hükümeti tarafından gitgide takdir olunmaktadır.

Son kredi anlaşmalarını İngiliz efkârile, bütün matbuatın sempati ile karşılayışları ve hele, teslihat kredileri meselesini Avam kamarasındaki aşağı yukarı bütün fırkaların müttehiden tasvi etmeleri Türkiyede derin ve memnuniyetbahş bir intiba uyandırmıştır.

Bu vesile ile, iki dost devlet arasında iktisadi ve kültürel bağları ilerletecek ve sağlamlaştıracak olan böyle hususî bir nüsha neşrettiği için The Timesi tebrik ederim.

Bir milletin yeni baştan canlanmasıdır ki, bugün o millet lâyik olduğu yeri almış bulunuyor, ve bu yer diğer milletler arasında yüksek bir yerdir.

Kimseye bağlı olmıyan, kimseden korkmıyan, kendi mukadderatını kendi idare eden ve dünyada sulhun âmillerinden biri olan bu millet, Türk milletidir.»

Sir George Clerk'in hatıraları

Eski İngiliz büyük elçisi Sir George Clerk te Taymisin hususî nüshası için güzel bir makale yazmış, İstanbul hatıralarından bahsederken eski ve yeni mukayese ederek her şeyin nasıl millîleştirildiğini tebarüz ettirdikten sonra şöyle demektedir:

«Hülâsa, Türkiyede olup bitenler bir mucizedir. Kazanılan bir milletin kendî sâyi ile ve büyük bir adamın dâhiyane sevk ve idaresile elde edilmiştir.»

Şamda tevkifat

(Baş tarafı 1 inci sayfadadır)

miş olduğunu söyleyecekler! Başka bir gün de Türklerin Hatayda camilere giden Arabları namaz kılmaktan menettiklerini ve bunların başlarına zorla şapka geçirdiklerini yazıyorlar. Bunlar kâfi gelmediği zaman da Arabların kütle halinde hicrete başladıklarını, yirmi bin Arabın birden yola çıkmak üzere bulunduğunu söylüyorlar. Ekseriyetle «İskenderunu müdafaa komitesi» tarafından neşredilen bu nevi uydurma havadislerle Türkiye aleyhine yapılan bu tahrikât kâfi gelmiyormuş gibi, bu komite tarafından gençlerde bir de beyanname neşredildi ve bunda Türklerin müslümanlığa ve Arablığa düşman olduklarını ilân etmek üzere ateşli cümleler kullanıldı. Hülâsa, Şamın bütün sektör muhiti Türkiye aleyhinde faaliyet halindedir.

Ancak, bir taraftan böyle tahrikât yapan Şam nasyonalistleri, öte tarafta birbirleriyle tekrar mücadeleye geçmiş bulunuyorlar. Geçende yazı geçirmek üzere Kahireden birdenbire Bludan yazı gelmiş olan doktor Abdürrahman Şebender lehinde bazı nümayişler yapma maksadile El'Peyyam gazetesi idaresinde bir içtima akdettikleri bahanesile bir hayli muhalif tevkif edilmiştir.

Harf inkılabının yıldönümü dün kutlandı

(Baş tarafı 1 inci sayfadadır)

ve halkı okutalım.»

Türk milleti Atatürkün işaretile yapılmış bütün inkılablarımız gibi harf inkılabını da derhal benimsedi. Çünkü ona karşı büyük minnetler duyan bu millet her iyiliğin kendisine ondan geleceğini biliyordu. Buna inanı vardı ve nitelik gayet kısa bir zamanda bu kültür mücadelesi halkı okutmak, cehaletten kurtarmak başarıldı. Halk mekteplerine koşan köylü ve şehirler kısa zamanda bu harfleri öğreniyorlar. Memlekette okur, yazarların sayısı inanılmaz derecede artmağa başladı.

Bugün bundan on sene evvelki vaziyet bundan yüz sene evvelmiş gibi uzak ve yabancıdır.

İşte dün bu uğurlu günün yıldönümü memleketin her tarafında kutlandı. Bütün Halkevlerinde bu inkılabın ehemmiyetini ve manasını tebarüz ettiren nutuklar söylendi, konserler verildi.

Eminönü Halkevinde yapılan merasim

Dün Eminönü Halkevinde muharrir İskender Fahreddin bir nutuk söyledi. Bu nutukta yeni harflerin meziyetlerini ve faydalarını anlatırken bir Amerikalı gazeteciden işitmiş olduğu bir hikâyeyi nakletti:

«Geçen yıl Amerikadan gelen bir gazeteciyi gezdirirken dilimizi öğrenmenin çok kolaylaştığını gören Amerikalı bize şöyle bir vak'a anlattı:

«Abdülhamid zamanında sefaret maiyetine memur olarak İstanbula gelmişim. O zaman çok gençtim. Hükümet bana en kısa zamanda türkçeyi öğrenmemi emretmişti. Derhal bu işe başladım. Bir hoca tuttum. Bana arabça bir alfabe getirdi. Bir sürü kaideler. Garip garip şekiller. Her harfin baştan, ortadan, sondan yazılmış şekillerini öğrenmek. Aman Allahım, ne korkunç, ne müşkül bir lisandı o. İçinden çıkamadım. Aradan altı ay geçti. Konuşmayı çok çabuk öğrenmiştim. Tatlı, sıcak, ahenkli bir lisan. Fakat okuyup yazmasını bir türlü öğrenemedim. Ve hükümetim beni ceza olarak Çine tahvil etti. Gariptir ki, Çinde çinceyi türkçeden daha çabuk okuyup yazmaya başladım!»

İşte, arkadaşlar! Lisanimiz, on yıl öncesine kadar, dünyanın en güç lisani sayılan çinceye daha çetrefildi. Ve Amerikalı gazeteci bu sözü bize espiri yapmak için değil, bir hakikat olarak söylemişti.

Dün çinceye daha güç sanılan dilimizi bugün, en müşkülpeşend bir yabancı bile çok kısa zamanda kolaylıkla öğrenebiliyor.

Bundan sonra Halkevi orkestrası tarafından güzel bir konser verildi. Konserin programı çok güzeldi.

Üniversitedeki tören

Üniversite konferans salonu daha saat sekize gelmeden evvel halkla dolmuştu. Saat sekizde İstiklâl marşına başlayan merasim profesör Fuad Köprülünün harf inkılabının bütün ehemmiyetini tebarüz ettiren bir nutkile açıldı. Bundan sonra pembe ipek elbiseler giymiş küçük bir kız çocuğu, yedi yaşındaki Güler kürsünün üstüne konuldu ve küçük kız aşağı yukarı şunları söyledi:

«Ben yedi yaşındayım, okuyup yazmasını bilirim, hem gayet çabuk öğrendim.

Halbuki annem, babam bana okuyup yazmayı ne kadar güçlükle öğrendiklerini anlatırlardı. Sonra öğrendim ki eskiden bu harfler değil, başka bir takım harfler, Arab harfleri varmış ve onları öğrenmek pek müşkülmuş. Halbuki Atatürk babamız onların fenalığını anlamış ve bize bu harfleri vermiş... Ah onu bir gün karşımda görsen bize yaptığı bu iyilik için kendisine teşekkür edeceğim, ellerini öpeceğim. Ablalarım, ağabeylerim, eğer içinizden biri onu görürse ne olur küçük Gülerin teşekkürlerini kendisine bildiriniz.»

Alkışlar içinde yerine oturan çocuğun yerine kürsüye yaşı bir zat çıktı. O da elinde yeni harflerle yazılı tuttuğu kâğıddan nutkunu okudu.

İhtiyar da tıpkı çocuk gibi bu harfleri öğrenmekteki kolaylığı anlattı. Ve halkı okutmak, kolay okutmak için bu harflerin ne kadar iyi olduğunu söyledi:

«Biz eskiden kör imişiz, bizi okutan Atatürk gözlerimizi açtı.» dedi.

Bundan sonra Üniversite coğrafya

Anafartalar zaferi nasıl kazanılmıştı?

Türk tarihinin en şanlı günlerinden biri olan Anafartalar zaferi bundan tam yirmi üç sene evvel dün kazanıldı.

Türk milletinin Büyük Şefi ve kurtarıcısı olan Atatürk henüz genç bir kaymakam iken dokuz ve on Ağustos günlerinde Anafartalar ve Conk zaferlerini kazandı.

Kaymakam Mustafa Kemal kumandası altında bu zafere iştirak etmiş efraddan biri olan Hasan oğlu Kâzım umumi harbin sayısız kahramanlarından biridir.

Göğsünü düşman güllerine çevirerek memleketi vücudunu ve gençliğini siper etmiş bir neslin çocuğu olan Hasan oğlu Kâzım, şimdi İstanbul bir köşesinde kahvecilikle maise-tini temin eden bir vatandaştır.

Harb hatıralarını şöyle anlatıyor:

«Seferberlik çıktığı zaman on dokuz, yirmisinde ya var, ya yoktum. Talam görüp Çanakkaleye sevk edildik. Muharebe on dokuz yaşındaki bir gencin evvelâ gözünü yıldırması dersem yalan söylemiş olurum. Gençlikte can sevilir. Ana, baba kucağından, evinden, yurdundan ayrılmamı kim ister! İstemez... İstemez ama! Geçmiş gün şimdi ne diye övünüyüm. Türk askeri nin kendi emsalinden, kendi arkadaşlarından gördüğü kahramanlık dersleri ona daha ilk harbe girdiği gün bu can korkusunu kirli bir gömlek gibi üstünden sıyrıyor.

Kim bilir belki de biz kendi topraklarımızı korumak üzere harbetmiş olduğumuz için o kadar cesur ve atak oluyoruz. Canımız fedadan çekinmiyoruz. Çünkü bizim yaptığımız muharebe kendi topraklarımızda oldu. Başka toprakları zapta giden askerler belki bunun için daha korkaktırlar ve biz bunun için gelen düşmanın topuna, tüfeğine, tayyaresine ard arda gelen gemilerine karşı koyabildik. Onlardan daha çok cesur ve çok mercede dövüştük. Lâfı uzatmıyım, çocuktum. Bizi Geliboluya sevk ettikleri zaman, Allah bilir ya, ateş hattına yaklaştıkça içimde bir ezinti ve bir korku hissediyordum.

Her gün ön hatlara sevk edildikler, birkaç gün sonra geri döndükçe içinde yüzde sekseninin eksilmiş olduğunu dehşetle görüyordum.

Bende bu korkuyu öldüren şey, benî cesur yapan, «Anafartalar zaferinde benim de bir kahramanlık hissem vardır» diye göğsümü iftiharla kapartmağa sevkeden şu oldu:

Aziz Baba oğlu Alinin kahramanlığı... Aziz Baba oğlu Ali bir sıhhiye onbaşıydı. Ufak tefek nahif bir adamdı.

Bir gün kumandanın çadırı önünde nöbet beklerken kumandan onu çağırıp ve: «Yarın sabah şafakla filân mmtakada hücum olacak, sen dört sıhhiye neferile git, hücum mntakasını bir gör, yarın yaralıları nakletmek için nasıl tedbir almalısın, şimdiden gör.»

Dediğini duydum. Kumandanın söylediği müddiye bir yerd. O yere yakın süngü nöbetçiler dikilmiş, kimse oraya çıkartılmıyordu. Çünkü düşman orasını topa tutuyor, oraya çıkan sağ dönmüyor, daha ilerdeki siperlerimize kadar gidemiyordu.

İşte bizim Aziz Baba oğlu Ali onbaşı o gün arkasına dört sıhhiye neferi ni aldı. Sonradan öğrendik:

şubesinden Orhan Deniz bütün üniversite gençliğinin hislerine tercüman olan bir nutuk söyledi.

Fener alayı

Bunu müteakib Üniversiteden çıkıldı.

Atatürkün Sarayburnundaki heykeline konulmak üzere hazırlanmış olan çelengi takib eden halk ellerinde meşaleler tutuyordu. Önde giden şehir bandosu Cumhuriyet marşını çalıyor du.

Beyazıt meydanında biriken kalabalık bir halk kütesi alayı seyrediyor, her ağzında «yaşa, varol Atatürk» sesleri yükseliyordu.

Nihayet Gülhane parkının açık kapılarında içeri girildi. Evvelâ Atatürkün heykeline çelenk konuldu. Sonra İbrahim Necminin nutku dinlendi.

Kendi kolordu ve fırka kumandanlarının girilmesini yasak ettikleri yere onu nöbetçiler sokmak istemişler fakat o: «Ben emir aldım. Orasını gidip geleceğim,» demiş. Arkadaşlarına: «Siz burada bekleyiniz!» emni vermiş fakat sıhhiye neferleri: «O başımızı bu tehlikeli yerde yalnız bırakmak erkeklik şanına yakışmaz» diye onun peşi sıra oraya girmişler...

Ali onbaşı önde gitmeğe başlandı dört nefer arkada... Bu vaziyette ta görülmüşler. Düşman ateşe başlandı. İşte tam bu sırada bir şarapnel, birliğe giden dört arkadaşın tam tepelerine de patlamış, ikisi yere serilmişler. Bu nu farkedem Ali onbaşı hemen geri dönmüş, bakmış ki biçarelerden bir şehid, diğeri yaralıdır. Yaralıyı tedavi etmek üzere yere mendilini yaymış pansaman takımını çıkarmış.

Meğer bir emir varmış. Sıhhiye neferlerinin hiç bir yaralıyı yerinde tedavi etmemeleri için emir verilmiş. Çünkü pansaman yapmak için yaralının üstüne eğilen sıhhiye neferleri düşman isabetile ölüyorlarmış. Bunun için yaralıların geriye, ilk sıhhiye istasyonuna sevk emrolunmuş.

Fakat arkadaşının ölüm halinde olduğunu gören Ali onbaşı bu emirleri unutmamış... Kumandan uzaktan durbünle onun hareketlerini görünce şirlenmiş, çadıra bağırıp durmuş. Geri dönünce ben ona gösteririm, diyor mus.

Yaralığı sargı yaptıktan sonra iki neferle onu hemen geri gönderen Ali onbaşı orada kalarak vazifesini yapmış, akşam raporunu vermek üzere kumandanın yanına girmiş. Kumandan emre muhalif hareket ettiği için onu tekdire bağlayınca, halim ve sessiz bir tavırla cebinden çıkın gibi bağlanmış bir mendil çıkarmış ve kumandanın masası üstüne koymuş... Bu mendilin içinde tam otuz beş tane misket varmış. Bu misketleri Ali onbaşı arkadaşının delik deşik olan vücudünden küçük bir âletle, bir doktor muşasıyla çekip çıkarmış. Eli bir cerrah gibi bu işe yatkın olan Ali onbaşı arkadaşının hayatını kurtarmak için sade bir sargı sarmamış, ateş altında bir ameliyat yapmış. Bu hali gören kumandan onu azarlamak şöyle dursun, başına basarak yanaklarından ve alından öpmüş.

Bu hikâye sonra hepimizin kulağına geldi... Hepimizin tüyleri diken diken oldu. Hepimiz göz yaşları döktük... ertesi sabah Büyük Atatürk... (Kaymakam Mustafa Kemal) emir verince ben kendi hesabıma hiç övünmeden söylüyorum, bir aslan gibi düşmana saldırdım. Cesur ve mükmemel bir kumandan olan Atatürk, her bir vatan için hayatını fedadan çekinmiyen bir sürü kahramanları idare etti... Biz Anafarta harbini böyle kazandık.»

«Canım senin için de büyük kahramanlık yaptı, diyorlar. Onlardan bahsetsene?...

Eski mütevezi asker yeni bir gelin gibi kızarıyor ve:

«Ben Anafartalarda arkadaşlarım dan fazla hiç bir şey yapmadım, diyor belki çok eksik bile yaptım. Öyle arkadaşlar gören bir insanın kendini beğenmesine artık imkân kalmıyor ki...»

Suad Derviş

Parktaki açık hava sahnesinin bütün seyircileri dolmuştu. Halk hatibin ağzından her Atatürk ismini işitirken büyük bir alkış tufanı ile hatibin sözünü kesiyordu. İbrahim Necmi eski harflerin kötülüklerini teşrih ve yeni harflerin iyiliklerini izah eden uzun bir nutuk söyledi.

Sürekli alkışlar arasında biten nutuktan sonra sahnede bir temsil verildi.

Ankara 9 (A.A.) — Bir çok vilâyet ve kazalarımızdan gelen telgraflarda, harf inkılabımızın onuncu yıldönümünün parlak merasimle kutlandığı, Büyük Önder Atatürkün minnet ve şükranla andıldığı, Halkevlerinde müsamerele ve meydanlarda konferanslar tertib olduğu bildirilmektedir.

DENİZDEKİ KUTU

İngilizceden çeviren: Neygir

Silvia genç, güzel bir kızdı. Bir vapur yolculuğunda Lady Laurian adında kibar ve çok zengin bir kadınla tanıştı. Bu kadın Avrupanın tanınmış para mütehasıslarındandı. Eski Yunan paralarından, kıymet biçilmez, antika bir koleksiyona sahipti. Yazları bir Yunan adasındaki villasında geçirdi. Çok hoşuna gittiği için Silviayı bu villaya davet etti. Genç kız orada Brook adında yakışıklı bir delikanlıyla tanıştı. Bu tanışma az zamanda kuvvetli bir alâkaya döndü. Brook da Silvia gibi bir davetliydi. Lady Laurian sık sık seyahate çıkar, böyle hoşlandığı insanları villasına çağırırdı.

Geldiğinin üçüncü haftasıydı. Bir gece Silvianın uykusu kaçtı. Uyuyamayacağını anlayınca kalktı, villanın sed sed bir yamaç gibi denize uzanan bahçesini geçti. Kıyıda sarp bir burun halinde denize doğru çıkan bir kayanın dibine oturdu. Hafif bir rüzgâr esiyordu. Etrafta dalgaların sesinden başka şey duyulmuyordu. İnsana binbir hayal veren bir gece... Bir kürek sesi duyuldu. Bir kayık görüldü. İçinde iki erkek vardı. Dümeni idare eden, kayalığın üstündeki harab mabede bakarak, kayığa istikamet vermeye çalışıyordu. Tam çıkıntı hizasına gelince durdular. Dümendeki ayağa kalktı. Üstünde ufacık bir mayo vardı. Geniş omuzları, dar kalçaları, ince uzun vücudile ay ışığında tıpkı mermer bir heykeli andırıyordu. Gözlerine dalgıç gözlükleri bağladı. Elindeki elektrik fenerle denizi taradı. Fenerle beraber suya atladı ve dibe daldı. Az sonra tekrar kayığın yanında görüldü. Kayıktakile bir şeyler konuştu. Ne söylediği anlaşılıyordu. Fakat aksanından İngiliz olduğu belliydi. Silviayı bir ürperme aldı. Gecenin bu vaktinde bu genç adam deniz dibinde ne arıyordu? Yunanlı balıkçılardan olsa İngilizce konuşmazdı. O halde?... Meçhul delikanlı böyle altı kere daldı çıktı. Sonra kayığa bindi. Arkadaşları birlikte geldikleri gibi sessiz sessiz uzaklaştılar. Aradan iki dakika ya geçti, ya geçmedi. Bu sefer aksi istikametten başka bir kayık belirdi. İçinde yalnız bir kişi vardı. O da öbürleri gibi tepedeki yıkık mabede bakarak duracağı yeri kestirdi. O da gözünde gözlük, elinde fener denize daldı.

Silvia bu esrarlı gece yüzücülerinden adamakıllı ürkümüştü. Bu seferkinin denizden çıkmasını beklemedi. Villanın yolunu tuttu. Tam odasına girmiş, penceresini kapıyordu, ikinci kayıktaki adamın bahçeden doğru geldiğini gördü. Biraz daha yaklaşınca bunun Brook olduğunu tanıdı, hayretten donakaldı.

Ne oluyordu? Dört gün önce villaya Jeanne adında harikulâde güzel, esmer bir genç kız gelmişti. O geledi Brook Silviayı bütün bütün unutmıştu. Hep yeni misafirin gözünün içine bakıyordu. İki gün evvel Silvia bu kızın, o burundan denize bir paket attığını görmüştü. Bu gece de Brook aynı yerde denize dalmıştı. Villada yaşlı bir misafir vardı. Meşhur bir profesör olan bu adam o sabah ev sahibine gizli gizli:

— İhtiyatsızlık ediyorsunuz. Ben sizin yerinizde olsam böyle bir antika koleksiyonunu en emin banka kasasına yatırmadan gözümeye uyku girmez dememiş miydi? Bütün bunların manası ne idi?

Oturmuş hep birlikte kahvaltı ediyorlardı. Postacı geldi. Biri (Lady Laurian) a, öbürü (Jeanne) a iki mektub getirdi. Ev sahibi, aldığı haberi hepsine müjdeledi:

— Çocuklar, bugün yarın bir misafirimiz daha olacak. Yeğenim Corç İngiltereden yola çıkmış, geliyor.

Jeanne kendine gelen mektubun kimden olduğunu söylemedi. Kahvaltından sonra Silvia resim takımını aldı. Adanın en yüksek tepesi olan yıkık mabede kadar çıktı. Buruna kadar gitmedi. Mabedin içine girdi. Fakat resme başlayamadı. İçini bir kurd kemiriyordu. Lady Laurian muhakkak ki bir tuzağa düşürülmek üzere idi. Şu Jeanne denilen kızın neyin nesini olduğu zaten belli değildi. Ev sahibi ona İngilterede rastlamış, Silvia'ya yaptığı gibi birkaç aylığına villasına çağırılmıştı. Jeanne da herhalde bu fırsatı kaçırmamış, adaya kendisiyle birlikte bir ortak getirmişti. İhtimal bu adam şimdi şu kasabada yatıp kalkıyor, dürbünle bir düzeye bu kayalığı gözletliyordu. Herhalde aralarında şöyle bir şey kararlaştırmış olacaktı: Jeanne, zengin ev sahibinin kıymetli nesini bulursa aşırarak, denize atacak, suç ortağı da gelip bun-

ları geceleri denizin dibinden çıkaracaktı. Koy zaten pek durgundu. Atılan her ağır şey suyun dibinde uzun zaman kalabilirdi. Anlaşılan genç kız gelir gelmez Lady Laurian'ın antika koleksiyonunu bulmuş, iki gün evvel bu kayalıktan denize atmıştı. Suç ortağı da gece bu paketi aramaya gelmiş olacaktı. Birinci kayıktakiler onlardı. Fakat ya Brook'un gece yarısı denizin dibinde ne işi vardı?

Bunları düşünürken birdenbire bir çığır duydu. Döndü, Jeanne'in koruluktan buruna doğru gittiğini, orada yüzü koyun uzanıp denize baktığını gördü. Herhalde suç ortağının, atılan şeyi alıp alamadığını görmek istiyordu. Silvia bu kadar güzel bir kızın böyle kötü işlere bulaşmasına acıdı. Gidip ona her şeyi gördüğünü, bu fenalaktan vazgeçmesini söyleyecekti. Birdenbire başka bir çığır duydu. Bu gelen Brook'tu. Ayaklarının ucuna basa basa, doğru Jeanne'in yanına gitti ve ona:

— Görebildiniz mi Jeanne? diye sordu. Jeanne, Brook'un gelişini duymamıştı. Yüzü kıpkırmızı kesildi:

— Ne demek istiyorsunuz Brook?

Delikanlı fevkalâde bir şey itiraf edemiş gibi genç kıza bileğinden yakaladı:

— Jeanne! Sonra birdenbire pişman oldu, sustu.

Jeanne garib bir kahkaha atarak yerinden fırladı:

— Su dibinde balıktan başka ne olur ki göreyim? Baka baka ondan da doydum. Haydi eve dönelim.

Genç adam onu takib etti. Fakat durup denize bakmak için can atığı besbelliydi.

Silvianın artık hiç şüphesi kalmamıştı. Brook muhakkak (Jeanne) a âşığı. Onun denize paket attığını görmüş, atılan şeyin yüzde yüz Lady Laurian'ın koleksiyonu olduğunu anlamıştı. Jeanne'i sürüklediği felâketten kurtarmak için gece suya dalıp paketi aramıştı. Bulmuş mu, bulamamış mıydı? Bunu anlamak için Silvia onların az evvel durdukları uca gitti. Eğilip denize baktı, baktı. Önce bir şeycik göremedi. Sonra kenardaki iki kayanın arasına sıkışmış bir paket gördü.

(Devamı 13 ncü sayfada)

Muhammen bedeli 1590 lira olan 3 takım A F A G O 39 tipi gibi akümülatör (bağaj arabaları için) 29.8.1938 Pazartesi günü saat on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 119 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyonca müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5276)

Muhammen bedeli 22500 lira olan 500 ton hurda dökme demir 22/8/933 Pazartesi günü saat 11 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1687.50 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve Nafia müteahhlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 10 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada tevellüm ve sevk sefliğinden dağıtılacaktır. (5154)

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.
İçinde günde 3 kaşe alınabilir.

Müسابaka imtihanı

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından:

1. — Bankamıza müsabaka ile «10» müfettiş namzedi alınacaktır.
2. — Bu müsabakaya girebilmek için Siyasal Bilgiler veya Yüksek İktisad ve Ticaret okullarından veyahud Hukuk Fakültesinden veya bunların yabancı memleketlerindeki muadillerinden diplomalı olmak lâzımdır.
3. — Müsabaka 7, 8 ve 9 Eylül/938 günlerinde Ankara ve İstanbul T. C. Ziraat Bankalarında yazı ile yapılacak ve kazananlar Teşrinievvel içinde sözlü bir imtihana tâbi tutulacaktır.
4. — Müfettiş namzedlerine «140» lira aylık verilir. Askerliklerini yapmak üzere ayrılan müfettiş ve müfettiş namzedleri askerlikten avdetlerine kadar maaşsız mezun sayılırlar.
5. — Müfettiş namzedleri iki senelik bir stajdan sonra müfettişlik imtihanına tâbi tutulacaklar ve kazanırlarsa «175» lira aylıkla müfettişliğe terfi ettirileceklerdir. «Yeni kanunumuz mucibince bankamız memurları da tekaüdlük hakkını haizdirler.»
6. — İmtihan programı ile sair şartları gösteren matbualar Ankara, İstanbul ve İzmir T. C. Ziraat Bankalarından elde edilebilir.
7. — İstekliler, aranan vesikalardan asıllarını veya noterden tasdikli suretlerini bir mektupla Ankarada Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Teftiş Heyeti Reisliğine vermek veya göndermek suretiyle müracaat etmelidirler. Bu müracaat mektubiyle vesikalardan en geç 24/8/938 tarihinde Teftiş Heyeti Reisliğine gelmiş olması meşruttur. «2397» «4402»

İfakat hanım fevkalâde bir pişkinlikle cevap verdi:

— Zanaatın neyi icap ederse onu yaparsın! Ben den hiç bir şey sorma.

Kır donda bir sürücü beygirinin keleş kuyruğunu hatırlatan örgüler berberin makası altında kesilerek yere düştüğü anda İfakat hanımın yüreği de çok sürmiyen, hafif bir helecan geçirdi. Çapkın berber, ellisinden sonra moderen (!) olmağa karar veren bu acuzeyi, kendi kendine, öyle bir kılığa koymıya azmetmişti ki, peşi sıra, tam bir hafta mahalle kahvesinde ahbablarına anlatıp gülecekti.

Kesme ameliyesi bitince, o seyrek perçemleri bol briyantınla kıvrımağa başladı. Arada bir, başının öne eğik olmasından istifade ile, Sehere bir göz işareti çakıyordu.

Ondülasyon bitti. Bir ay evvelisine gelinceye kadar çarşıda bir demet maydanozu çekişe çekişe pazarlık eden kadını, gık demeden lirayı berbere hayıldı. Ağzı kulaklarına vararak, koşu koşu evine döndü.

Gurabî efendi o gün öteye beriye koşmuş, fazla yorgun düşmüştü. Karısının hal ve kılığında vâki inkılâbın farkında bile olmadı.

Ve işte, asıl, İfakat hanımın gücüne giden, yüreğini parçalayan da bu oldu.

— 5 —

Salı günü Galatadan kalkacak Romanıya vapurunda üç tane ikinci, bir de güverte yeri tutulmuştu.

O sabah, erkenden, تنها olur diye arabaya vapur ile İstanbula geçirilmişti. Üç bavul ile bir tane de kulplu epetten ibaret olan bu eşyaya Takvo-

YAZAN: Ercüment Ekrem Talu

run da bavulu ilâve edilerek vapura yerleştirildi. Gurabî efendi dört kişi için ancak yüz liralık döviz çıkarmak müsaadesini alabildiğinden, dokuz yüz lira da Takvorun meharetine, tecrübesine havale edilmişti. O, bunları bir tane beş yüzlük, sekiz tane de ellilik banknot olarak, kemali itina ile ikiye böldürüp sonra tekrar diktirdiği bel kemerinin katları arasına yerleştirmek suretile kontrolden geçirmeğe muvaffak oldu.

Toygar Hamza mahallesinin hemen yanına yakını, rihtim üzerine yığılmış, yolcuları uğurluyorlardı. Bununla birlikte alâkadan ziyade, bir teccüstün, içerisine biraz da hased karışan bir merkant ibaretti.

İnsanların daima hakiki numaralarını vermeğe alışık olan Torik Necmi, dayandığı küpeşteden aşağıya seslenerek, oradakilerle alay ediyordu.

Vapurun hareket düdüğü kalın kalın öttü. Torik:

— Karın ağrısı! —
yı bermutad bastı; küpeşteden aşağıya bir de tükürdü. Başından çıkardığı kasketini havada sallıyarak, teşyicilere:

Üç bavul ve bir kulplu sepetle vapura yerleştiler

— Allaha ısmarladık! Zaptıyeye emanet olun!

diye bağırды. Ötede, ikinci mevki tarafında, İfakat hanımın, daha şimdi den daüssilası tutmuştu. Ömründe Kartaldan ileriyeye gitmemiş, en uzun deniz yolculuğunu, Değirmendere oturan eniştesine misafir gittiği zaman yapmış olan bu sâf mahalle karısı bu seferki ayrılıktan hakiki ve derin bir elem duyuyordu.

Telâşla bulamadığı mendilinin yerine koynundan çekip çıkardığı ter tül bendinin içine sümküre sümküre ağılıyor, evden çıkarken bakkale emanet ettiği sevgili kedisi Sarman hakkında, ebe hanıma uzaktan, hâlâ öğüdler haykırıyordu.

Gurabî efendi de oldukça sinirli idi. Fakat onun asabını bozan ana yurddan ayrılık değil, biran evvel arza mevada kavuşmak heyecanı idi.

Takvora gelince, belindeki kaçak paraya rağmen, kılı bile kıpırdamıyor, pişkinliğini burada da gösteriyordu. O, geminin öbür tarafına geçmiş, eline geçirdiği bir sezlolongun üstüne boyulu boyunca uzanmış, dalga geçiyordu.

Vapur ağır ağır kımlıdadı.. kalktı. Rihtimde hisim, akraba, ahbab, aşına burakanlar nemli gözlerini onlardan ayırmaksızın boyuna mendil sallıyorlar, veda merasimini uzattıkça uzatıyorlardı.

Bulunduğu noktada, Torik birdenbire bir küfür savurdu:

— Hay, ölüsü kandilliler!

Arkasından da, bu küfürün esbabı mucibesini kendi kendine sayıp dök-tü:

— Herifci oğulları, Takvor kodoşuna varıncaya kadar lüküs mevkilerde kurulsunlar da, babacana gelince güvertede imanın gevresin!.. Gözünün bebeğine kurban olduğum adalet!..

Gece yarısı Ayaz paşa kol gezmiye bağ-

larsa, bunun burasında zifirim bellenecek be! Bizim gemilerde olsa, lostromo ile hemşehri çıkar, daha olmazsa ateşçi ile ahbablık edersin, baş altında sana kıvrılacak bir yer gösterirler. Halbuki bu gemideki tayfalardan hiç biri bizim dilden çakmıyor. Ben işe, rahmetli moruğun (Meşhedinin) vaktinde Frengistana gittiğimiz zaman orada öğrendiğim tek tük fin fan fonların çoğunu kayırdım. Anama sövseler gazel okuyorlar sanıp, enai enai sırtıcağım.. En çok da Takvor keratasına içerliyorum. Bana kıyasan, teres yedik kat yabancı. Bu yolculukta bir işe yarayacağımı da aklım kesmiyor, hanıya. Gene öyle iken izzet, ikram ona. Şimdi, Amerikan seyyah gibi ikinci mevkide yan gelmiş oturuyor. Neden? Yaşlı imiş.. meşakkata dayanamazmış.. Onun kemikleri piliç kemiği de, bizimki gelin boğan, zahir. Gurabî babamın bazı defa böyle antikalıkları vardır: Elin kart gâvuruna avuc dolusu mangizi çok görmez de, fakirden dört, beş papeli kısırganır. Güya, üstelik de ihtiyarın evlâdı mânevîsiyiz. Ulan, nenin evlâdı mânevîsi be?

O böyle söylene dursun, vapur, Boğazın, meltem rüzgârı ile köpüren lâciverd sularının üzerinde süzüle süzüle Ortaköy hizalarına gelmişti.

Bu esnada, Toriğin omuzuna bir el dokundu. Başını çevirdi, baktı.

— Vay! Sen misin be Şerafeddin?.. Burada senin işin ne be...ci?

Muhatabı kıs kıs güllüyordu:

— Ben, dedi, Romanyada ölen annemin bir akrabasından miras yemiye gidiyorum.

— Sahi mi, be?

— Evet. Bizim koca karı aslen Dobruca'dır. Küçükken muhacir gelmişler. Orada hâlâ soyu soppu vardır. Gençlerde bir mektub aldık. Dayımız olur, bir İsmail ağa vardı. Sizlere ömür mortoyu çekmiş. Aval oldukça taş tutuyormuş. Mirası da doğrudan aneme düşüyor.

(Arkası var)

«Son Posta»nın aşk ve macera romanı: 55

AZRAİL

Yazan: Vedat Ürfi

“Sen de gebermelisin?”

— Netice?
— Buldum!...
— Neyi?...
— Servetlerin saadetini size tanıtırmıyan sırrı!...
— Ne o?...
— Meslek..
— Hayır! İşte burada yanıldın!
— Meslek. prens!
— Ölüler!..
Aynı ses, itham edici bir çığlık gibi tekrarlıyor:
— Ölüler!..
İnsan ruhu, ne kararsız!.. Korku, heyecan, cesaret.. bütün bunlar bir lâhza içinde kayboluyor veya yerleşiyor! Bir an içinde, taş kesilmiş vücudum, yeniden muhakeme kudretine ve cesaretine kavuştu gibi.
— Prens, diye ilerledim... Ne diye bu bedbahtı öldürdünüz?..
— Öimesi gerekti..
— Niçin?..
— Bir casustu!..
— Casus yurd satar!.. Yurdunuzu mu satmıştı o?..
— İlmimi satmak istedi!..
— Parasız ve bütün bir insanlık namına!..
Ansızın havada bir cisim vızlıyor. Bir insan yeniden canavar kesildi. Görüyorum: Prens Nâzım Âbâd, yanıpışındaki cesedlerden birisini saran kayış bir çılgn gibi kopardı ve kafa tasıma doğru indirmek istedi.
— Vurunuz, prens!.. Kanlı elleriniz bir masum kanile daha boyansın.
İki kısaç yeniden gırtlığımı sıkıyor. Deminki boğuk ses:
— Sen de gebermelisin!..
Kafatasımın mermerden mermere kaprtığını hissediyorum. Sıcak bir su, dudaklarımı ıslatıyor. Farkındayım: Kendi kanım..
Gördüklerimin verdiği korku, şimdi çektiklerimin bağışladığı bir kuvvet altında eriyor. Silkiniyorlar ve beni yenden yere çarpan kısaçlar bu isyan karışında gevşiyor sanki..
— Gebertiniz, Prens!.. İnsanlığa ışık vermek istemiyen bir âlemin tarihi, karısını öldüren bir çılgnın hayatını da kaydetsin.
Ve... haykırıyorum:
— Prens Nâzım Âbâd!.. Sen bir çılgnınsın!..
Dehşet saçan bir vücut, ansızın sendiliyor. Azrailin gözleri, bir çift elin gölgelerine gömülüyor. İtilen bir hiç kırık sesi var. Ve bu... Prens Nâzım Âbâdın!..
Kimya dairelerinin uğultuları yerinde şimdi gayri tabii bu hiç kırık sesleri hâkim. Nâzım Âbâd, bir ölü masasının yanına çöküyor, bir çocuk gibi ağlıyor.
— Çılgn!.. Doğru!.. Bir çılgnım ben!..
Bu ses, deminki dehşet salan ses değil, muztarib bir ruhun yalvaran inilti-leri idi sanki..
— Gelmemeliydin bu yerlere!.. Niçin geldin?... Niçin?..
Artık isyan eden bir ruhun kuvvetini bulabiliyordum. Taştan vücudum, ansızın bütün endişelerini lâv yerine fırlatmak isteyen bir volkan kesilmek istiyor.
— Prens!.. Unutmayız, bir kadının ve her kadın gibi benim de bir izeti nefsim var. Hangi kadın, yuvasının bütün içyüzünün bir kale kapısı gibi suratına kapanmasına tahammül eder? Hangi kadın, samimiyet kucağı diye atıldığı bu yuvada her şeyin kendisinden saklı tutulduğunu hisseder de isyan etmez. Beni bir cariye diye bu yerlere getirmediniz. Hind sayılarının derinliklerinde kaybolmuş bir esir olmak üzere de beni bu yerlere sürüklediniz: Geldim... Çünkü samimiyet görmüştüm sizden. Çekinmedim... Her vakit gülümsediniz çünkü... Hind topaklarına ayak basar basmaz her şey neden değişti?... Yuvanın samimiyetleri yerinde karanlıkların ızdırablarını, gülümsemesine alıştığım gözlerin yendiği deniz...

luk hissettiğim taş bakışlar buldum... Avrupada beni seven değildiniz sanki.. ama ben burada da, sizi gene seven kâdım. Aynı kızdım.. nasıl tahammül edebilirdim?... Sağa döndüm, siyah bir edubut gördüm. Sola baktım, Azrailin bakışile karşılaştım. Karşımda geçmezsin diyen kaleler, arımda tehdit eden şimşekler buldum. Bunların hepsine boyun eğmek kolay değildi, Prens. İsyân ettim. Bana vermedikleri muammana anahtarlarını kendi ellerimle bulmaya, açmadıkları sır perdesini tırnaklarımınla parçalamaya karar verdim. Cevab veriniz, Prens!.. Kendisini bilen hangi kadın bunu yapmıyacaktı?...
Ansızın haykırıyor:
— Yeter!.....
Hiçkırıklarını bir an için güç tutan gözler, şimdi bana doğru bakıyor:
— Cevabı benden değil, onlardan istele!.. Ölülerden!.. Bilmezsin, onlar ne kadar gaddardır!..
— Ama siz bir yaşıyansınız, Nâzım Âbâd!..
— Oool!.....
Yeniden başı kanape üzerine düşüyor. Daha demin, mezar âleminde, ölüler arasında, bütün dünya ilim âleminin henüz keşfedemediği yepyeni bir ilmi parmakları ucunda, tutan, kaynayan bir kimya dünyasına hükmeden sultan, şimdi iki söz söyleyemeyecek kadar âciz.
— Bir çılgnım!.. Doğru... Bir çılgnım ben!..
Bu ruh, sandığımdan da fazla muz-

tarib. Bu vücut, umduğumdan da fazla bitkin..
Nâzım Âbâd, boğuk bir sesle:
— Hayır!.. diye haykırıyor. Ben yaşıyan bir mahlûk değilim!.. İşleyen her cisim yaşamaz. Bak, bu makineler de işliyor. Ruh var mı onlarda.. hareketler, fakat insan değiller.. ben de öyleyim.. bu vücut kımıldıyor.. hayatla alâkası yok.. bir tek elle, nasıl harika..ar yaratan bu makinelere hükmedebiliyorsam, bana da hükmeden, beni çılgn bir makine haline koyan bir el var.. anlıyor musun... Yaşamıyorum ben!.. Bu âlem, ölülerin âlemi. Bu yerde herkes, dünyadan ayrılmış sayılır. İşte ben de hayatımı bu mezara göndürdüm.
İlâhî bir sükût dört yanı sarıyor. Şimdi o, yıkıldığı mermer döşeme üzerinde, sessiz kıvranan bir yılan gibi. Daha konuşmak istiyor, muvaffak olamıyor. Ölüler, bu hazin sahnenin tek korkunç şahitleri..
— Bir çılgnım.. diye tekrarlıyor. O kadar çılgnım ki ne yaptığımı kendim de farkına varamıyorum çok zamanlar. Gömüldüğüm mezar içinde rahat bırak beni!.. Fazla şey sormayın!.. Sorma bana!.. Hişimından kork!.. Çılgnlığımdan sakın!.. Pençemden uzaklaş!.. Bu eller, belki farkına varmadan, yeni bir masum kanile bulaşabilir!.. Uzaklaş diyorum sana... Uzaklaşın kudurmuşun yanından!..
(Arkası var)

Hikâye: Denizdeki kutu

(Baş tarafı 12 nci sayfada)

Oraya kadar indi. Paketi aldı, gizlice eve getirdi. Bu, iri mücevher mahfazasına benzer bir kutu idi. En üstündeki kâğıd sudan biraz bozulmuştu. Fakat bağı ve ikinci sargısı olduğu gibi duruyordu. Silvia yüz binlere değen bu antikayı ne yapacağını birdenbire kestiremedi. Sonra meseleyi doğrudan doğruya (Brook) a açmaya karar verdi. Çünkü Brook, Jeanne'ı seviyordu. Kimseye onun hakkında şüphe vermeden, antikayı sahibine teslim etmenin bir çaresini arardı.
Bütün gün Brookla bir lâhza yalnız kalamadılar. Bunun için gece yarısı bahçedeki büyük heykelin altında buluşmayı kararlaştırdılar.

Gece on ikiye doğru Silvia kutuyu aldı. Heykelin dibinde (Brook) u buldu:
— İşte Brook, getirdim. Herhalde sen de benim gibi Jeanne'ı bunu denize atarken görüp şühelenmiş değil mi?
— Evet... Daha sözünü bitirmeden bir ayak sesi duyuldu. Birkaç metre uzakta, elinde elektrik feneri mayolu birinin hızla geçtiğini gördüler. Bu geçen Jeanne'ın ta kendisiydi. Kutuyu attığı yere gidiyordu. Brook, Silviannın elinden tuttu. Gideni gizli gizli takibe başladılar. Jeanne kayalığın dibinde denize daldı, çıktı, tekrar daldı. Tam bu sırada burnun öbür yanından bir kayık geldi. İçindeki iki erkekten heykele benzeyeni, genç kızın daldığı yerin az ötesinde denize daldı. İki yüzücü ancak suyun yüzüne çıkınca birbirlerini gördüler ve delikanlı çılgn gibi bağrdı:
— Jeanne! Benim Jeanne'im!
— Corç!
Yüzyüze buluşular.

— Neye yolladığım paketi denize attın Jeanne? Üç gündür kasabadayım. Seni dürbünle gözetliyorum. İngiltereden yazdığım mektublara cevap vermedin. Nişan yüzüğümü, sana hediye ettiğim bütün mücevherleri bir kutuya koyup yollamışsın. Alınca beynimden vurulmuş yolladım. Tekrar sana gönderdim. Onu da insafsızca denize attın. Benden bunu da insafsızca ediyorsun sevgili Jeanne'im!
— Evet Corç, bu sabahki mektubunu okuyunca haksız olduğumu ben de anladım. Kısakanacak bir şey yokmuş.
— İnad etmeyip te daha evvel yolla-

duğum mektubları okusan benimle şimdiye kadar çoktan barışırdın. Bu sefer de açıp okumazsın diye zarfın üstünü beşkasına yazdırmıştım.

— Ben de onun için bilmedim, açtım ya. Yoksa ne mektubunu okurdum, ne de adaya geleceğini bilsem halanın davetini kabul ederdim.

— Ama ben senin bu defa yanılıp mektubumu açacağımı, açınca da beni affedeceğini biliyordum. Biliyordum ki benimle barışınca paketimi attığına pişman olacaktın, buraya aramaya gelecektin. Üç gecedir sana rastlarım diye hep buraya geliyordum. Seni göremeyince daha evvel gelip paketi aldın mı diye suya dalyordum.

Heyecandan kesile kesile hem konuşuyor, hem kayığa yaklaşıyorlardı. Silvia donakalmıştı. Dönüp Brook'a:

— Zavallıların ne kadar günahını almışız. Götürüp paketlerini verelim. Demek Jeanne, Lady Laurian'ın yeğenine nişanlıymış.

Diyecekti, birdenbire Brook'un yerinde yeller estiğini gördü. O geceden sonra bir daha da onu ne villâda, ne de adada gören olmadı ve ancak o zaman zavallı Silviacık bu garib maceranın içyüzünü anlayabildi: Meğer Lady Laurian'ın kim bilir nerede görüp beğendiği Brook, bir dolandırıcıdan başka bir şey değilmiş. Jeanne'ın attığı paketi ev sahibinin anti-ka çekmececi zannettiği için bir yandan genç kıza huzule çalışmış, bir yandan da geceleri deniz dibinde aranmaya çıkmıştı. O gece Silviannın verdiği paketin anti-ka koleksiyonu yerine mücevher dolu bir mahfaza olduğunu duyunca sıvışivermiş, soluğu kim bilir nerede almıştı. Kim bilir bu kapalı mahfazayı açınca da Silvia ile (Jeanne) a nasıl küfredmişti? Çünkü: Denizdeki kutunun içi mücevherle değil, rastgele kıymetsiz şeylerle dolu idi. Corç, nişanlısının inadı tutar da kaldırı kutuyu olmayacak bir yere atar diye içinden bütün mücevherleri çıkarmış, yerlerini on para etmez şeylerle doldürmüştü.

YARINKİ NÜŞAMIZDA:

Mes'ud olmuştuk

Çeviren: Hatice Hatib

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 60

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Tahrirat müdürü birkaç dakika sonra döndü. Getirdiği defteri titrek bir elle açtı. Defter baştanbaşa sabit mürekkeble yazılmış, yalnız Rus konsolosunun ianeleri kurşun kalemle satırlar arasına sıkıştırılmıştı

Bu hususta doğru, yanlış belediye ve idare meclislerinin malûmat ve kararı bulunmama ile beraber, kömür gibi bütün Sinob ahalisinin muhtac oldukları bir şeyin inhisar altına alınması, böylece yalnız kömür imal etmek ve satmakla geçinen beş köy halkının maişet medarlarından mahrum edilmesi gibi mühim bir meseleden vilâyetin de haberi yoktu.

Sinoblu tahrirat müdürünün akrobasından olan belediye reisi de, bu vazifeye tayin ve intihab ettirilip ettirilmemesi un ve petrol ticaretine başlamıştı. Ekmekçilerle uyuşmuştu. Kendi petrollerini belediye deposuna ücretsiz koyduğu için, diğer petrol satıcılarının kendisine rekabet edememesi yüzünden çok istifade etmişti.

Pek iyi bir tesadüf eseri olmak üzere, bir sene kadar evvel, belediye mallarının devlet malı mahiyetinde olmasından dolayı, bunları çalan ve ihtilâs edenlerin aynı şekilde cezalandırılacakları hakkında bir kanun neşredilmişti.

Kömürler, kimsenin haberi olmadan, belediye reisinin tayin ettiği adamlar vasıtasile imal ve alınan 40 beygirle naklolunarak satılıyordu.

Ben, muameleyi incelemeye başla-yınca, verilen deftere nazaran, koskoca bir kasabanın kömür ihtiyacını temin ve beş köy kömürçülerinin kârlarını gasbeden belediyenin bir sene için dekî temettüü, ambarda mevcut denilen üç bin okka -1500 kuruş eder- kömürden ibaret idi! Fakat, ambar açtırılınca, içinde bir okka bile kömür bulunamamıştı. Belediye reisi, bunları da evine taşıtmış!

Belediye reisi, bu sair kanuna mağayir ve ağır cezayı mucip suçlarından dolayı tevkif edildi. Evinde, usulü vehile yaptırılan araştırmada, kâğıd çantasında bulunan ve kendi el yazısıyla yazılmış olan puslada, kömür kazancı hesabının mutasarrıfa şu şekilde verildiğini gördük:

Lirayı Osmanî

Zatî âlî mutasarrıfı ekremilerine ceste ceste takdim olunan	1000
Kölelerinde kalan	500
Aza, memurin ve müstahdeminden isimleri malûm kimselere verilen	300
Yekûn	1800

Bir yıl içinde Sinobda sarfolunan kömürlerin yalnız 1800 lira kâr bırakması da gülünç bir hesabdır. Müteakib senenin aynı iki ayında kasabaya giren ve sarfolunan kömürler mukayese edilince, mutasarrıfa verilen hesabın üçte bir nisbetinde noksan yapıldığı anlaşılmalıdır!

O senelerde Yıldız sarayına intisap eden ve (Malûmat) adile gazete çıkararak (Baba Tahir) Sinob mutasarrıfı -ğında bulunduğu esnada, bu belediye reisinin -biz Kasfamonudan İznire gittikten sonra- galiba bir seneden ziyade hapis cezasına mahkûm edildiğini (aramızda başka bir muhabere geçmediği halde) bir mektubla bana bildirmişti.

Ben bu kapkara kömür hesaplarını tedkik ederken, ikinci defa olarak ziyaretime gelen Rusya konsolosu, Sinobun son yavaşında evleri yananlar için belediyece iane toplandığı sırada kendisi tarafından verilen ve işarı üzerine sefaretten de gönderilen ianelerden kimseye bir şey dağıtılmadığı gibi, hattâ bu paranın belediyece tutulan deftere bile geçirilmediğini hayretle işittiğini söyledi.

Belediye reisinin kayını olan tahrirat müdürü yanımda idi. Hemen söze karışarak:

— Öyle şey mi olur? dedi. Emreder-seniz bizzat belediyeye giderek defteri alı, getiririm. İanelerin deftere geçtiğini konsolos bey de görürler.

— İsabet olur. Çabuk gidip geliniz. Sinoba muvasalatıma takib eden günlerden birinde, yaşlıca bir adam olan

bu tahrirat müdürüne: «Benim babam da tahrirat müdürü idi. Bundan dolayı bütün tahrirat müdürleri hakkında bir nevi akrabalık hissile ve binaenleyh hürmetle mütehassis oluyorum.» demiştim.

Tahrirat müdürü birkaç dakika sonra döndü. Getirdiği defteri titrek bir elle açtı. Defter baştanbaşa sabit mürekkeble yazılmış olduğu halde Rus konsolos ve sefirinin ianeleri kurşun kalemle satırlar arasına ilâve edilmişti. Buna hayret ettim. Tahrirat müdürünün yazısını tanıdığım ve şimdi yazdığını anladığım halde, konsolosa, ianelerin deftere geçirilmiş olduğunu söylemek zaruretinde kaldım. Defteri hemen kapatıp müdüre verdim.

Konsolos gittikten sonra tahrirat müdürünü çağırarak şu pek kötü muameleden dolayı kendisini muahaze edince:

— İanelerin deftere geçirilmemesi ecnebi bir konsolosa karşı pek çirkin olacağından dolayı bizzature ilâve ettim, cevabını verdi.

— Bu hal, kendimize karşı çirkin değil mi? dedim.

Tahrirat müdürü sustu. Sonra:

— Babamın da tahrirat müdürü olmasından dolayı bütün tahrirat müdürlerini akrabamdan sayarak öyle hürmet ederim, buyurmuşunuz. Onun için .....

(Arkası var)

Gasusluk tarihinden birkaç yaprak

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

ca kalebendliğe mahkûm edildi. Hattâ bu kadarı da kâfi görülmedi. Ordunun ö-nünde zabıt üniforması söküldü. Kılıcı kırılıp yerlere atıldı. O «masumum, ma -sumum» diye bağırırken etrafta toplanan halktan küfür, ıslık sesleri yükseldi.

Oradan Şeytan adasına sürüldü. Başında gece gündüz bir nöbetçi, vaktile cüzamlılar kampının olduğu yerde bir kulübeye hapsedildi. Her türlü işini kendi görmeye mecbur bırakıldı. Türlü haşeratin, zehirli örümceklerin arasında yatıp kalktı Kaçmak istediğine dair bir dedikodu çıktığı için zincirleri iki misline çıkarıldı, etrafındaki nöbetçi kordonu sıkılaştırıldı.

Dreyfus, iftiranın cezasını yalnız çekmedi. Kardeşinin iki oğlu asker mektebinden çıkarıldı. Karısı bile yanına gelmekten menedildi. Onu suçsuz gören her insan gözden düştü. Emil Zola gibi ateşli bir muharrir Dreyfüsü müdafaa etmek istediği için İngiltereye kaçmak mecburiyetinde kaldı. İstihbaratın yeni âzalarından biri Henry'nin hangi hileler ve uydurma vesikalarla Dreyfüsü mahkûm ettiğini tesadüfen buldu, meydana çıkarmak istedi. Derhal Tunusa sürüldü. Kilise, hükümet, matbuat, her şey Dreyfüse ateş püskürüyordu.

Fakat hakikat üç seneden fazla gizlenemedi. Zayıf Dreyfus taraftarlığı, içten içe büyüdü, kuvvetlendi. Üç yıl sonra esrar yavaş yavaş aydınlanmaya başladı. Henry mahkûm oldu, intihar etti. Es-terhazy İngiltereye kaçtı. Şüphe ve te-reddüd devri bir müddet daha sürdü. Nihayet Dreyfus yeniden muhakeme edildi. Masum olduğu ortaya çıktı. Tevkif edildiğinin on birinci yılında binbaşı rütbesile yeniden orduya alındı. Lejion d'onör nişanı ile taltif edildi. Büyük harbde Paris müdafaasına iştirak etti.

Emsali arasında en güzel ve şık Mobilyalar satan

(ESKİ HAYDEN) Yeni

BAKER Mağazaları

Ziyaret ediniz. SALON, YEMEK ve YATAK ODASI takımlarının zengin çeşitleri her yerden iyi şartlar ve ucuz fiatlarla bulursunuz.

«Son Posta» nun zabıta romanı: 42

Varda Adasındaki Hayalet

Kazan: Sapper

Türkçeye çeviren: Hasnun Uşaklıoğlu

Esrarengiz kâğıd'lar

Drummond onu atölyenin bir kenarına yatırdığı zaman tamamen bayılmıştı.

Drummond adamın yerde bıraktığı kâğıd'ları cebine yerleştirerek:

— Herif bizi zahmetten kurtardı, diye söylendi, en aşağı yarım saatten evvel kendisine gelemez, haydi çabuk gidelim.

Heppel sokağındaki eve döndükleri zaman dadı haber verdi:

— Hani geçenlerde bir zatla öğle yemeği yemiştin ya, takriben yarım saat evvel o telefon etti.

— Jinger Lavsun'dur, ne istiyordu?

— Seni görmek. Sokağa çıktığını söyledim, saat on birde gelecek.

Drummond duvar saatine bakarak:

— Şimdi on buçuk, dedi. Pekâlâ dadı, geldiği zaman buraya getirirsin. Algi haydi bakalım iş başına!

Drummond bir sandalye alarak masanın başına geçti. Ve hemen ceblerini şişiren kâğıd'ları çıkardı. Beş küçük paket vardı. Birincisi mühendislerin kullandıkları şekilde mavi kâğıd üzerine yapılmış plânları ihtiva ediyordu. Fakat bu plânlar üzerinde ancak bir sürü yaylar ile daireler görülmüyordu. Bir tanesi merkezde, büyüktü, diğerleri onun etrafına resmedilmişlerdi.

Drummond zile bastı ve hemen içeriye giren ihtiyar kadına sordu:

— Dadı, sende Petworth marka meyva konservası var mı?

— Bir kutu kaldı.

— Hemen getir, fakat açmadan!

İhtiyar kadın biraz meraka düşmekle beraber istenileni yaptı.

— Bravo, teşekkür ederim. Masanın üzerine bırak.

Ve ihtiyar kadın çekilince arkadaşına döndü:

— Tıbbî benim tahmin ettiğim gibi, ortadaki büyük daire kutunun kutruna tevafuk ediyor. Bu plân, İsviçredeki Meyer'in evinde bulunmuş olduğumuz mekanizmanın, yahud da ona çok yakın bir şeyin plânıdır.

Algi hatırladı:

— Belki Bay Kartvrayt da bu mesele üzerinde çalışıyordu.

— Sanırım, ama mademki mekanizmanın aslı elimizdedir, plânına ihtiyacımız yok. Şimdi bakalım ikinci pakete!

Açtı ve kâğıdı masanın üzerine serer sermez haykırdı:

— Allahım, Allahım! Algi bakınız, denilebilir ki Jimmi Latimer'in İsviçrede Pekuay lokantasında ele geçirmiş olduğu plândır.

İki arkadaş plânın üzerine eğildiler.

Bu, bir haritaydı. İngiltere ile İskoçyayı gösteriyordu, üzerinde de birçok noktalar vardı. Hiçbir şehrin adı yazılı değildi, fakat küçük noktalardan herinin bir şehre delâlet ettiği meydana geldi. Jimmi Latimer'in söylediği gibi noktalar İngilterenin endüstriyel taraflarında ziraat mıntakalarından daha fazlaydı, bunlardan bazıları kırmızı mürekkeble yapılmıştı, hepsinin birden yekünü haritanın altındaki yazıdan da anlaşılırdı üzere 320 taneydi.

İki arkadaş haritayı bırakarak üçüncü paketi açtılar. Onun içinde tek bir kâğıd vardı. Bu kâğıda da yalnız Helverton ismi yazılı idi.

— Helverton mu? Acaba nedir ve nerededir?

Holden bir konuşma sesi işitildi. Drummond bağırdı:

— Jinger sizi bekliyorduk.

Ve arkadaş içeriye girince müşkülünü ona sordu:

— Helverton nerededir?

Jinger Lavson birkaç saniye kapının eşiği üzerinde hareketsiz durdu, sonra:

— Bana bu sualı bu dakikada soruşunuz ne kadar garib olduğuna tahmin edemezsiniz, dedi. Helverton pek uzak değil, Kornoay kontluğunda (vilâyetinde) bir köydür, bu köyde son zamanlarda bazı kâğıd'lar çıkarılmıştır.

Bu hâdiseler o derece garibdir ki Londra polis müdüriyetine haber verilmişti.

Hayret etmek sırası «Drummond» a gelmişti. Arkadaşı devam etti:

— Rivayete göre bu köy civarında bir ev varmış ki halkca cinli perili olarak tanınmış. Meraklının birisi gidip yakından görmek istemiş. Fakat arkadaşları adamcağızın ölüsünü bulmuşlar.

— Nasıl ölmüş?

Jinger Lavson oda kapısını kapattı:

— Cesedini dört gün sonra deniz sahile atmış. Cesed tefessüh halindeymiş. Buna bakarak evvelâ kazaen boğulmuş olduğuna hükmetmişler, fakat biraz daha derin bir muayene yapınca

anlaşılmış ki cesedde bazı yanık eserleri vardır. Bu yanık eserleri belki ölümlü intac etmemiştir, ama tesirleri de olmamış değildir.

KISKAÇ KAPANIYOR

Jinger Lavson'un verdiği talimat hiç gecikmemesi merkezindeydi. Bunun içindir ki gün doğar doğmaz Drummond, Peter ve Algi'nin bindikleri otomobil son sür'atle Helverton köyüne doğru yola koyuldu.

Köye varmadan birkaç kilometre evvel otomobilin önünde beliriveren büyük bir kamyon «Drummond» a iyi bir manevra yapmak imkânını verdi.

(Arkası var)

Haricî Askerî Kıtâatı İlânları

M. M. V. den:

1 — Millî Müdafaa Vekâleti inşaat şubesinde üç yüksek mimar ve bir inşaat fen memuru alınacaktır. Taliblerin hizmete girdiklerinden itibaren iki sene evvel ayrılmalari şarttır. Taliblerin aşağıda yazılı vesai ki Ankarada M. M. Vekâleti inşaat şubesine bizzat veya tahiren ve istida ile talep edecekleri ücret miktarının da gösterilmek üzere müracaatları.

A — Kendisinin evli ise ailesinin nüfus tezkeresi, aslı veya tasdikli sureti.

B — Askerlik vesikası.

C — Zabıta ve adliyeden alınmış hüsnühâl vesikası.

D — Tam teşekküllü heyeti sıhhiye raporu.

E — Şimdiye kadar çalıştığı yerlerden almış olduğu vesaik. «217» «5229»

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

4 üncü keşide 11/Ağustos/1938 dedir.

Büyük ikramiye: 50.000 Liradır..

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık -ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak etmek suretile siz de taliinizi deneyiniz...

SATIŞ İLÂNI

Dördüncü İcra Memurluğundan:

Aspasyanın Rifattan aldığı (650) lira mukabilinde birinci derecede ipotek irae eylediği ve müddetin geçmesine rağmen borcu ödenmemesinden dolayı satına karar verilen ve tamamına (3800) lira kıymet takdir edilen Fener Abdüsubaşı mahallesinde Fener kapı caddesinde eski 27/29 ve yeni 15, 17 sayılı olup altında fırını bulunan kârgir bir evin 42/120 hissesinin paraya çevrilmesine karar verilmiştir. Mezkûr gayrimenkulün evsaf ve mesahası aşağıya yazılıdır.

Fırın: Zemini çimento bir antre, cebhesi cemeşkân, yaprak kepenk (160) aded ekme alan bir fırındır. Tezgâh sabit ve dolabı tezgâhın altı sokak cebhesinden penceresi bulunan bir odunluk. Mozaik merdivenle yukarıya çıkılır. Zemini ahşap bir sofa üzerinde iki oda bir harman mahalli bir motör.

2. ncı kat: Bir sofa üzerinde iki dolab, iki oda birinde iki dolab bir helâ.

3. ncü kat: Merdiven yanında bir maltız ocak bir oda bir koridor zemini çini duvar korkuluklu bir tarasa vardır. Bahçede ufak bir ahır terkos ve elektrik vardır. Ayda 20 lira kira getirmektedir.

Mesahası: Umum mesahası (69) metre murabbıdır. (8) metre murabbı a-ralıktır.

Takdir olunan kıymet: Gayrimenkulün heyeti umumiyesine ve alm satış pi-yasasına (3800) lira kıymet takdir edilmiştir.

Yukarıda hudud evsaf ve mesahası yazılı gayrimenkulün 42/120 açık arttırmaya konmuş olup 14/9/938 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 10 dan 12 ye kadar Yenipostanedeki dairemizde açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma bedeli muhammen kıymetin % 75 ini bulduğu takdirde gayrimenkul en çok arttıranın üzerine ihale edilecek, aksi takdirde en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdid edilerek 30/9/938 tarihine rastlayan Cuma günü saat 10 dan 12 ye kadar kadar gene dairemizde ikinci açık arttırması yapılacak ve bu ikinci açık arttırmada gayrimenkul en çok arttırmanın üzerine ihale ettirilecektir.

Satış peşindir. Taliblerin arttırmaya girmezden evvel muhammen kıymetin % 7,5 nisbetinde pey akçesi vermeleri veya millî bir bankanın teminat mektubu ibraz etmeleri lâzımdır.

Birikmiş vergilerle belediyeye aid tenviriyeye, tanzifiye ve tellâliye resimleri ve vakıf icaresi satış bedelinden tenzil edilir. 20 senelik taviz bedeli müşteriye aiddir.

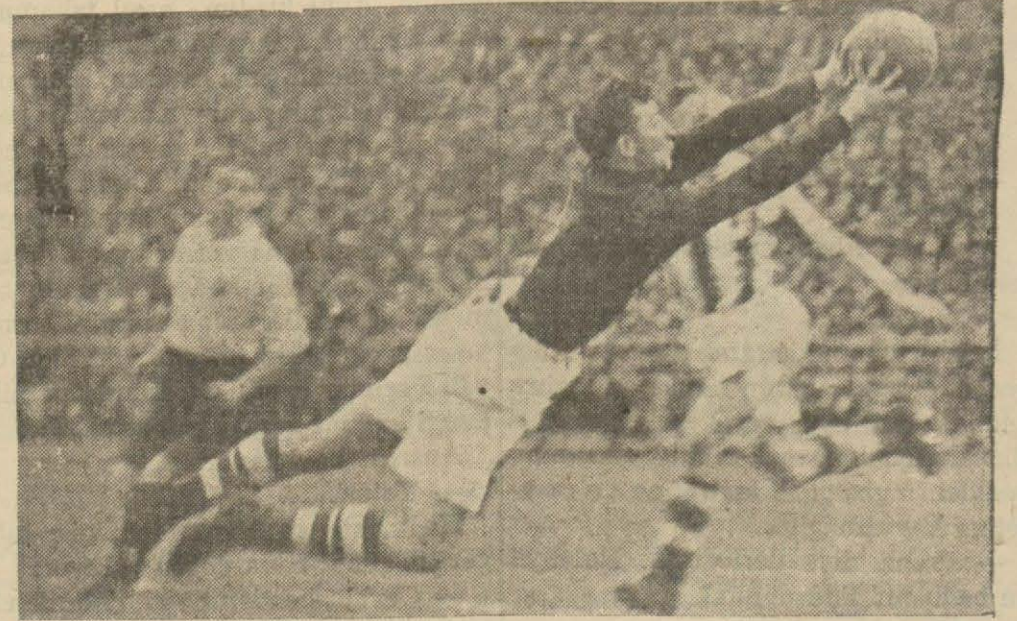
2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasınca, bu gayrimenkul üzerinde ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını, bu ilânın neşri tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerle bildirmeleri icab eder. Aksi halde hakları tapu sicillile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 25/8/938 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için açık bulundurulacak olan arttırma şartnamesile 33/279 numaralı dosyasına müracaatları ilân olunur.

(1124)

SPOR

İngiltere lig maçları 20 ağustosta başlıyor

88 klübün iştirakile yapılacak olan maçlar için klüpler
40 - 50 oyuncu birden çalıştırıyorlar

Geçen seneki kral kupası maçından heyecanlı bir safha

İngiltere lig maçları 20 ağustosta dört ligde bulunan 88 klübün iştirakile iki devre olarak başlayacaktır.

Yeni mevsim maçları için bütün klüplerde ciddi bir faaliyet baş göstermiş, her klüb kadrolarını tanzim ederken bir takım yeni oyuncu alp satmağı da ihmal etmemişlerdir. Maruf ve meşhur klübler birinci ligde oynuyarak oyuncuların kadrolarını çok şayanı dikkat bir şekilde tertib etmişlerdir.

Belli başlı büyük takımlardan lig şampiyonu Arsenal klübü; beş, kaleci, altı müdafî, on üç muavin ve on dokuz muhacim olarak tesbit edilmiştir ki bu vaziyette Arsenal tam 43 oyuncu ile lig maçlarına iştirak edecek demektir.

Kral kupası galibi Preston Vorth End ise; iki kaleci, altı müdafî, yedi muavin, on muhacim olarak kadroyu tesbit etmiştir.

Londranın en zengin klüblerinden Chelsea ise; iki kaleci, sekiz müdafî, on muavin, 20 muhacim olarak kadrosunu yapmıştır.

Bütün takımlar yukarıdaki şekilde çok geniş bir şekilde kadrolarını hazırlamışlardır. 42 lig maçı, seksen sekiz klübün iştirakile yapılan kral kupası ve mnta-kalar kombinezonu ile yortu maçlarını hesap edecek bir klübün bu kadar yüklü maç programı için böyle geniş kadrolara ihtiyacı olacağını anlamak pek kolaydır.

Slavya yerine Mısırın Elnadiyülehlî takımı geliyor

Belediye festival komitesinin Çeklerin Slavya takımını şehrimize getirtmek için yaptığı bütün gayretler boşa çıkmıştır. Slavyahlar ile yapılan muhabereley iyi netice verirken klüb idarecileri 5 tanınmış oyuncudan mahrum olarak takımın gelebileceğini bildirmişler, fakat komite bu teklifi kabul etmemiştir.

Şimdi yeniden bir Mısır takımı getirilmesi kararlaştırılmıştır. Evvelce El-

nadiyülesli adındaki Mısır takımı bele diyeye müracaat etmiş ve İstanbulla gelmek istediğini bildirmişti. Fakat Slavya ile anlaşma tekemmül etmek üzere bulunduğuna için bu teklifi kabul etmemişti. Festival komitesi dün Elnadiyülehlî klübü ile muhabereye girişmiştir.

Atletler kampa giriyorlar

Dokuzuncu Balkan oyunlarına iştirak edecek olan atletlerimiz için hazırlıklar başlamak üzeredir.

Atletlerimiz ağustos on beşte Kadıköyde kampa girecekler ve ciddi idmanlara başlayacaklardır.

Balkan oyunları kampına Ankara ve diğer bazı şehirlerden atletler geleceklerdir.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlânlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Nafia Vekâletinden:

İzmir - Aydın hattının Selçuk ve Çamlık istasyonları arasında inşa olunacak takriben 7350 metre uzunluğunda bir varyant ile takriben on kilometre uzunluğunda ray ferişiyatı kapah zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 18-8-938 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat 11 de Vekâlet binasında demiryollar inşaat dairesindeki eksiltme komisyonu odasında yapılacaktır.

2 — Bu işlerin muhammen bedeli beş yüz seksen sekiz bin liradır.

3 — Muvakkat teminatı 27270 liradır.

4 — Eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi fennî şartname vahidi kıyasî fiyat cetveli, takeometre plânı takeometre profili, ahşap traversler ray ferişiyatı, talimatnamesi, çimento normu 91 B. Numaralı kârgir inşaat tipinden mürekkep bir takım münakasa evrakı yirmi dokuz lira kırk kırk beş bedel mukabilinde demiryollar inşaat dairesinden tedarik edilecektir.

5 — Bu eksiltmeye girmek isteyenler 2490 numaralı arttırma eksiltme ve ihale kanunu mucibince vermeğe mecbur oldukları evrakı ve vesikalarını 938 senesi için muteber her türlü nafia işlerine veya demiryollar inşaat işlerine gireceklerine dair Nafia Vekâletinden verilmiş müteahhitlik vesikalarını muvakkat teminatlarını, ve fiat teklifini havi kapalı ve mühürlü zarflarını mezkûr kanunun ve eksiltme şartnamesinin tarifâtı dairesinde hazırlayarak 18-8-938 tarihinde saat ona kadar makbuz mukabilinde demiryollar inşaat dairesindeki komisyon reisliğine tevdi edeceklerdir.

(2749) (4893)

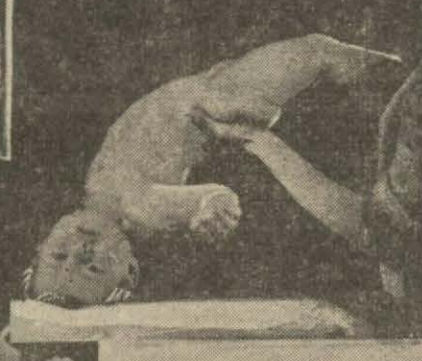
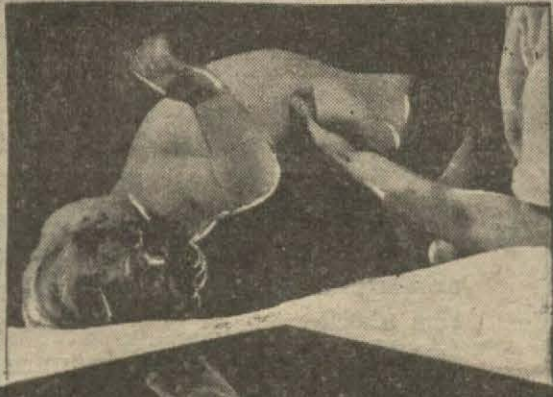

H A S A N

Özlü

Unları

Sihhat
Gıda
Kalori

Kuvvet
Kan
Afiyet

Kaynağıdır.

K A N

Sağlam bir insanda kanın miktarı takriben ağırlığının on birde biridir. Ve milyarlarca kırmızı ve beyaz yuvarlacıklardan mürekkebirdir. Kanın uzviyetimizde oynadığı rol pek mühimdir. Vücudümüzü teşkil eden her hücreye lazım olan gıdayı derhal götürdüğü gibi ölmüş hücrelerin enkazını da sürükleyip çıkarır. Ayrıca da vücudün lüzum gösterdiği muntakalarda da yeni uzvi inşalar yapmak kudretini haiz kimyevi maddelerle hücreleri de ihtiva eder. Demek; bir insan saltanatının bütün azamet ve şevketile yaşaması için bu milyarlarca muhafız ve imarçı ordusunu iyice koruyup bakması ve daima tazeleyip çoğaltması lâzımdır: İşte bunun için

FOSFARSOL

Kan, kuvvet, iştihâ şurubunu tavsiye ederiz.

FOSFARSOL; tababetin esasını teşkil eden ve umum doktorlarımız tarafından takdir edilen en mühim ilâçların gayet fennî bir surette birleştirilmesinden yapılmış emsalsiz bir hayat eksiridir. Bir işe sizlere hayatın bütün zevk ve neş'elerini tattırarak ve yaşadığımız müddetçe halsizlik yeis, ızdırab, düşünce, korkaklık, tembellik göstermeyecektir

FOSFARSOL'u; diğer mukavvi ilâçlardan ayıran başlıca hasası; devamlı bir surette kan, kuvvet, iştihâ temin etmesi ve ilk defa kullananlarda bile azamî bir hafta içinde tesirini göstermesidir.

FOSFARSOL; muhakkak bir surette kanı tazeleyip çoğaltır. Tatlı bir iştihâ temin eder, adale ve sinirleri sağlamlaştırır, uykusuzluğu, fena düşünceleri, yorgunluğu giderir, muannid inkıbazları geçirir. Vücutte daima gençlik ve dinçlik verir. Zekâ ve hafızayı parlatır. İnsan makinesine lazım olan bütün kalori ve enerjii vererek tam manasile azim ve irade sahibi eder. Ve her teşebbüsünde muvaffakiyete kavuşturur.

FOSFARSOL; güneş gibidir, girdiği eve neş'e, güzellik ve heyecan saçar, her eczanede bulunur.

NEVRALJİ ■ NEZLE

Baş ve Diş Ağrıları

NEOKALMİNA

DİNDİRİR

Dr. HAFİZ CEMAL

(Lokman Hekim)

Dahiliye mütehasısı: Fesardan maada hergün (2 - 6) Divanyolu numara 104, ev telefon 22398 - 21044

ZAYI: 933 senesinde 44 üncü ilmektebenden aldığım şahadetnamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. (1123)

Sultanahmed Nakilbend caddesi No.18 de Mustafa Algaç

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişleri

RADYOLİN

ile niçin fırçalamak lâzımdır

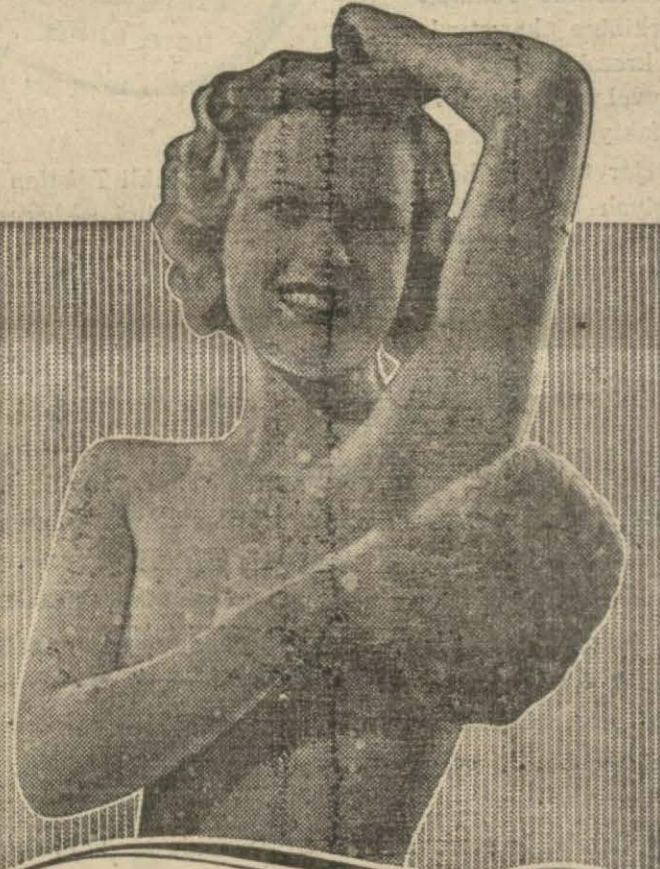
Çünkü unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin dişleri, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hattâ zatürreeye yol açtıkları, iltihab yapan diş etleriyle köklerine mide humması, apandisit, nevresteni, sıtma ve romatizma yaptığı fennen anlaşılmıştır. Temiz ağız, ve sağlam dişler umumî vücut sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaaleyh dişlerinizi her gün kabil olduğu kadar fazla - lâakal 3 defa - (Radyolin) diş macunile fırçalyarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve etmelisiniz. Bu suretle mikrobları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

RADYOLİN

ile sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişlerinizi fırçalayınız.

Yalnız Cadum sabunu o kadar saf o kadar idareli dir

Niçin Cadum sabunu, her tarafta tercih ediliyor? çünkü; en saf ve en lâtif bir surette kokuludur ve aynı zamanda çok idarelidir.... Fazla miktarda köpürür ve cildi mükemmelen temizler. Hakikaten beşereyi vikaye eden, yumuşatan ve güzelleştiren sıhhi bir sabundur. Sonderece kurumuş olduğundan yavaş yavaş erir.

CADUM SABUNU

GÜZELLİK TE'MİNATI